

Návrh
na reštaurovanie
nástenných malieb,
historického muriva
a omietok kaštieľa
v Dolnej Krupe

Peter Koreň
2016

OBSAH

Základné údaje o pamiatke.....	2
Stav pamiatky pred reštaurovaním.....	3
Stratigrafia.....	7
Sondážny výskum.....	10
Mapy sond.....	11
Sondy.....	17
Fyzikálno-chemický prieskum vzoriek pigmentov.....	101
Vyhodnotenie reštaurátorského výskumu nástenných malieb..	111
Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok.....	115
Fotodokumentácia.....	125
Prílohy.....	143

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PAMIAATKE

1. **Názov pamiatky:** Brunsvickovský kaštieľ
2. **Číslo ÚZPF:** 803/1
3. **Parcelné číslo:** 429/1
4. **Typ pamiatky:** kaštieľ
 - 3.1. **Technika:** vápenné omietky, maľba technika fresco, kamenné články
 - 3.2. **Rozmery:** pôdorysy a pohľady na str. 11 - 16
 - 3.3. **Autorstvo:** architekti: Johann Baptista Martinelli st., Ján Jozef Talherr, Anton Pius Rigel + Charles Moreau (?); autor freskovej výzdoby: neznámy
 - 3.4. **Datovanie:** 1749, 1793 – 1795, prestavba 1821-1822
4. **Umiestnenie pamiatky:**
 - 4.1. **Okres:** Trnava
 - 4.2. **Objekt:** kaštieľ
 - 4.3. **Adresa:** Hlavná ulica, 916 65 Dolná Krupá
5. **Majetkovo právne vzťahy:**
 - 5.1. **Majiteľ:** Slovenské národné múzeum – Hudobné múzeum
 - 5.2. **Správca:** SNM – Hudobné múzeum, Žižkova 18, P.O.BOX 13, 810 06 Bratislava
 - 5.3. **Adresa správcu:** SNM – Hudobné múzeum, Žižkova 18, P.O.BOX 13, 810 06 Bratislava
6. **Investor:** SNM, Vajanského nábrežie 2, P.O.BOX 13, 810 06 Bratislava
7. **Autori reštaurátorského výskumu:** Peter Koreň – reštaurovanie nástenných malieb,
celkové spracovanie výskumu
Stanislava Milovská, SAV – chemickotechnologický
rozbor pigmentov
Tomáš Haviar-grafické zameranie stien
8. **Metodický dozor:** Krajský pamiatkový úrad, Trnava

STAV PAMIATKY PRED REŠTAUROVANÍM INTERIÉR

Technický stav maliarskych a omietkových povrchov v interiéri objektu je nutné skúmať rozlične podľa poschodí. V dnešnej dobe suterén bol pred klasicistickou prestavbou kaštiela v roku 1821 prízemím barokového kaštiela.

Pôvodnú dispozíciu miestností je možné vyčítať z klenieb. Priestor je narušený predelením novodobými priečkami, ktoré boli vytvorené v rámci obnovy v 70-tych rokoch 20. storočia. Východný rizalit bol zásadne zmenený. V prvej miestnosti na južnej strane vznikla kuchyňa. Stropy boli znížené a priestor predelený. Charakter interiéru tejto časti bol tým pádom úplne zmenený.

Priestory východnej časti dnešného suterénu boli v novodobej histórii zmenené na skladové miestnosti. V týchto častiach sa nachádza aj spodná časť bývalej kaplnky, ktorá mala výšku dvoch poschodí. Hmotá stien je atakovaná vzliňajúcou vlhkosťou a presakovaním poškodenej vodoinštalácie. Chodby a priestory sociálnych zariadení sú do výšky 120 cm prekryté keramickými kachličkami bez výzdoby. Po povrchu stien v dnešnej dobe servisných miestností sú ťahané káble elektroinštalácie. Všetky priestory majú steny namaľované bielym náterom bez výzdoby. Pri bočnom osvetlení sú viditeľné lokálne opravy do hmoty omietky. Na povrchu spodných častí stien omietka degraduje vplyvom nepriedušnej vrstvy na murive a novodobej podlahy. V suterénnych priestoroch predelenej kaplnky je zatečenie najvýraznejšie. V stropných častiach je omietka ťaká a šupinkovite sa oddeľujú jednotlivé vrstvy od podkladu. Bývalá salla terena a dve miestnosti po stranách sa využívajú ako priestory pre spoločenské udalosti. Adekvátne k tomuto účelu sú aj zariadené.

Priestory súčasného prízemia slúžia ako muzeálne a expozičné priestory. Centrálna sála, ktorá je nositeľom barokovej výzdoby, má využitie aj ako koncertná miestnosť. Miestnosť na obdĺžnikovom pôdoryse má iluzívnu výmalbou zdobené všetky obvodové steny aj strop nad fabiónovou rímsou. Výjavy tvorí alegorická architektúra doplnená na strope figurálnym prvkom. Každú stenu členia 4 kónické iluzívne pilastre stojace na vyvýšených sokloch. Majú jednoduché pätky a hlavice s rokajovým ornamentom. Drieky zdobí akant a rokaj. Na dlhších stranách miestnosti sú v strede ich dĺžky kamenné kozuby a nad nimi maľba iluzívnych ník ukončených konchou. V nike stojí dekoratívna štylizovaná váza s kvetinami na dvojnohom podstavci dekorovanom opäť rokajom a akantom. Ostenie ník dopĺňajú volúty a rokaje. Koncha je členená plochami zrkadiel s centrálnymi terčíkmi. Nad níkami sú kruhové medailóny s bustami v profile, v gréckom odeve s helmico. Vázy sú aj nad vstupmi do bočných miestností a vstavanými skriňami. Nad prekladom je volútová rímša a v jej vrchole váza s kvetinami umiestnená v plochej nike so

sedlovým prekladom. Nika má po obvode iluzívny portál, v styku stojok a prekladu sú terčíky, stojky ukončuje akantová hlavica. Pilastre členiace steny držia zalamovanú obvodovú rímsu. Na strope je po obvode dekoratívna iluzívna arkáda nadväzujúca na výmaľbu stien. V centre je na neutrálnom pozadí s oblakmi výjav z mytológie. Zobrazuje boha vojny Marsa (Aresa) vo vojenskom odeve s kopijou, kruhovým štítom, prilbou a v brnení. Ares sa vznáša na oblaku a po jeho pravici je žena s ratoľst'ou v pravej ruke. Ide pravdepodobne o Venušu (grécky Afrodita). Pod nimi je chrbtom otočený nahý Amor (Kupido), boh lásky ako dieťa – anjel s krídlami, ktorý v rukách drží kopiju s vlajkou. Pod Kupidom je ovocie (jablká, hrozno) a vedľa bubon s paličkami. Amor sa teda podľa tradičnej ikonografickej schémy hrá s Marsovými zbraňami a potrebami. Cez plochu stropu a centrálny výjav Marsa a Venuše prechádzajú v páse symboly zverokruhu.

Freska bola reštaurovaná v rokoch 1973 – 1976 študentmi prof. Karola Veselého z VŠVU. Výraz malieb je čiastočne zmenený depozitom na povrchu. Napriek kvalitnému reštaurátorskému zásahu z rokov 1973 až 1976 sú už opticky viditeľné retuše. Veľký počet tmelov, ktoré vyplnili úbytky a zdegradované miesta sú čitateľné pri bočnom svetle. Zo stredy stropu visí veľkorozmerný luster v duchu osobitne riešeného dizajnu z 80 – tých rokov 20. storočia. Napriek svojej dobovej hodnote pôsobí nanajvýš rušivo a “bije” sa s ostatnou maliarskou a sochárskou výzdobou.

Štyri bočné výstavné priestory sú bielym náterom celoplošne vymaľované v nedávnej minulosti. Strop každej z nich je tektonicky predelený fabiónovou rímsou. Strop prvej miestnosti na západ od centrálnej je z väčšej časti pokrytý osvetlovacími telesami reflektujúcimi štýl lustra v sále vyzdobenej freskami. Stropy ďalších miestností sú lemované profilovanou štukovou bordúrou. V prípade východnej miestnosti je štukový rám tvorený florálnym ornamentom. Na strope prvej miestnosti na východnej je výrazná deštrukcia po zatečení prejavujúca sa presakovaním spodnej okrovej farby a šupinovite sa oddeľujúcimi vrstvami.

Na strope bývalej kaplnky, ktorá bola horizontálne predelená je zachovaná stropná maľba s témou holubice s rozprestrenými krídlami ako symbol ducha svätého. Zvyšná časť kompozície je vyplnená oblohou s oblakmi. Časť maľby na južnej strane je poškodená zatečením. Tým sa vytvorila prirodzená sonda na primárnu vrstvu, ktorá prezrádza, že freska bola opravovaná premaľovaním a z väčšej časti má zmenenú farebnosť.

Chodby prízemja majú ploché stropy a sú zdobené profilovanou štukovou bordúrou. Točité schodisko má honosné zdobenie stien polkruhového plášťa v podobe ustúpených zrkadiel a polpilierov s korintskými hlavicami. Členenie stien je zvýraznené striedaním bielych vystúpených plôch a svetloružového pozadia.

Na poschodí kaštiela je v strede východ na povalu s tromi stupňami schodiska. Z časti je podkrovný priestor po predelení využitý ako servisné miestnosti. Bývalé obývacie priestory a poľovnícke salóny boli radikálne zmenené pretransformovaním na hotelové izby. Apartmány, ktoré majú každé svoje sociálne zariadenia majú znížené stropy. V pôvodnej výške ostali len chodby a dve miestnosti, ktoré v súčasnej dobe slúžia ako salóniky. Pamiatkovým nábytkom je zariadený salónik na východnej strane. Jeho strop je zdobený štukovým ornamentom spolu s chodbami poschodia. Ornament je profilovo identický s rímsami prízemnia.

EXTERIÉR

Dnes viditeľný náter je žltá-okrová vrstva farby na celom objekte v kombinácii s dvoma odtieňmi svetlejšej na rímsach a reliéfnych bordúrach. Farebnosť pocitovo označovaná ako "teplá" slohovo koliduje s klasicistickou architektúrou stavby. Omietkové a farebné vrstvy sú atakované vzliňajúcou vlhkosťou ako aj nedokonalým odvedením vody zo stiech. Najvýraznejšie je deštrukcia spôsobená padajúcou vodou viditeľná na bočných stenách južného schodiska.

Nepopierateľnou technickou chybou je použitie farebného náteru na báze neparopriepustnej akrylátovej disperzie v 70 – tých rokoch 20. storočia (Dikoplast). Farebná vrstva sa od podkladu oddeľuje v podobe šupín a zabraňuje prirodzenému odparovaniu vody z hmoty omietky. Zdegradovaný náter pôsobí neesteticky. V prízemných častiach stien je niekoľko veľkých "máp" v podobe zničeného povrchu bez farby vytvorených oddelením novodobých vrstiev omietok nadstavených cementom.

Kamenný reliéf s anjelmi v tympanóne na južnej fasáde nebol nikdy prekrytý polychrómiou. Z čelného pohľadu na ľavom anjelovi absentuje kamenná hmota nohy. Ďalšie drobné chyby v kameni boli čiastočne tmelené hmotou s výrazným podírlom cementu.

Nad hlavným vstupom sa zachoval liatinový kruhový reliéf. V strede je motív Božského srdca. Prepis latinského nápisu po obvode: "O SACRATISSIMUM CORREDEMP TORIS NOSTRI IESU CHRISTI PROTECE HANC DOMUS" - v preklade "Ó najsvätejšie Božie srdce nášho Ježiša Krista ochraňuj tento príbytok".

Budova vrátnice je napriek svojej servisnej funkcii postavená v jednotnom slohovom štýle. Ostenia okien, portály, stĺpy a preklady sú vytesané z lomového kameňa. V našom stredoeurópskom priestore je zachovanie budov s touto funkciou vzácné. Omietky a maliarske nátery sú z väčšej časti zdeštruované vzliňajúcou vlhkosťou. Na južnej stene zavlhnutie siaha až pod korunnú rímsu. V interiéri objektu sú novodobé maľby, ktoré degradujú kvality stavby. Z časti je omietka odstránená na

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok na kaštieli Dolná Krupá

tehlu. Hmota stavby si vyžaduje sanáciu vlhkosti a odstránenie omietok, ktoré už aj v primárnej vrstve stratili svoju funkciu.

STRATIGRAFIA

1. 1749 - 1754

rok výstavby barokového kaštieľa. Iniciátorom výstavby bol barón Anton Brunsvick st. . Archívne je doložené meno architekta Johanna Baptista Martinelliho. V tomto období bola stavba menšia. Rozsah stavby zodpovedal pôdorysu bez rizalitov. Do tejto etapy je možné priradiť hmotu stien dnešného suterénu a prízemnia centrálnej časti budovy. Murivo je vystavané z pálených tehál kombinovaných s kameňom. Omietky z tohto obdobia sa do dnešných dní nezachovali. Ložná malta má okrovú farebnosť. Obsahuje riečny štrk so zrnami s priemerom do 6 mm.

2 1793-1798

objednávateľom prestavby bol gróf Jozef Brunsvick. Architektom bol Ján Jozef Talherr. Stavba sa do strán rozšírila o bočné rizality. V sondách boli na nárožiach rizalitov identifikované povrchy s pásovou rustikou. Výška pásov je 27 cm. Hĺbka medzier je 3 cm. V murive je rustika skladaná z mierne vystúpených 3 radov tehál. Zachovaná omietka má slabú súdržnosť. Má výraznú tmavookrovú farebnosť s veľkými kúskami nerozmiešaného vápna. Na čelných stenách rizalitov sú osekané kamenné články barokových hlavíc stĺpov. Tie sú dôkazom nezmenenej šírky objektu v nasledujúcej prestavbe. Na kamenných článkoch je polychrómia v studenej sivej farebnosti. Vrchné poschodie objektu v tomto období tvorilo dnešné prízemie. V tejto etape bola freskami celoplošne vyzdobená centrálna sála prízemnia. Podľa publikácie z druhej polovice 20. storočia (Jedlicska Pál: Kiskárpati emlékek: Hely – s művelődéstörténeti tanulmány: Éleskőtől Vágújhelyig; 1891) bol autorom fresiek maliar z Talianska. Táto informácia ale nie je podložená uvedením prameňa. Maľba je realizovaná do čerstvo nahodenej omietky. Línie iluzívnej architektúry a kompozície sú naznačené v rytej linke. Hrúbka omietky je v priemere 20 mm. Obsahuje riečny štrk s frakciou zrna do 10 mm. Vo východnom rizalite bola vytvorená kaplnka s oratóriom presahujúca 2 poschodia. Na klenbe bola realizovaná jednoduchá maľba oblohy s holubicou ako symbolom ducha svätého. Omietky z tejto úpravy sa nachádzajú aj na plochách stien miestnosti dnešného prízemnia. Maliarsky boli upravené jednoliatym náterom rôznej farebnosti. Ornamentika bola odkrytá len v miestnosti č. 107. Dôkazom stropnej výzdoby v podobe štukových rozvilín sú len archívne fotografie.

3. 1821 - 1822

prestavbu po relatívne krátkej dobe realizoval Jozef Brunsvick. Autorom klasicistickej prestavby bol Anton Pius Rigel. Pôdorys zostal nezmenený. Objekt bol nadstavaný. Prízemie sa násypmi dostalo do suterénu. Strop dnešnej jedálne v suteréne bol preklenutý plackou a po

omietnutí vymaľovaný geometrickým dekorom. Na východnom poli bordúru tvorí pletencový zelený dekor. Na ďalších dvoch klenbách je to geometrický vzor v tvare kľúča so sýtou bordovou farebnosťou. Miestnosti prízemia boli nechané v pôvodnej dispozícii. Miestnosti nadstaveného poschodia boli vyzdobené štukovými fabiónovými rímsami. Steny poschodia boli vymaľované svetlo okrovým náterom v kontraste s bielymi stropmi a fabiónovými rímsami. Točité schodisko delené ustúpenými zrkadlami po stenách je ukončené 8 polopiliermi s korintskými hlavicami. V stavebných plánoch je uvedené, že majú byť pozlátené. To sa v rozsahu sond nepotvrdilo. Nie je vylúčené, že po plošnom odkryve sa nájdu fragmenty zlátenia, alebo podkladu zlátenia. Všetky reliéfne prvky v exteriéri boli osekane. Dispozícia fasády bola radikálne zmenená. Pribudli nové kamenné články pätiok a hlavic stĺpov. Hodnotným vkladom doby bol kamenný reliéf v tympanóne na južnej fasáde s postavami dvoch anjelov s krídlami držiacich erb rodu Brunsvick. Plochy poschodia v exteriéri a celej fasády boli omietnuté vápennou maltou s plnivom riečnym štrkom s frakciou zrna do 5 mm. Hrúbka omietky v a celý povrch vymaľovaný vápennou bielou farbou. .

4. **koniec 19. storočia**

časovo ťažko zadefinovateľná etapa. Objavuje sa len ako vrstva povrchovej premaľby miestností. V jedálni v suteréne to bol okrový náter. Ten istý bol identifikovaný aj v miestnosti č. 113 na prízemí. V miestnosti č. 107, spálni grófa je to tmavosivý náter s florálnym vzorom maľovaným cez šablónu. Miestnosť č. 106 bola celoplošne premaľovaná modrou.

5. **začiatok 20. storočia**

v sondách nálezy lokálnych omietok, pod ktorými je vedenie prvej elektrifikácie objektu. Tenké vrstvy omietkových tmelov majú výrazne zrnitý povrch. V miestnosti číslo 107 je celoplošne prekrytá predošlá výmaľba. V izbe č. 113 a dvoch salónoch na poschodí je povrch prekrytý zeleným náterom. Do etapy môžeme zaradiť aj prvú premaľbu pôvodne bielych klasicistických fasád svetlo okrovým náterom. Medzi miestnosťami po stranách hlavnej sály boli zrušené priečky. Do etapy možno priradiť aj lokálne opravy na fasáde. Nenápadný liatinový kruhový reliéf nad hlavným vstupom je vsadený do omietky z tohto obdobia.

6. **1. polovica 20. storočia**

zelenou farbou boli vymaľované miestnosti prízemia. Spálňa pána bola premaľovaná červeným náterom. Jedáleň v suteréne bola opatrená náterom zelenej s linkami bordúry po

obvode klenby.

7. **1955**

prvá úprava po povojnovom vyrabovaní domácim obyvateľstvom a chátraní budovy.

Budova pripadla Poverenictvu zdravotníctva, ktoré tam zriadilo psychiatrickú liečebňu. Objekt bol generálne opravený. V exteriéri bol z väčšej časti preomietnutý. Na realizáciu obnov bola použitá malta nadstavená cementom. Celý povrch bol okrem kamenných článkov opätovne natretý okrovou farbou. Interiéri prízemnia boli tak isto preomietnuté. Plnivom omietky je lomový štrk. Povrch omietnutých častí bol vyhladený vápennou stierkou. Steny väčšiny miestností boli biele. Výzor stropov nebol riešený. Jednou z vymaľovaných miestností bola východná so zelenou farebnosťou. Jedáleň v suteréne bola vymaľovaná kombináciou dvoch ružových odtieňov. Priečka medzi klenebnými poliami bola v tejto etape zbúraná. Omietky ostatných miestností suterénu boli odstránené. Povrch obnažených tehál na zvislých stenách bol natretý smolou. V spodnej časti kaplnky bolo vybúrané okno na mieste, kde bol v minulosti oltár. Z priestoru bol vytvorený vysoký sklad.

8. **1973 – 1978**

Obnova je spojená s pretransformovaním objektu na miesto slúžiace pre stretávanie Spolku slovenských skladateľov. Prínosom tejto fázy obnovy bolo odborné reštaurovanie fresiek centrálnej miestnosti. Nástenné maľby boli očistené a konzervované pravdepodobne vodným roztokom akrylátu. Vápenno – pieskové tmely sú viditeľné pri bočnom svetle. Retuše majú v dnešnej dobe mierne zmenenú farebnosť a povrch malieb je skreslený depozitom. Reštaurátorské zásahy sú reverzibilné.

Kaplnka bola definitívne predelená na dve miestnosti. Stropná maľba s tematikou Ducha svätého bola ponechaná a obnovená premaľbou po tvare.

Štuková výzdoba stropov prízemnia a poschodia bola odstránená bez zdokumentovania spolu s omietkami. Z pôvodných štukových prvkov sa zachovali fabiónové rímasy na chodbách, schodisku a v miestnosti č. 105. Výzdoba bola nahradená novými profilmi štukových zrkadiel.

Steny interiéru boli lokálne vyspravené cementom nadstavenými omietkami a vyhladené sádrovou stierkou. Povrchy jednotne dostali svetlookrovú farebnosť.

Zásadnou prestavbou prešlo poschodie objektu. Predelením obytných salónov na niekoľko apartmánov so sociálnymi zariadeniami bola nenávratne zničená pôvodná dispozícia. Prestavbe sa

vyhli dve malé miestnosti v súčasnej dobe nazývané Salónik a Hudobný salón.

Exteriéru sa úpravy týkali "kozmeticky". Problém s vlhkosťou pri zemi bol riešený preomietnutím silne cementovou maltou po výšku prvej kordónovej rímsy.

Nanešťastie bol exteriér opatrený nepriepustným akrylovým náterom so štruktúrou - Dikoplast, ktorý bol ako novinka preferovaný pri dobových obnovách. Táto úprava je v exteriéri posledná.

9. **prelom 20. a 21. storočia**

etapa je vysledovateľná len v interiéri. Týkala sa vybielenia interiérových priestorov.

10. **po roku 2004**

priebežná výmalba interiérových miestností bielym náterom po vzniku Hudobného múzea.

SONDÁŽNY VÝSKUM

Reštaurátorske sondy boli tvorené za účelom:

1. Zadefinovania technického stavu jednotlivých etáp maliarskych úprav interiéru a exteriéru
2. Zadefinovania rozsahu a počtu sekundárnych zásahov.
3. Zadefinovania primárnych maliarskych výzdob.
4. Stanovenie technického stavu fresiek v centrálnej miestnosti a na strope zrušenej kaplnky.
5. Zistenia stavu pôvodnej výzdoby a technického stavu vrstiev na budove vrátnice.

Sondy s prierezom jednotlivých vrstiev boli realizované mechanicky. Na nástenných maľbách boli sekundárne vrstvy odstraňované po nabobtnaní vlhkým procesom.

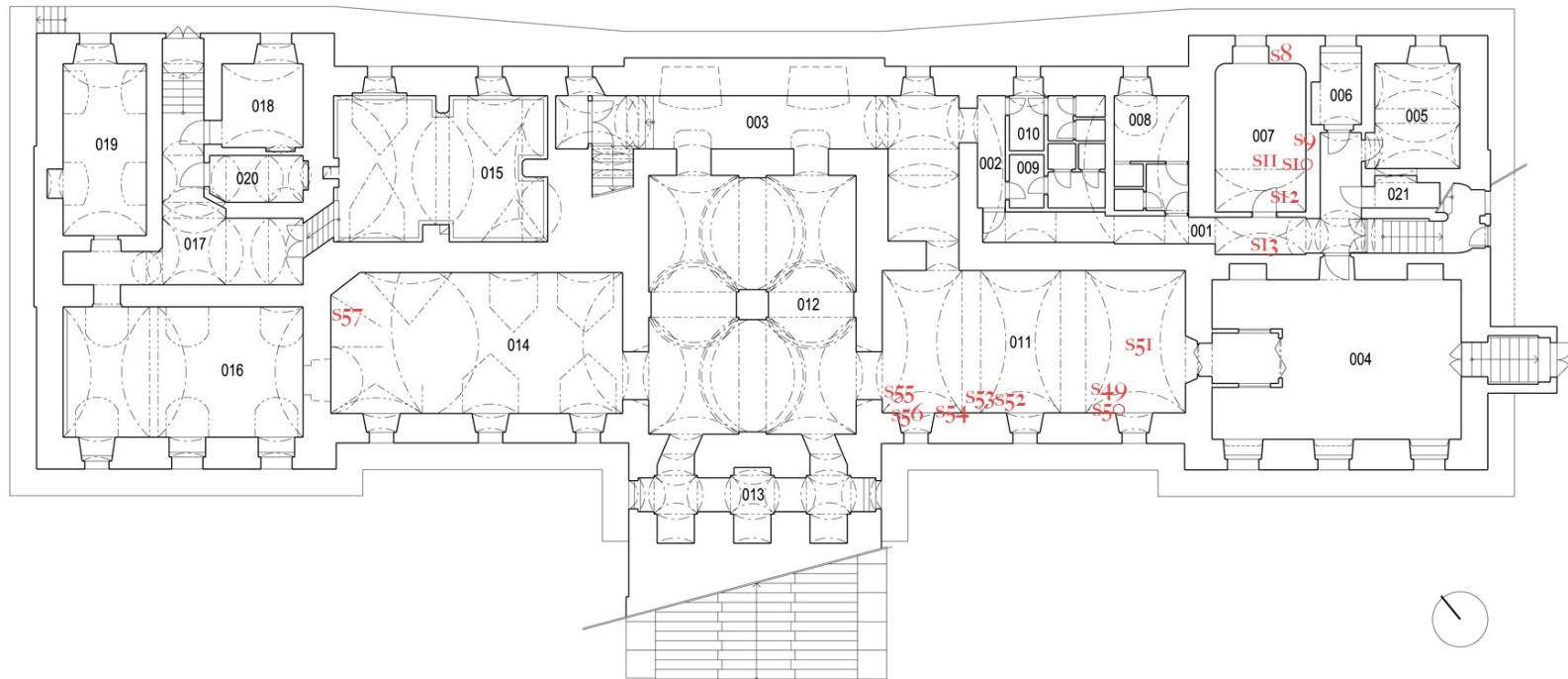
Spolu bolo realizovaných 57 sond rozdielneho rozsahu v interiéri a 26 sond v exteriéri, ktoré nám vytvárajú ucelený obraz o výzore jednotlivých etáp výzdoby od roku 1749. V rámci nich boli odobraté aj vzorky pigmentov na chemickotechnologický rozbor.

Popis vrstiev v sondách sa opiera aj o archívne fotografie.

Situovanie na jednotlivých stenách je zakreslené do rezov zamerania.

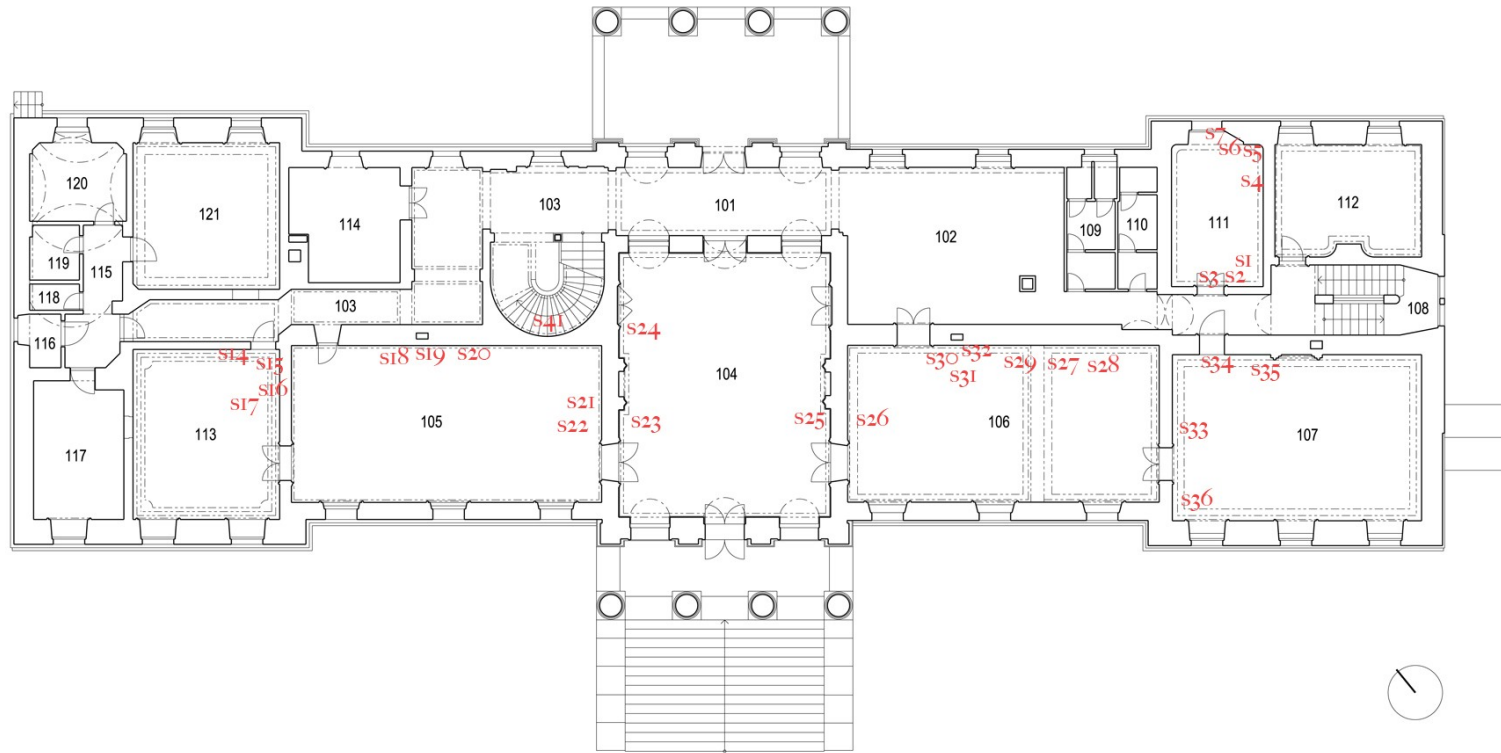
Súčasne s reštaurátorským výskumom prebiehal aj architektonicko – historický.

MAPY SOND

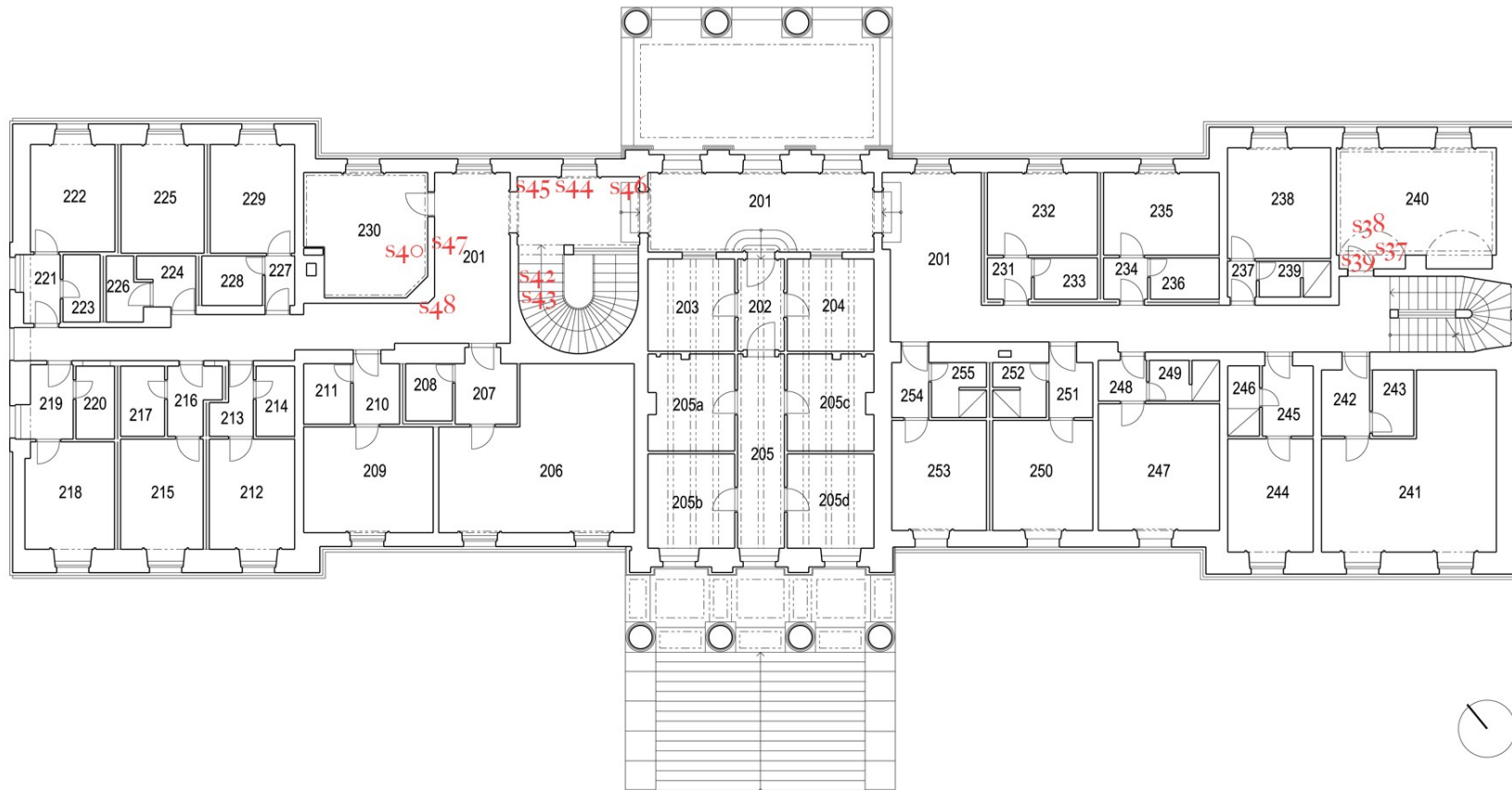
Situovanie jednotlivých sond na stenách suterénu.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Situovanie sond na stenách prízemia.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Situovanie sond na stenách poschodia.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Situovanie sond na južnej fasáde.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Situovanie sond na severnej fasáde.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

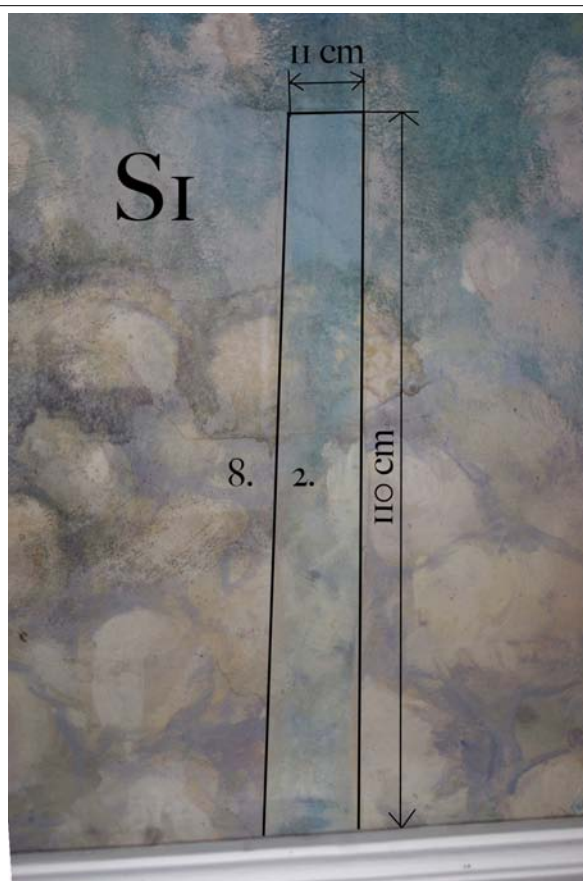

Situovanie sond na fasáde vrátnice.

SONDA č.1:

Miesto: strop kaplnky

Charakteristika: odstránenie premaľby a depozitu odkrylo farebnosť primárnej nástennej maľby. Maľba do čerstvej omietky má klasickú technologickú výstavbu založenú na dvojvrstvovom podklade. Prvá je tvorená omietkou tzv. arriccio. Má okrovú farebnosť a riečne zrná hrúbky do 2 mm. Vrchná omietka – intonacco má hrúbku vrstvy 15 mm. Je jemnozrnná s vysokým podielom vápna. Súdržnosť s podkladom je dobrá.

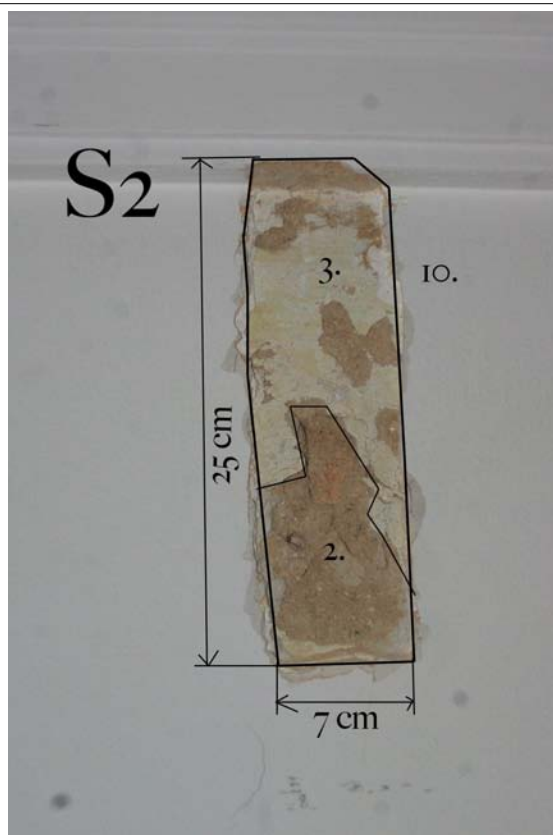
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2. - freska zo záveru 18. storočia
- 8. - premaľba z roku 1973 - 1978

SONDA č.2:

Miesto: východná stena miestnosti

Charakteristika: Sondou sa potvrdila primárnosť fabiónovej rímsy. Hrúbka primárnej omietky je v priemere 15 mm. Nesúdržná omietka s malým podielom vápna má výraznú hnedo okrovú farebnosť. Jej povrch bol upravený bielym vápenným náterom. Prekrýva ju vrstva do žltá stravnutej farby s depozitom. Pod vrstvou novodobej omietky z obdobia obnovy ukončenej v roku 1978 bola pôvodná omietka opekováná. V súčasnosti viditeľný povrch je upravený sádrovou stierkou.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2. - murivo so zvyškami omietok zo záveru 18. storočia

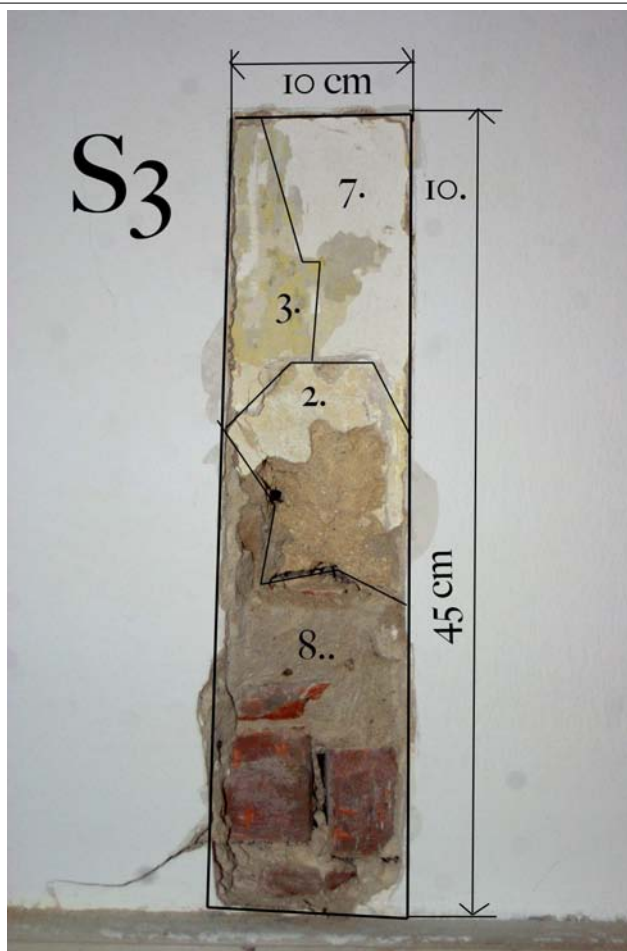
3. - premaľba z rokov 1821 - 1822

10.- súčasná výmaľba po roku 2004

SONDA č.3:

Miesto: južná stena miestnosti č. 111 nad vchodom

Charakteristika: Zistenia v sonde boli dôkazom sekundárneho vsadenia dverného rámu. Nad drevenou vložkou 20 cm je novodobá tehla súvisiaca s úpravami v 70-tych rokoch 20. storočia. Vo vyšších polohách je zachovaná primárna omietka z 2. etapy výstavby kaštiela. Má výraznú hnedú farebnosť a hladný biely povrch. V ploche sondy je jej hrúbka v priemere 20 mm. V priereze sa nachádzajú vrstvy z roku 1822, omietka so stierkou z rokov 1955 a 1978. Posledná vrstva je súčasný biely náter.

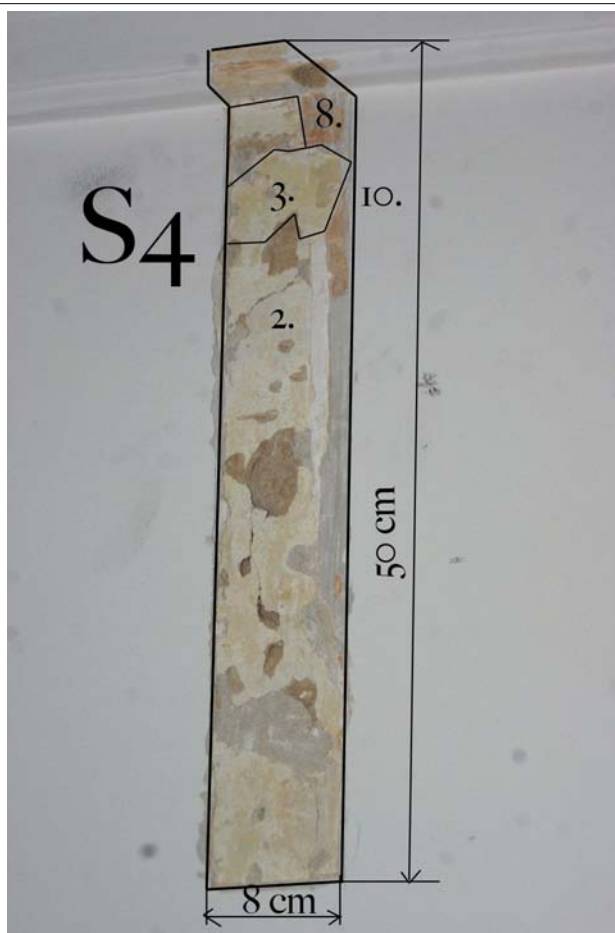
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2. - murivo so zvyškami omietok zo záveru 18. storočia
- 3. - premalba z rokov 1821 – 1822
- 7.- omietka so stierkou z roku 1955
- 8.- omietka z obdobia 1973-1978
- 10.- súčasná výmalba po roku 2004

SONDA č.4:

Miesto: južná stena miestnosti č. 111 pod fabiónovou rímsou

Charakteristika: Primárna omietka má slabú súdržnosť a nízky podiel vápna. Plnivo tvorí jemný riečny štrk s frakciou zrna do 1mm. Jej povrch je opekokaný. Je identická s omietkovou vrstvou rímsy. Omietkou a stierkou bol povrch steny opravený v roku 1955. Plnivo omietky je lomový štrk s priemerom zrna do 2 mm. Poslednú omietku tvorí úprava z roku 1978 s okrovým náterom. Na nej sú ešte 2 maliarske vrstvy bez výzdoby.

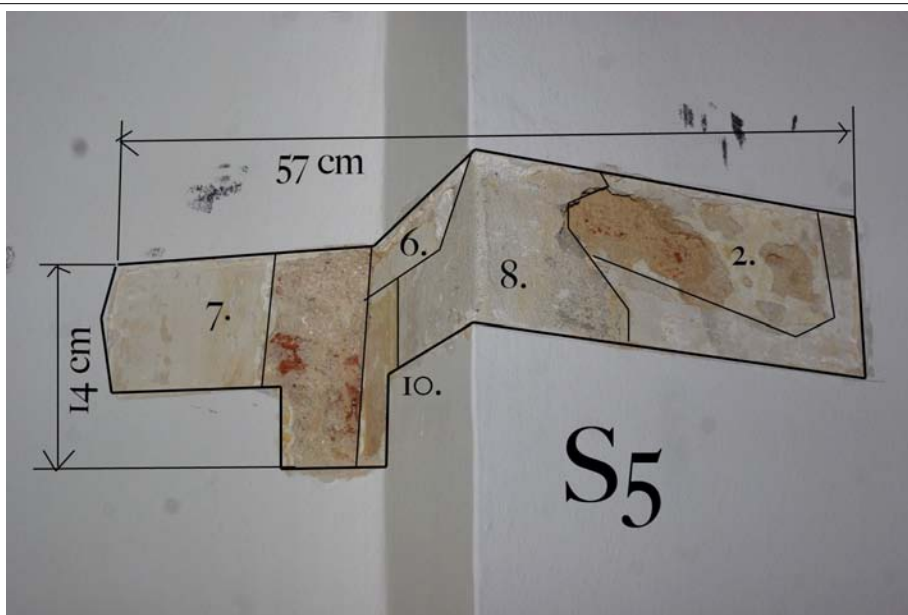
Sratigrafia vrstiev sondy:

- 2. - murivo so zvyškami omietok zo záveru 18. storočia
- 3. - premalba z rokov 1821 – 1822
- 8. - omietka z obdobia 1973-1978 s okrovým náterom
- 10.- súčasná výmalba po roku 2004

SONDA č.5:

Miesto: severná stena miestnosti č. 111 ostenie zaniknutého vnútorného vitrážového okna.

Charakteristika: V sonde bola zadefinovaná pôvodná šírka ostenia vnútornej vitráže. V 16 cm hlbokom ustúpení bola vsadená olovená farebná vitráž. Primárna omietka má hrúbku 10 mm. Pred neskoršími úpravami bola opekokaná. Po zrušení funkcie kaplnky v roku 1955 bola vymurovaná šikmá stena k osteniu vonkajšieho okna. Vnútorné nárožie výklenku okna je spevnené omietkou nadstavenou cementom zo 70-tych rokov 20. storočia.

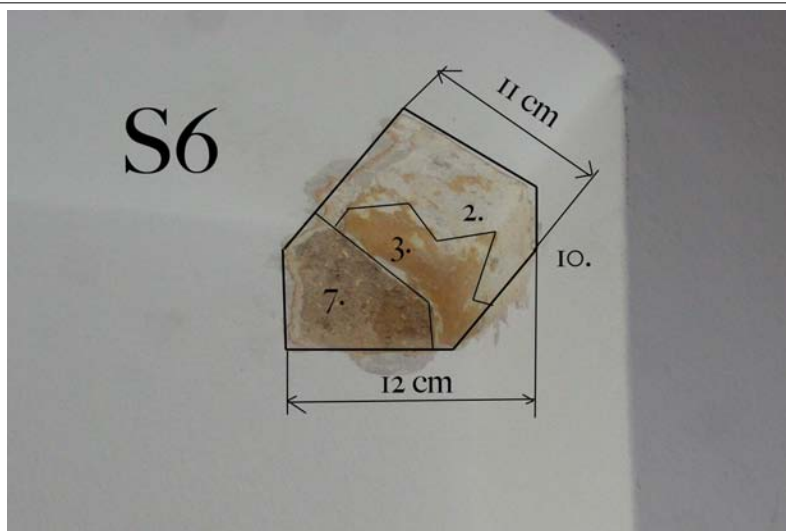
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2. - murivo so zvyškami omietok zo záveru 18. storočia
- 6. - náter z prvej polovice 20. storočia
- 7. - omietka so stierkou z roku 1955
- 8. - omietka z obdobia 1973-1978
- 10. - súčasná výmalba po roku 2004

SONDA č.6:

Miesto: severná stena miestnosti č. 111 horné ostenie okna

Charakteristika: Overenie šírky pôvodného ostenia ostenia vnútornej vitráže na segmentovom ukončení. Na primárnej vrstve je premaľba okrovej farebnosti. Stavebná úprava ostenia pochádza z roku 1955.

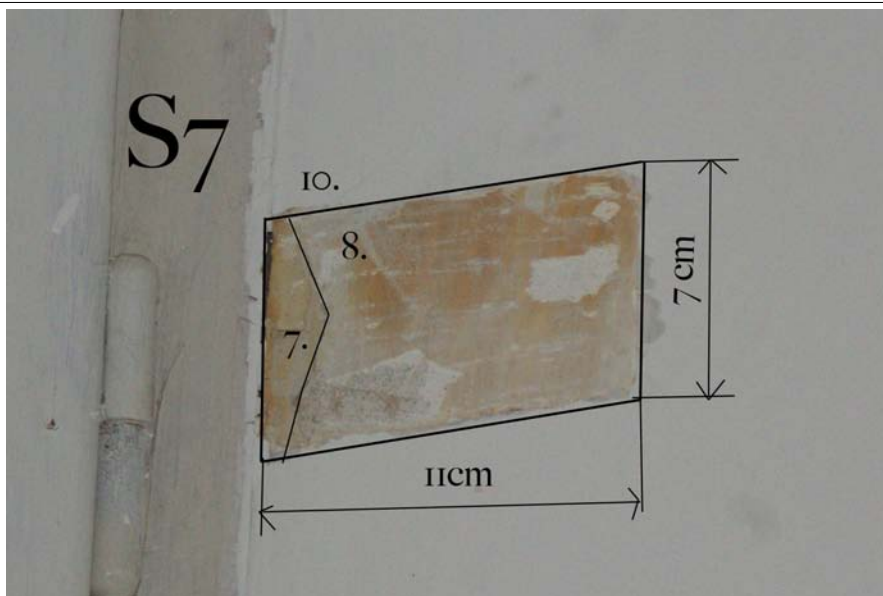
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2. - záver 18. storočia
- 3. - premaľba z rokov 1821 – 1822
- 7.- omietka z roku 1955
- 10.- súčasná výmaľba po roku 2004

SONDA č.7:

Miesto: severná stena miestnosti č. 111 pri vonkajšom okne.

Charakteristika: Šikmá plocha na pravo od okenného rámu je v sonde potvrdená ako novodobá stavebná úprava z roku 1955.

Stratigrafia vrstiev sondy:

7.- omietka so stierkou z roku 1955

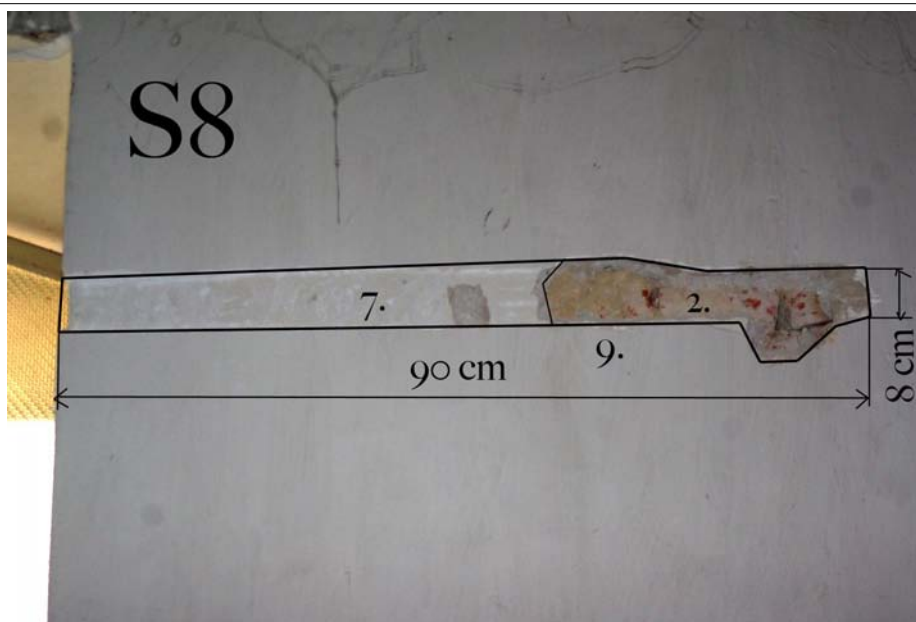
8.- omietka z obdobia 1973-1978

10.- súčasná výmalba po roku 2004

SONDA č.8:

Miesto: severná stena miestnosti č. 007 na pravo od okna.

Charakteristika: V sonde bolo overené obdobie vytvorenia okna v miestnosti skladiska, ktoré tvorilo spodnú časť kaplnky. Pod vrstvou sádrovej stierky rôznej hrúbky sa nachádza a cementom nadstavená omietka povrchovo upravená tenkou vrstvou sádrovej stierky. Primárna omietka sa nezachovala. Ložná malta medzi tehľami je identická s omietkami druhej etapy výstavby kaštiľa.

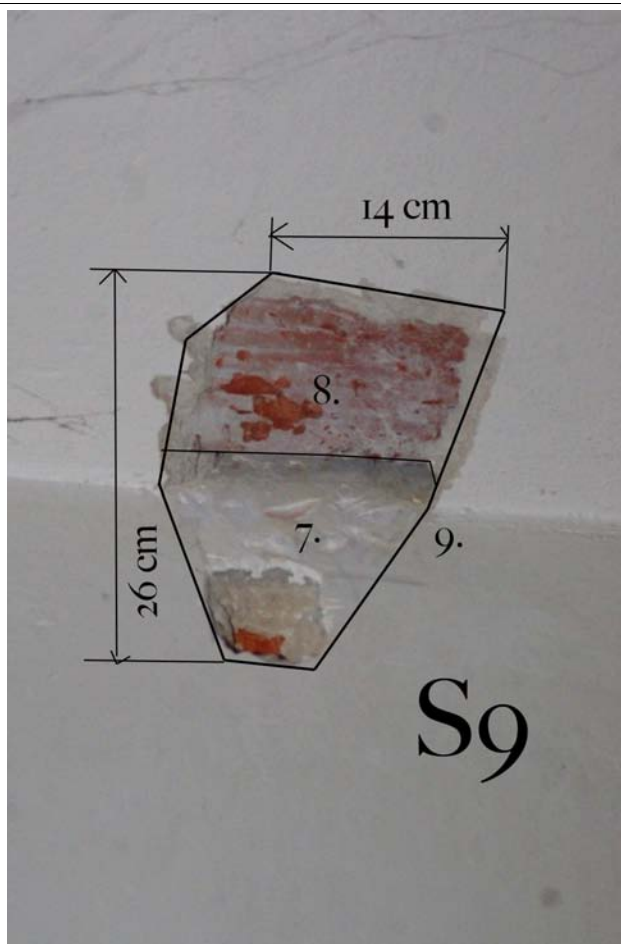
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2. - murivo so zvyškami omietok zo záveru 18. storočia
- 7. - omietka so stierkou z roku 1955
- 9. - výmaľba z prelomu 20. a 21. storočia

SONDA č.9:

Miesto: styk stropu a východnej steny miestnosti č. 007 (spodná časť bývalej kaplnky).

Charakteristika: Sonda bola realizovaná za účelom zistenia doby vertikálneho predelenia kaplnky. Nález novodobého keramického prekladu dokazuje, že strop v súčasnosti skladovej miestnosti je vystavaný z keramického prekladu. Omietka so sádrovou stierkou z obnovy v roku 1955 zachádza pod preklad. Touto sondou sa potvrdilo, že napriek zrušeniu kaplnky v päťdesiatych rokoch a využívaniu ako servisný priestor bola ponechaná pôvodná výška cez dve poschodia. Pôvodný vstup na emporu bol v tom čase evidentne zamurovaný. Vrstva primárnej omietky má slabú súdržnosť a má vplyvom neskorších zásahov zdeštruovaný povrch.

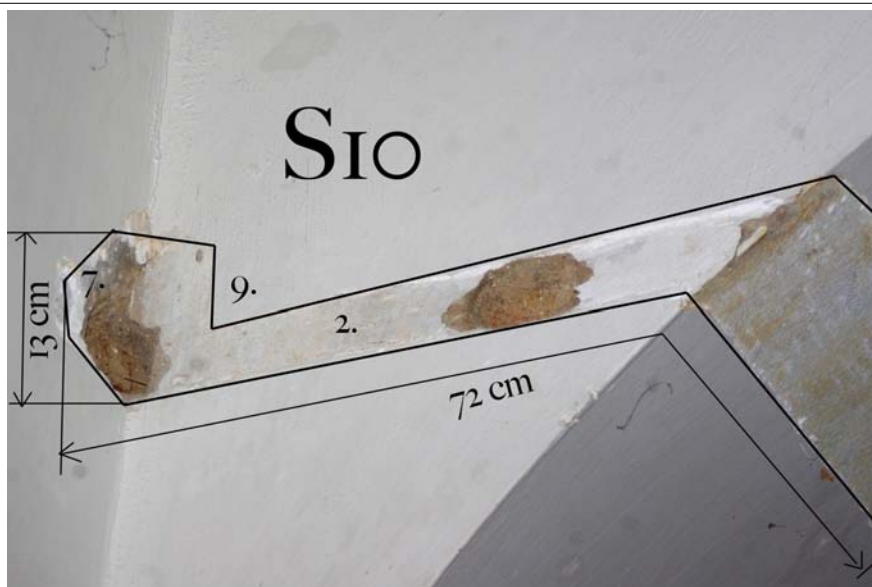
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 7.- omietka z roku 1955
- 8.- stierková – sádrová vrstva z roku 1978
- 9.- biely náter z prelomu 20. a 21. storočia

SONDA č.10:

Miesto: východná stena na nároží so západnou stenou empory v miestnosti č. 007.

Charakteristika: Pôvodná vrstva z obdobia prístavby rizalitu sa nachádza len na klenbe pd bývalou emporou. Má výraznú hnedo okrovú farebnosť, slabú prílnavosť k podkladu a je atakovaná vlhkosťou. Na východnej stene kaplnky historické vrstvy absentujú úplne.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2. - záver 18. storočia

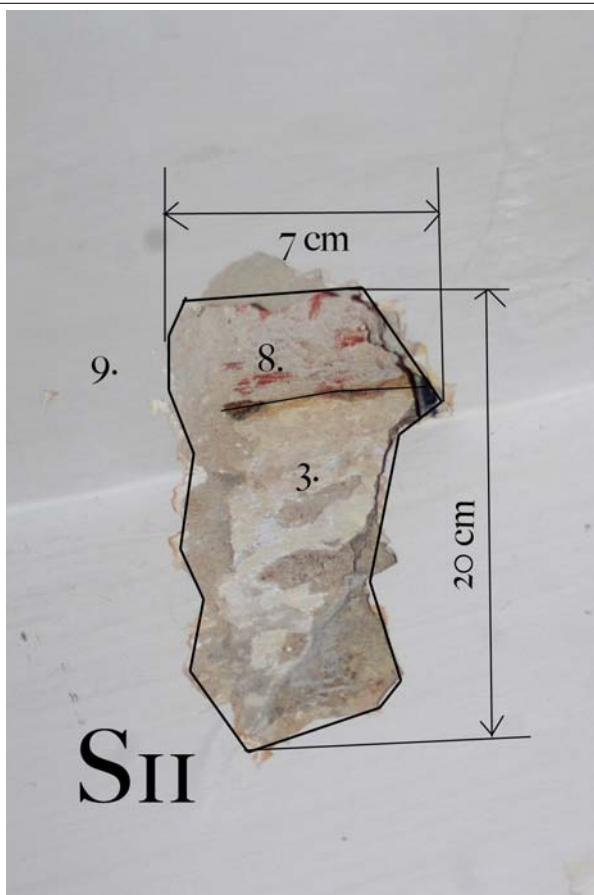
7.- omietka z roku 1955

9.- biely náter z prelomu 20. a 21. storočia

SONDA č.11:

Miesto: južná stena klenby bývalej empory.

Charakteristika: Preklad novodobého horizontálneho predelenia kaplnky je z keramického prefabrikátu položeného na železných kolajniciach. Na zvislých stenách sú zachované vrstvy primárnej omietky s jednou premaľbou okrovej farebnosti. Vrstva je opekokaná a rekonštruovaná nánosmi omietky a sádrových stierok z druhej polovice 20. storočia.

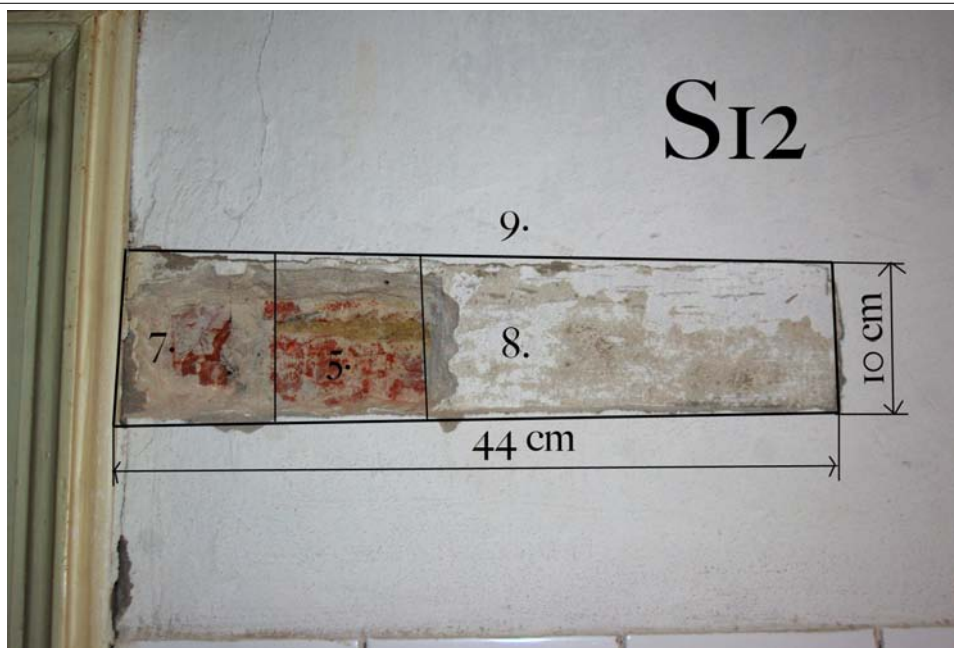
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 3. - premaľba z rokov 1821 – 1822, pod ňou primárna vrstva omietok
- 8.- omietka z roku 1973 až 1978 so stierkou a farebným náterom
- 9.- biely náter z prelomu 20. a 21. storočia

SONDA č.12:

Miesto: chodba pri vstupe do bývalej kaplnky v dnešnom suteréne.

Charakteristika: Priečka oddelujúca priestor medzi miestnosťou č. 007 a chodbou bola vytvorená niekedy začiatkom 20. storočia. Z tejto etapy sa nezachol omietkový povrch, len ložná malta v spárách. Súčasný vstup bol vsadený v roku 1955. Cementom nadstavená omietka so sádrovou stierkou mala biely povrch. Súčasná premalba je z prelomu 20. a 21. storočia.

Stratigrafia vrstiev sondy:

- 5. - murivo zo začiatku 20. storočia
- 7.- omietka z roku 1955
- 8.- omietka so stierkou z rokov 1973 - 1978
- 9.- biely náter z prelomu 20. a 21. storočia

SONDA č.13:

Miesto: južná stena chodby oproti vstupu do bývalej kaplnky v suteréne.

Charakteristika: Západná stena kaplnky bola premenená na stenu chodby niekedy začiatkom 20. storočia. Vrstva s okrovou farebnosťou sa zachovala z 20. - tých rokov 19. storočia. Murivo je atakované vzliňajúcou vlhkosťou. Príčinou vysokej hladiny zavlhnutia sú cementové omietky podložené smolným náterom na murive a obklad z keramických kachličiek. Primárna vrstva je opekokaná. Stena bola preomietnutá počas obnovy v roku 1955 a neskôr v rokoch 1973- 1978. Dnes viditeľný biely náter je zo začiatku 21. storočia.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3. - premalba z rokov 1821 – 1822

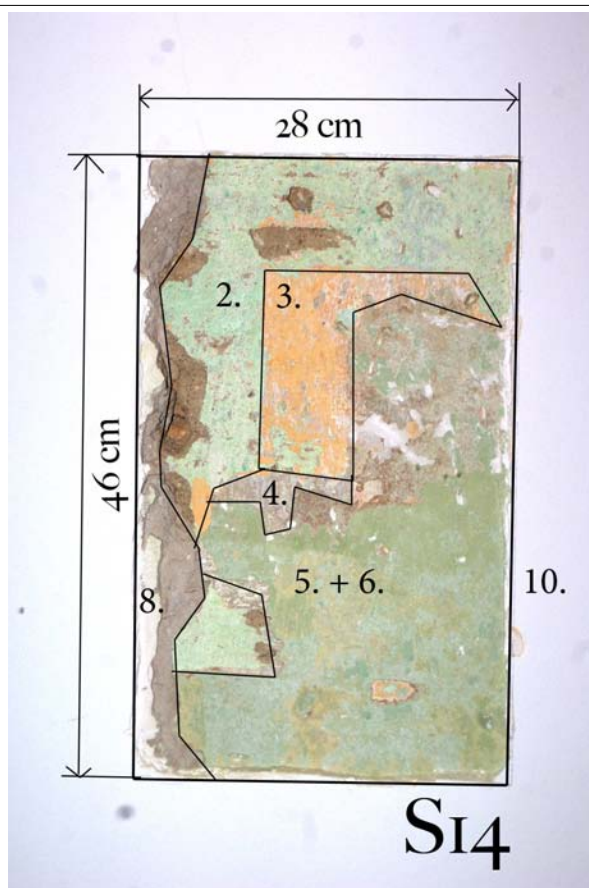
7.- omietka z roku 1955

9.- biely náter z prelomu 20. a 21. storočia

SONDA č.14:

Miesto: severná stena miestnosti č. 113

Charakteristika: v sonde bola zaeťinovaná primárna farebnosť úpravy z konca 18. storočia. Výrazná monotónna zelená farebnosť je na primárnej omietke prístavby rizalitu. Omietka je zložená z vápna a riečneho štrku s frakciou zrna s priemerom do 10 mm. Jej súdržnosť je slabá a má výrazne hnedú farebnosť. Hrúbka vrstvy je 25 mm. V ľavej časti sondy je zachytená zamurovaná jazva po zamurovaných dverách do miestnosti. Tie boli zrušené až počas obnovy v rokoch 1973-1978. Miestnosť bola v čase prestavby v 20-tych rokoch 19. storočia premalovaná výrazným okrovým náterom. Časovo je ťažko identifikovateľná vrstva hnedého náteru. Jej realizáciu je možné časovo ohraničiť prvými dekadami 20. storočia. Nasledujúca úprava sa už týka elektrifikácie objektu. Lokálne bola stena vyspravená tenkou vrstvou omietky so zrnitým povrchom. Opätovne bola miestnosť celoplošne premalovaná a tmavozeleným zemitým pigmentom. Historické vrstvy boli opeťované a prekryté vrstvou omietky nadstavenej cementom a vyrovnaných stierkou v roku 1955. Ďalšia vrstva omietky, sádrovej stierky a okrového náteru sa spája s obnovou medzi rokmi 1973 a 1978. Dva biele nátery sa spájajú s kozmetickými úpravami v 21. storočí.

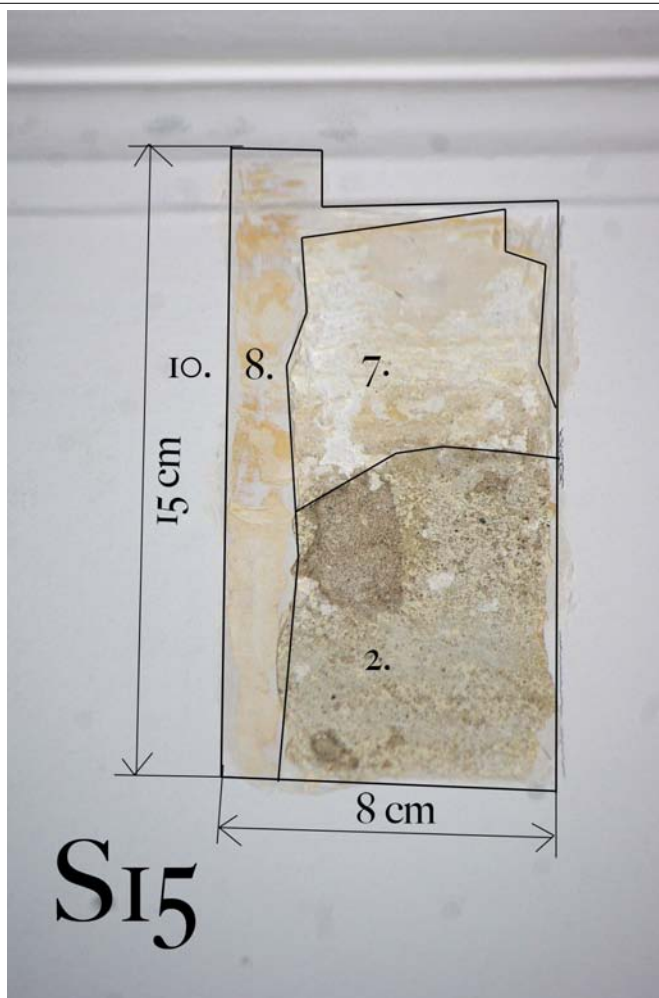
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2. - záver 18. storočia
- 3. - premalba z rokov 1821 – 1822
- 4. - farebná úprava z konca 19. storočia
- 6.- omietka a zelený náter z prvej polovice 20. storočia
- 8.- omietka a zámurovka dverného otvoru z obdobia medzi rokmi 1973 a 1978
- 10.- súčasná výmalba po roku 2004

SONDA č.15:

Miesto: východná stena miestnosti č. 113

Charakteristika: V sonde bolo potvrdené, že fabriónová rímsa je novodobá z poslednej "veľkej" obnovy v roku 1978. Na povrchu je identifikovaná vrstva okrovej maľby. Pod ňou sa nachádza vrstva omietky z roku 1955, ktorá ešte rešpektovala pôvodné štukové prvky. Pôvodná vrstva so zeleným náterom sa nachádza až 10 cm pod rímsou.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2. - záver 18. storočia

7.- omietka z roku 1955

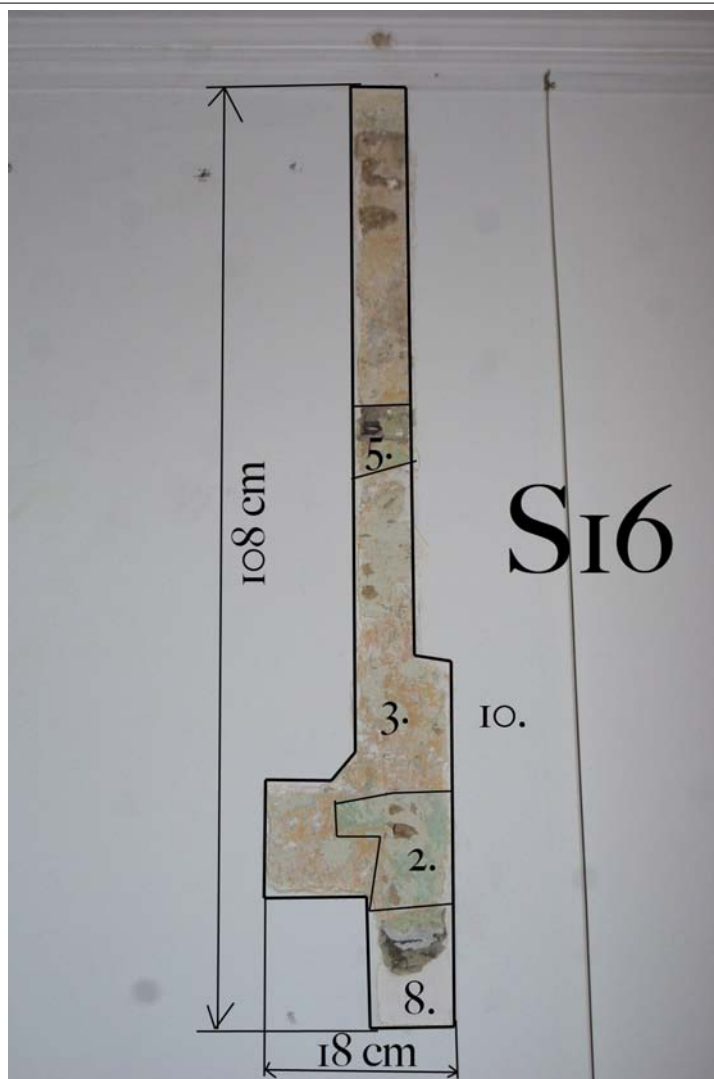
8.- omietka a sádrová stierka s okrovým povrchom z rokov 1973 - 1978

10.- súčasná výmaľba po roku 2004

SONDA č.16:

Miesto: východná stena miestnosti č. 113.

Charakteristika: V pásovej sonde bol sledovaný vývoj úpravy miestnosti. V spodnej časti sondy je odkrytá pôvodná zelená farebnosť. Pod vrstvou lokálnych omietkových tmelov so zeleným povrchom zo začiatku 20. storočia sa nachádza trasovanie prvého elektrického vedenia. V spodnej časti pásovej sondy je primárna vrstva prerušená novším elektrickým vedením v cementovom lôžku zo 70.-tych rokov 20. storočia. Fabiónová rímsa je vytvorená až vrámci poslednej veľkej úpravy v rokoch 1973 - 1978.

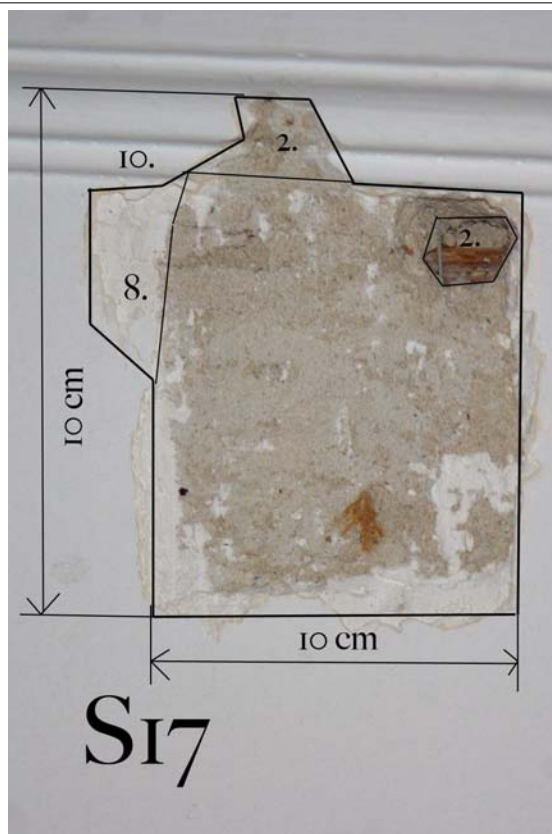
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2. - záver 18. storočia
- 3. - premalba z rokov 1821 – 1822
- 5.- omietka a náter zo začiatku 20. storočia
- 8. - omietka z rokov 1973 - 1978
- 10.- súčasná výmalba po roku 2004

SONDA č.17:

Miesto: strop miestnosti č. 113.

Charakteristika: Sondou boli overené vrstvy na strope miestnosti. Na drevených fošňách obytných rákosom je vrstva cementom nadstavenej omietky s hladným povrchom upraveným sádrovou stierkou z poslednej novodobej obnovy. Žiadny zo starších povrchov sa nezachoval.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2. - drevená konštrukcia stropu zo záveru 18. storočia

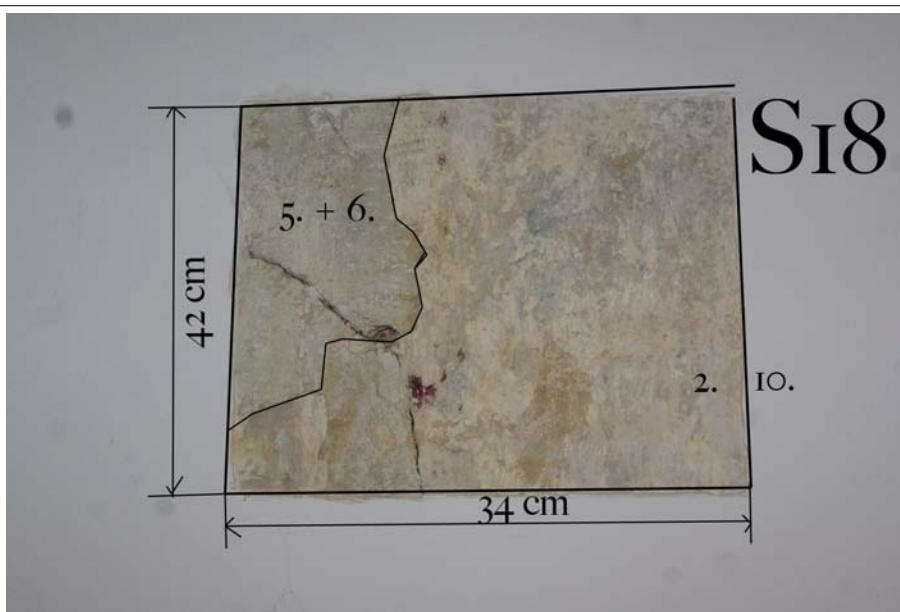
8.- omietka z roku 1973 - 1978

10.- súčasná výmalba po roku 2004

SONDA č.18:

Miesto: východná stena miestnosti č. 105.

Charakteristika: Sonda bola vytvorená za účelom hľadania farebnosti originálnych povrchov. Na omietke hrubej 25 mm je biely povrch s patinou a stopovými fragmentami modrého a červeného odtieňa z nečitateľnou tematikou. V ľavej časti je tmel pokrývajúci jazvu po zrušenej priečke medzi miestnosťami. Na základe komparácii ide o vrstvu zo začiatku 20. storočia. V danej etape boli povrchy vymaľované zemitým zeleným pigmentom.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2. - záver 18. storočia

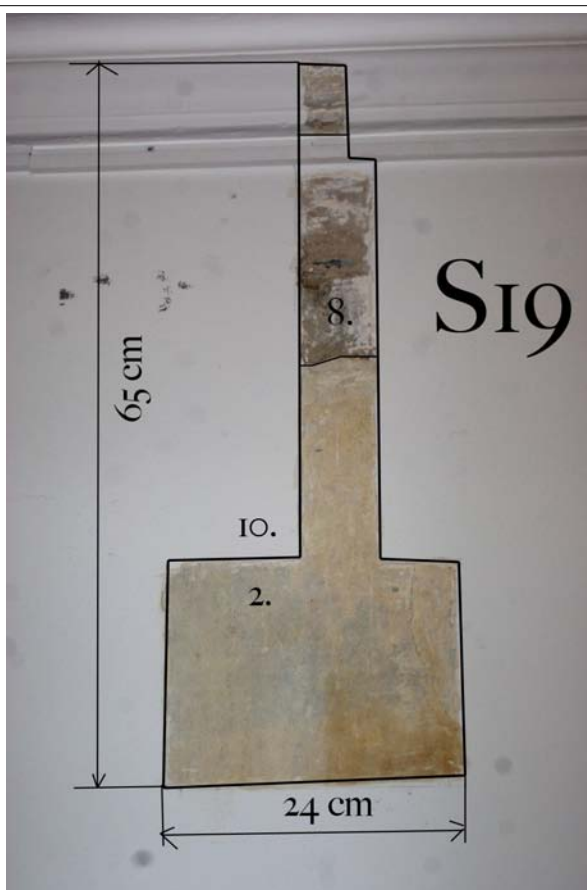
5. a 6.- omietka zo začiatku 20. storočia so zeleným povrchom.

10.- súčasná výmalba po roku 2004

SONDA č.19:

Miesto: severná stena miestnosti č. 105

Charakteristika: V sonde bola overená farebnosť a zachovanie primárneho povrchu s presahom na rímsu. Fabiónová rímsa sa zachovala z primárnej úpravy. Je ťahaná v omietke. Prvý náter, ktorý ju pokrýva je sivý, ďalší okrový. Farebnosť stien je výrazne zmenená depozitom a zbytkami vpitého lepidla tapiet. Pod rímsou prebieha trasovanie elektriny v cementovom lôžku zo 70. -tych rokov 20. storočia.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2. - záver 18. storočia

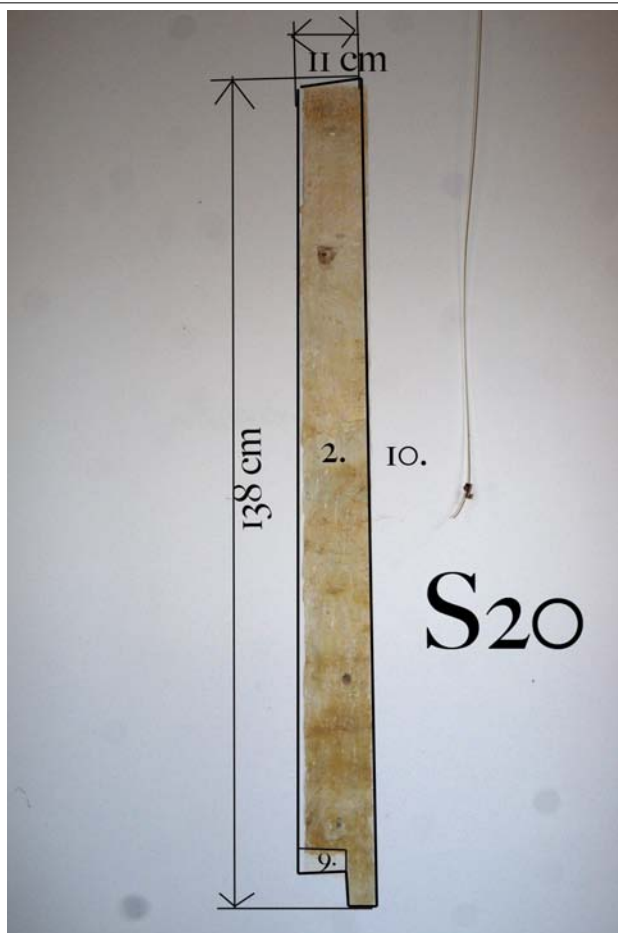
8.- omietka z rokov 1973-1978

10.- súčasná výmalba po roku 2004

SONDA č.20:

Miesto: severná stena miestnosti č. 105.

Charakteristika: V pásovej sonde bol sledovaný vývoj úpravy miestnosti. V rozsahu sondy je celoplošne zachovaná primárna omietka s povrchom bez farebnej výzdoby silno znečistená okrovým depozitom a zvyškami lepidla tapetovania.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2. - záver 18. storočia

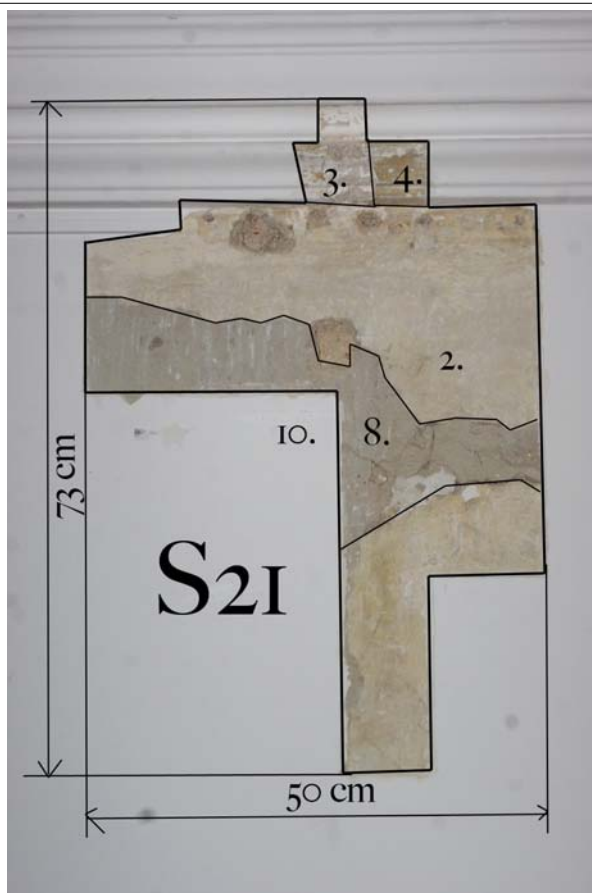
9.- biely náter z prelomu 20. a 21. storočia

10.- súčasná výmalba po roku 2004

SONDA č.21:

Miesto: východná stena miestnosti č. 105.

Charakteristika: V sonde bola potvrdená pôvodnosť fabiónovej rímsy. Na väčšine plochy je zachovaný originálny povrch z 2. etapy výstavby kaštiela v rokoch 1793 až 1798. Pod rímsou sú diery, pravdepodobne zbytok po závesnom systéme obrazov. Plocha je prerušená trasovaním elektriky zo 70-tych rokov 20. storočia. Omietka a stierka z roku 1955 absentuje.

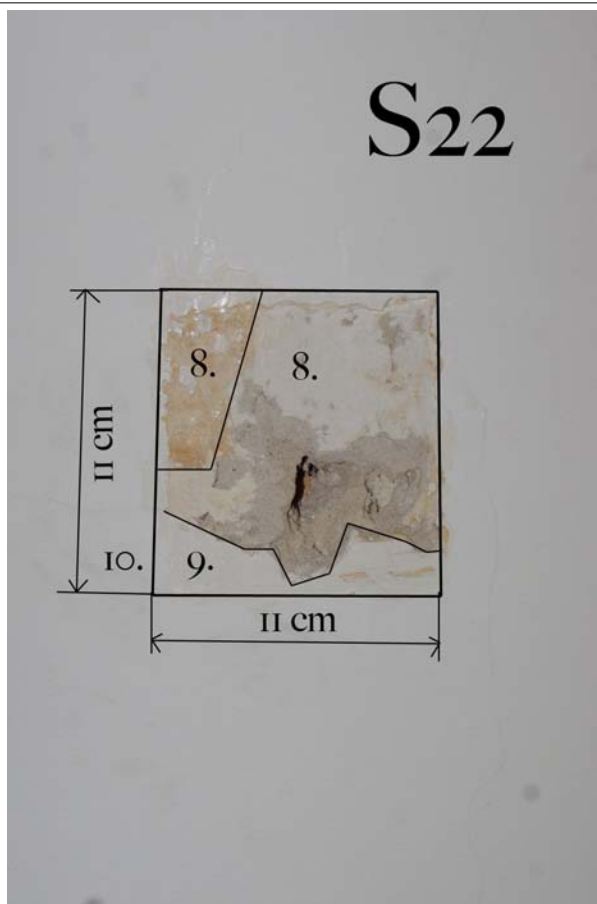
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2. - záver 18. storočia
- 3. - premaľba z rokov 1821 – 1822
- 4.- premaľba z konca 19. storočia
- 8.- omietka z rokov 1973 - 1978
- 10.- súčasná výmaľba po roku 2004

SONDA č.22:

Miesto: strop miestnosti č. 105.

Charakteristika: V sonde sa nepotvrdili staršie vrstvy. Jediná omietková na drevenom strope pochádza z obdobia obnovy objektu v 70. -tych rokoch. Hladený povrch je prekrytý sádrovou stierkou. Strop bol v takisto ako zvislé steny natretý červenkastým okrom.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2. - záver 18. storočia

8.-vrstva omietky a farebného náteru z rokov 1973 - 1978

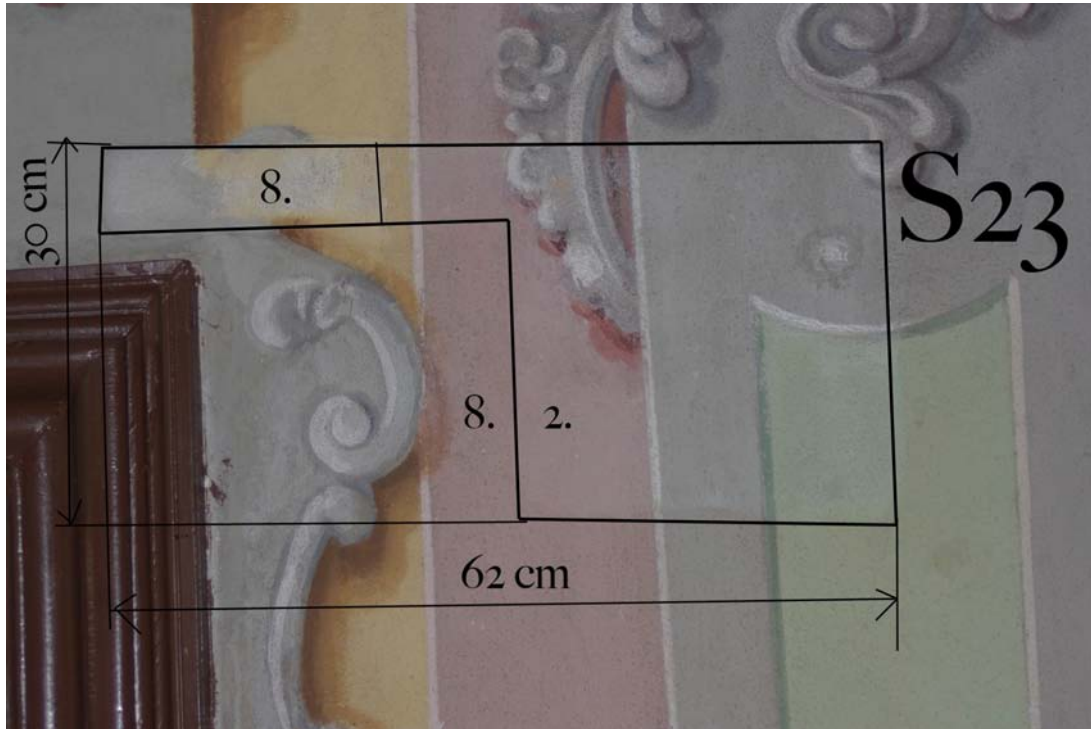
9.- náter z prelomu 20. a 21. storočia

10.- súčasná výmalba po roku 2004

SONDA č.23:

Miesto: západná stena miestnosti č. 104 na pravo od zárubne dverí.

Charakteristika: V sonde bolo odskúšané čistenie originálnej fresky od depozitu a retuší z rokov 1973 – 1976. Odstrániteľné sú mokrým procesom. Miestami je potrebné mechanické čistenie pomocou skalpelov. V ploche sondy je niekoľko menších tmelov s odlišnou štruktúrou ako originál.

Stratigrafia vrstiev sondy:

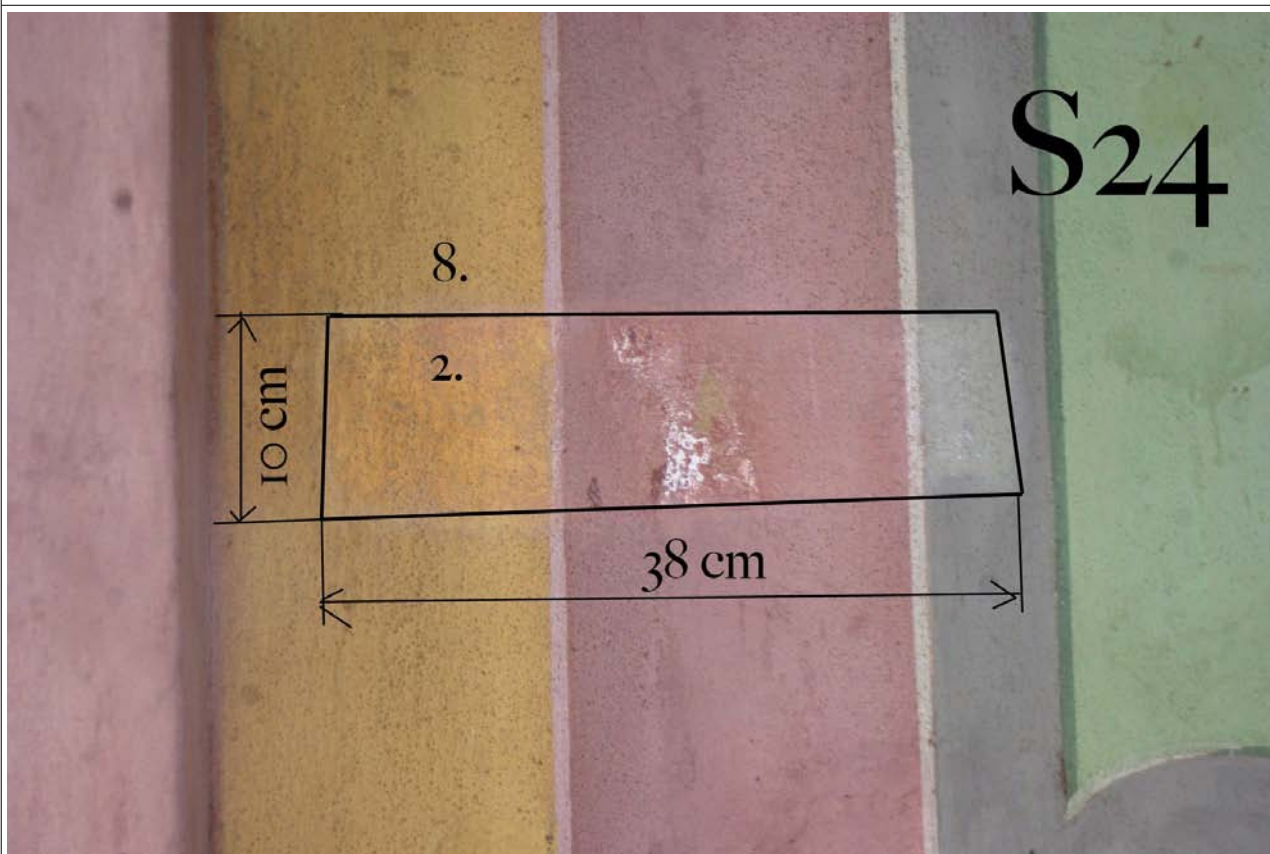
2. - záver 18. storočia

8.- reštaurátorský zásah z rokov 1973 - 1976

SONDA č.24:

Miesto: západná stena miestnosti č. 104.

Charakteristika: V sonde bolo odskúšané čistenie originálnej fresky od depozitu a retuší z rokov 1973 – 1976. Odstrániteľné sú mokrým procesom. Miestami je potrebné mechanické čistenie pomocou skalpelov. V ploche sondy je niekoľko menších tmelov s odlišnou štruktúrou ako originál. Originálna omietka má hrúbku 20 mm a je priamo na tehle.

Stratigrafia vrstiev sondy:

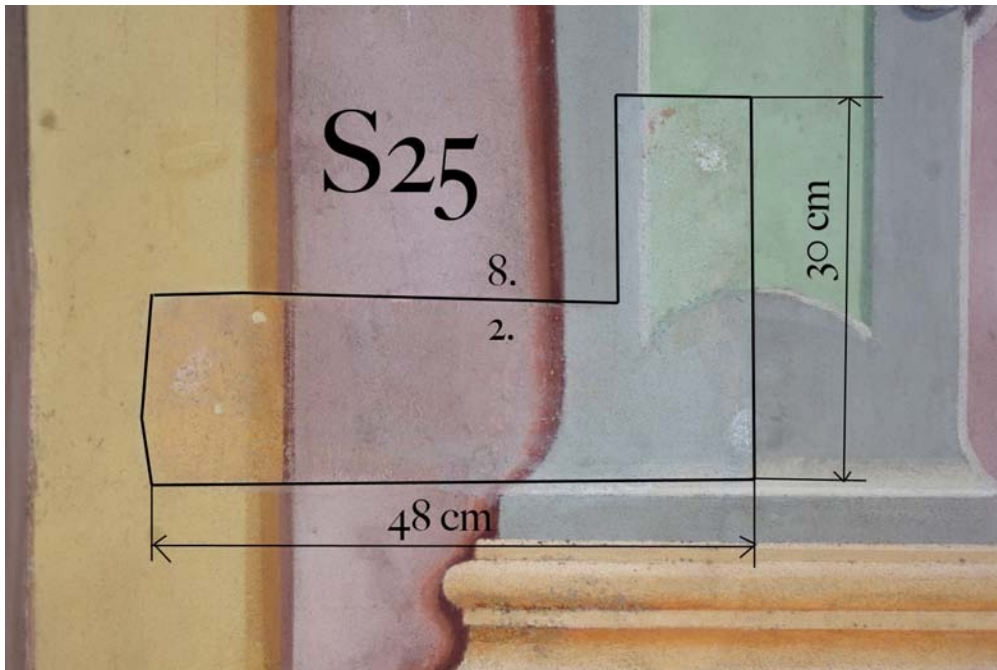
2. - záver 18. storočia

8. - reštaurátorský zásah z rokov 1973 - 1976

SONDA č.25:

Miesto: východná stena miestnosti č. 104.

Charakteristika: V sonde bolo odskúšané čistenie originálnej fresky od depozitu a retuší z rokov 1973 – 1976 na ďalšej stene miestnosti. Odstrániteľné sú mokrým procesom. Miestami je potrebné mechanické čistenie pomocou skalpelov. V ploche sondy je niekoľko menších tmelov s odlišnou štruktúrou ako originál.

Stratigrafia vrstiev sondy:

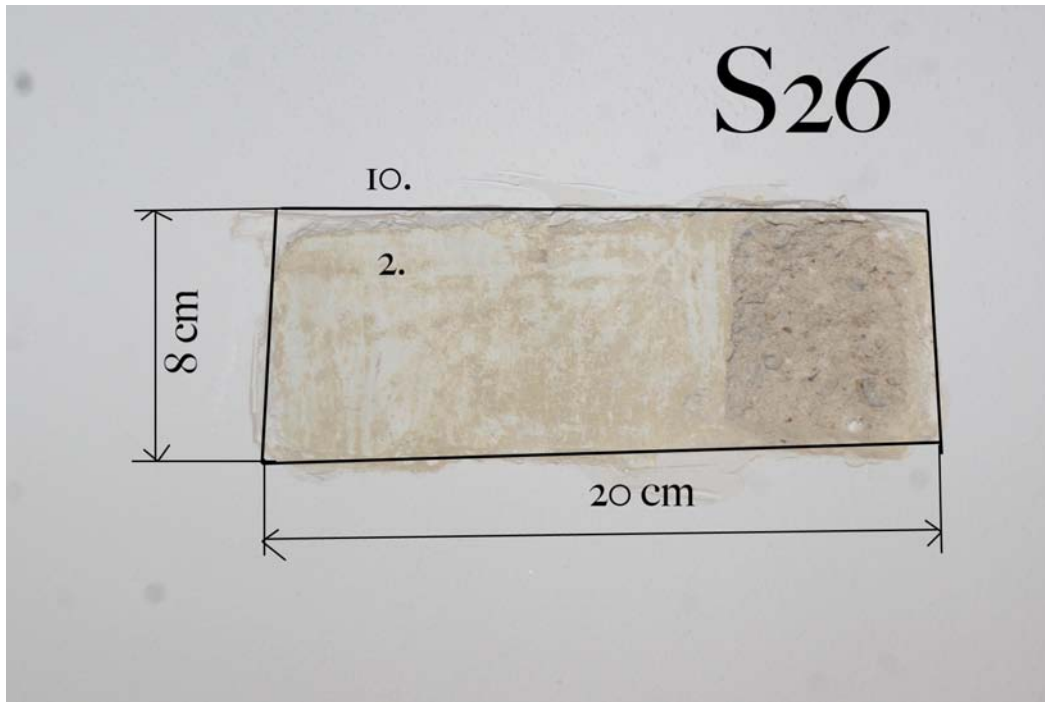
2. - záver 18. storočia

8. - reštaurátorský zásah z rokov 1973 - 1976

SONDA č.26:

Miesto: západná stena miestnosti č. 106.

Charakteristika: Pôvodná omietka je prekrytá len stierkou zo 70-tych rokov a následnými maliarskymi nátermi. Na primárnej omietke sa nezachovali historické farebné nátery, ktoré sa objavujú v iných sondách z tejto miestnosti.

Stratigrafia vrstiev sondy:

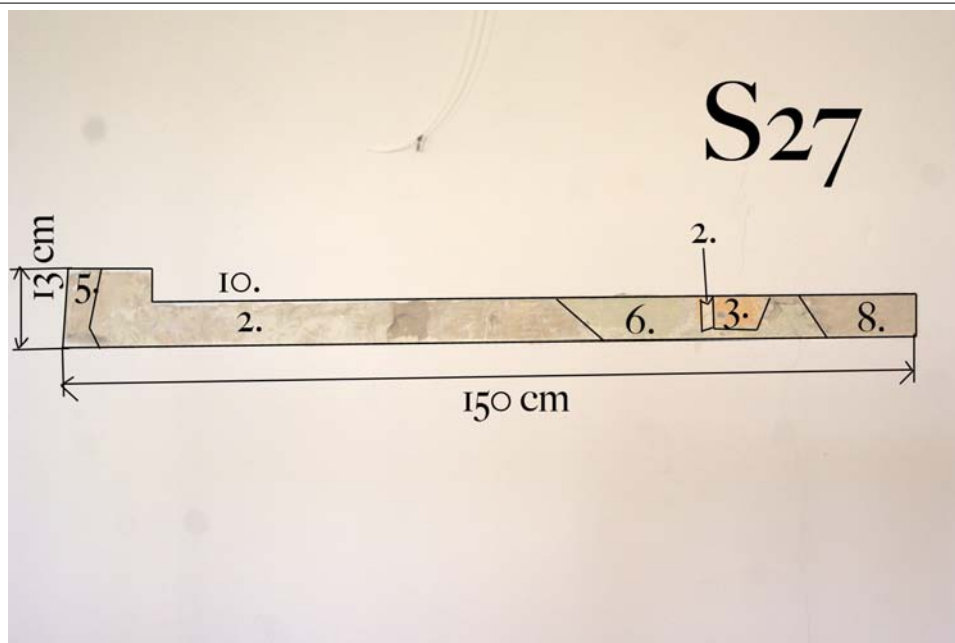
2. - záver 18. storočia

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.27:

Miesto: severná stena miestnosti č. 106.

Charakteristika: Pásová sonda sleduje historické vrstvy. V ľavej časti je chytený nábeh na zrušenú priečku. Na pravej strane pás končí na cementom nadstavenom tmely, ktorým bola vyplnená plocha na zamurovanom vstupe do miestnosti z chodby. Vstup bol zamurovaný až v poslednej stavebnej úprave v 70. - tých rokoch. Jazva po zbúranej priečke je prekrytá zrnitou omietkou so zeleným povrchom. Výrazný žlto-okrový povrch je výsledkom klasicistickej úpravy z roku 1821 – 1822. Na povrchu primárnej omietky sú drobné zbytky papierovej tapety a stopy zoškrabávania.

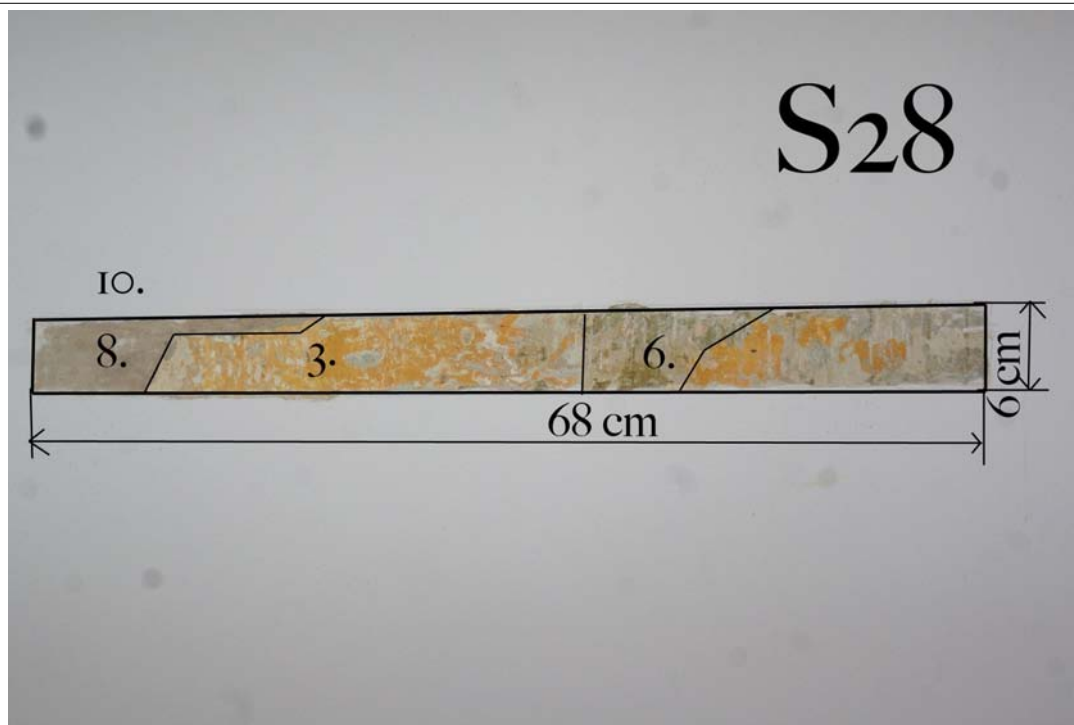
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2. - záver 18. storočia
- 3.- náter z rokov 1821 až 1822
- 5.- omietka zo začiatku 20. storočia
- 6.- zelený náter z prvej polovice 20. storočia
- 8.- omietka z rokov 1973 – 1978
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.28:

Miesto: severná stena miestnosti č. 106.

Charakteristika: V horizontálnej pásovej sonde je zachytený pravý okraj zamurovaného dverného otvoru. Tmel zo 70.-tych rokov identifikovaný v dvoch pásových sondách má šírku 142 cm. Na originálnej omietkovej vrstve s hladným bielym povrchom je plošne zachovaná žltá-okrová premaľba. Lokálne je zachovaná zelená premaľba z prvej polovice 20. storočia.

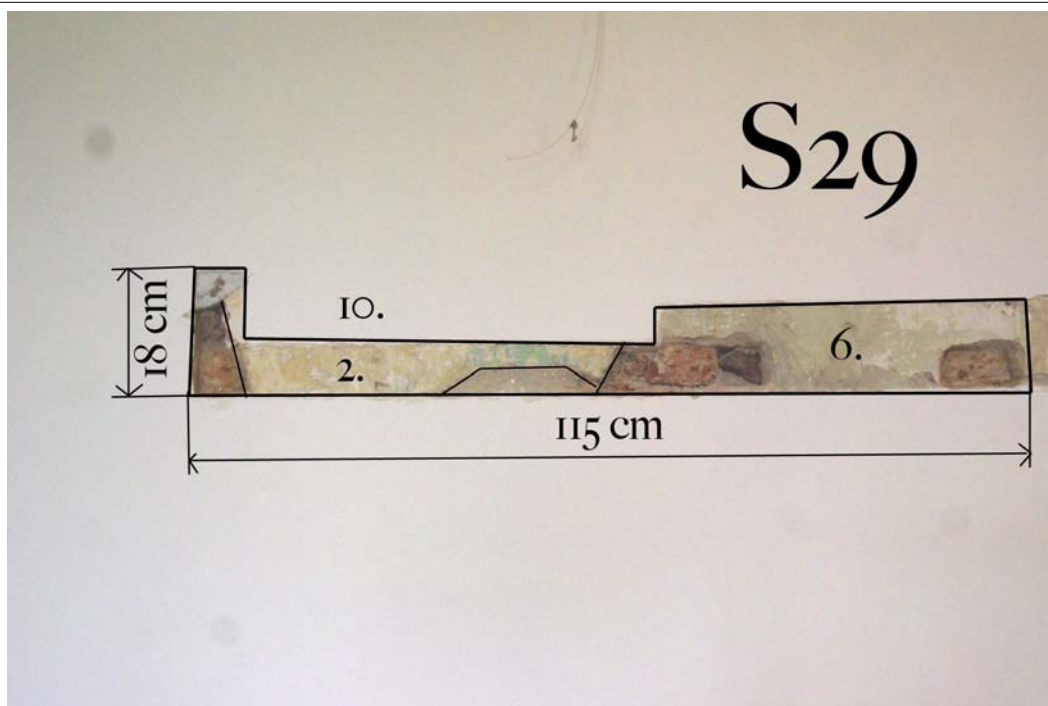
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 3.- náter z rokov 1821 až 1822
- 6.- zelený náter z prvej polovice 20. storočia
- 8.- omietka z rokov 1973 – 1978
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.29:

Miesto: severná stena miestnosti č. 106.

Charakteristika: horizontálna sonda sa napája na sondu č. 27. Cieľom bolo zadefinovanie šírky steny zrušenej priečky medzi miestnosťami začiatkom 20. storočia. Šírka bola 56 cm. Na ľavej strane sondy je okraj kruhového otvoru do komína. V danej miestnosti na základe tohto zistenia vieme, že vykurovacím telesom nebol krb, ale keramická pec. Na časti zachovanej primárnej omietky sú fragmenty farebných náterov. Z plochy sondy bola vzatá vzorka pre chemicko-technologický rozbor. Prvý náter je jednoliata modrá plocha. Farebný odtieň bol namiešaný z pigmentu azurit. V dobe klasicistickej prestavby bola miestnosť prefarbená zeleným pigmentom, ktorý je namiešaný zo smaragdovej zelene. Opätovná modrá premaľba bola realizovaná v druhej polovici 19. storočia.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2.- náter z rokov 1821 až 1822

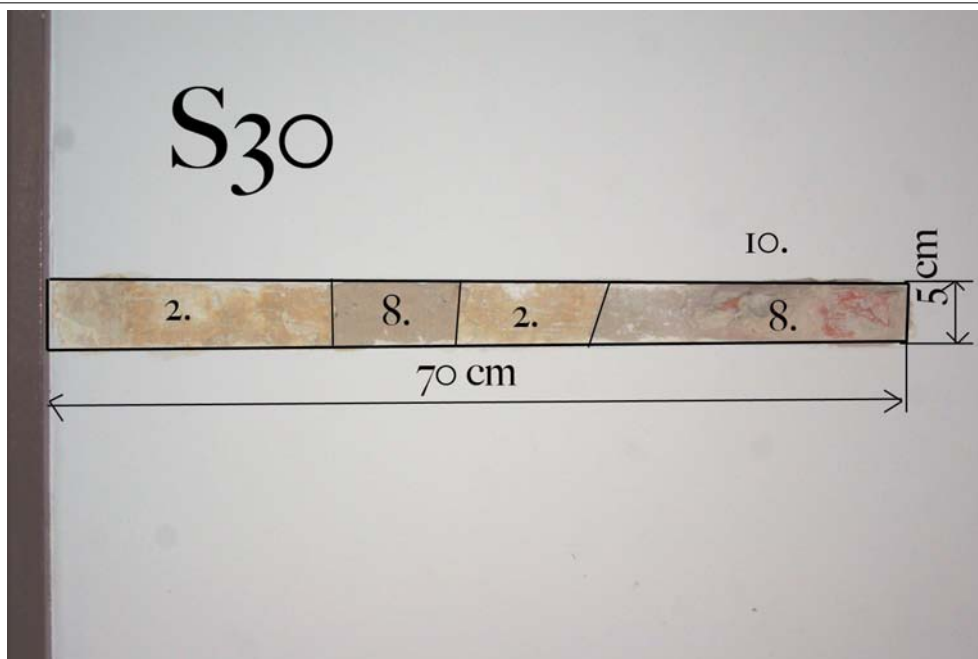
6.- zelený náter z prvej polovice 20. storočia

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.30:

Miesto: severná stena miestnosti č. 106.

Charakteristika: Horizontálna pásová sonda na pravo od zárubne dverí. Pri dverách je zachovaný primárny povrch s depozitom a zbytkami tapetového lepidla. 45 cm od dverí je výpadok muriva, ktorý bol vyskladaný z tehál až v rokoch 1973 – 1978.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2.- primárna omietková vrstva zo záveru 18. storočia

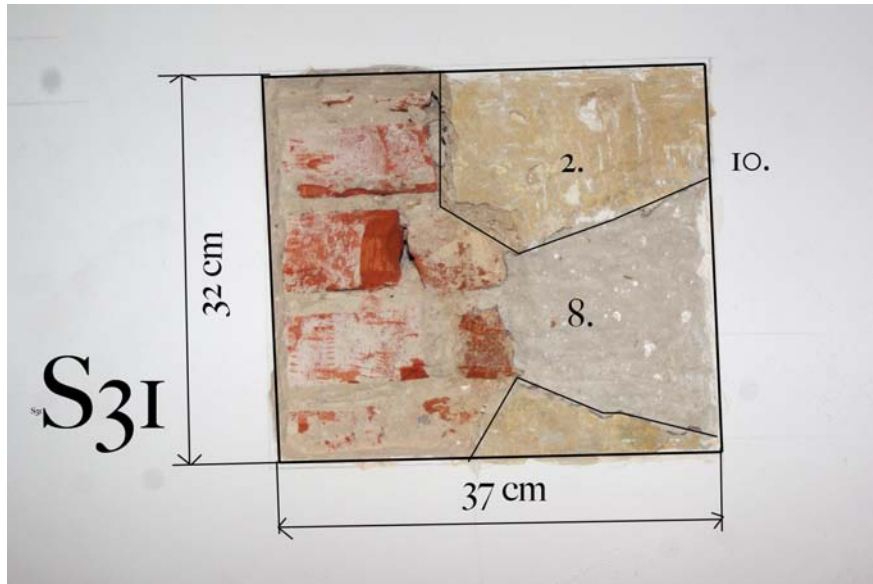
8.- omietka a murivo z rokov 1973 – 1978

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.31:

Miesto: severná stena miestnosti č. 106.

Charakteristika: Sondou bol preverený výpadok v stene opravený v 70. -tych rokoch 20. storočia. Kaverna mala šírku 74 cm. Príčina výpadku pôvodného muriva zatiaľ nie je známa.

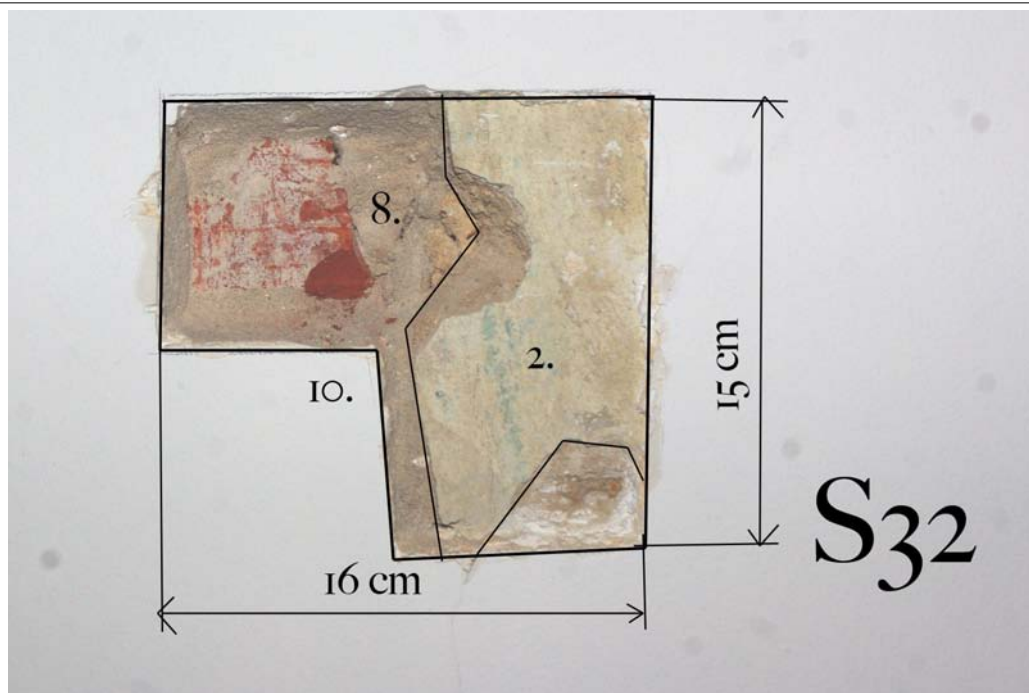
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2.- omietka zo záveru 18. storočia
- 8.- omietka z rokov 1973 – 1978
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.32:

Miesto: severná stena miestnosti č. 106.

Charakteristika: Na fragmente primárnej omietky sú zbytky modrého a zeleného náteru z neskorších období. V ľavej časti je výpadok steny vyplnený novodobou tehlou, ktorý bol identifikovaný aj v sondách č. 30 a 31.

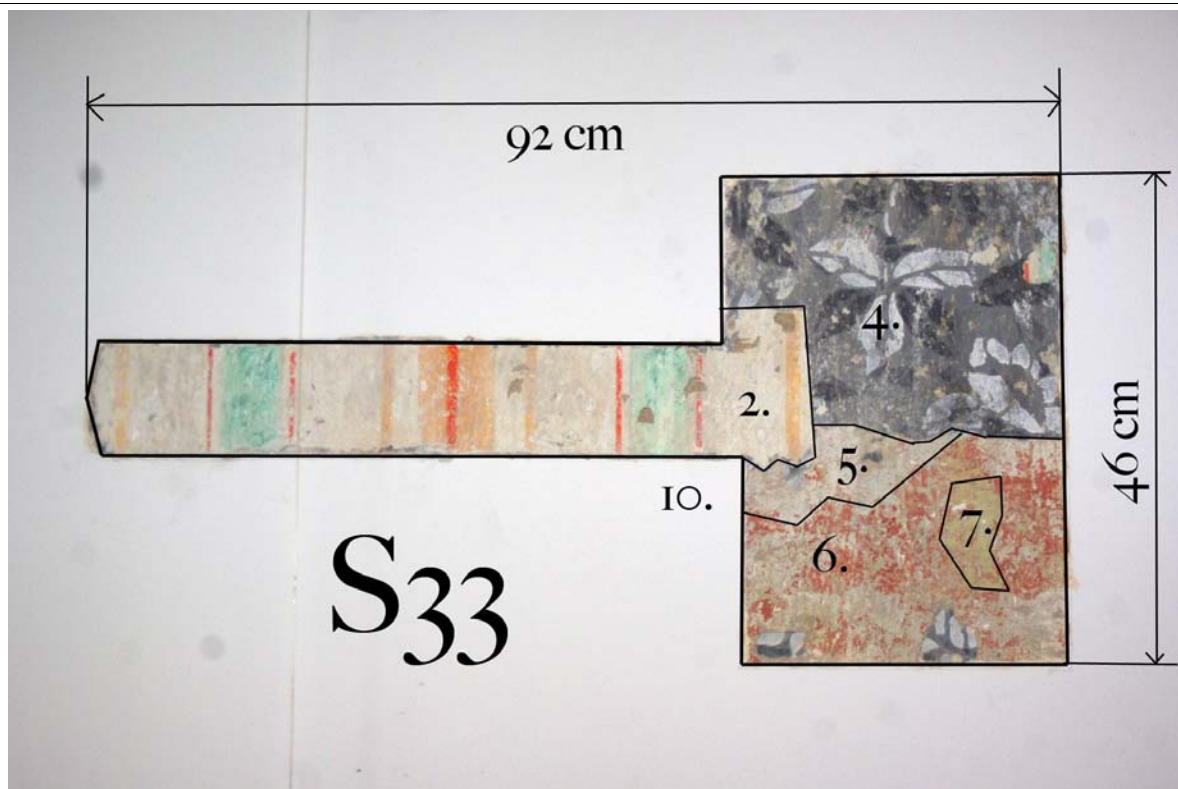
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2.- vrstva zo záveru 18. storočia
- 8.- omietka a murivo z rokov 1973 – 1978
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.33:

Miesto: západná stena miestnosti č. 107.

Charakteristika: V sonde boli odkryté maliarske výzdoby zvislých stien miestnosti spálne pána. Primárna výzdoba na hladenej omietke je tvorená kombináciou zvislých liniek a pásov so striedaním zelenej, okrovej a červenej farby. Premaľba na hrubej vrstve vápenného náteru je na tmavo-sivom podklade. Florálny ornament bol nanášaný cez šablonu sýto čiernou a bielou farbou. Tmavý povrch bol prekrytý tenkou vrstvou omietky so zeleným náterom pravdepodobne začiatkom 20. storočia. Pod výsledkom poslednej stavebnej úpravy so sádrovou stierkou sú ešte 2 nátery: sýto červený a okrovo zelený; oba bez ornamentiky.

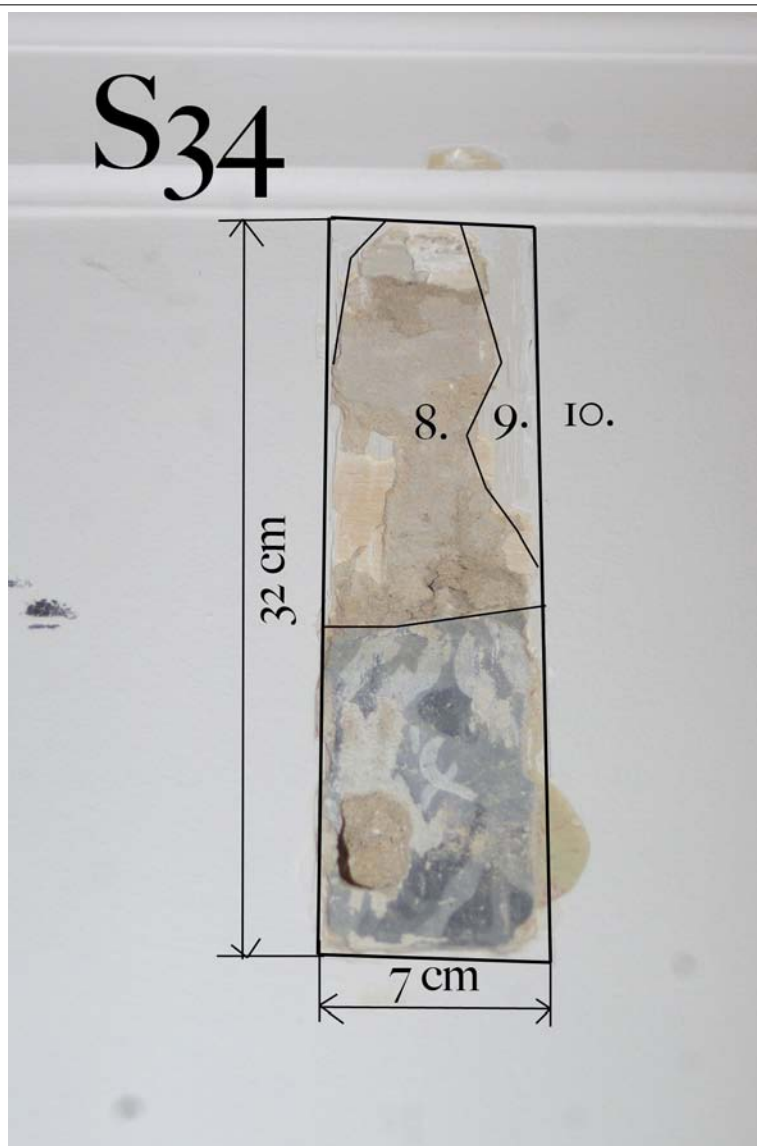
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2.- výzdoba zo záveru 18. storočia
- 4.- premaľba z konca 19. storočia
- 5.- omietka a náter zo začiatku 20. storočia
- 6.- červený náter z prvej polovice 20. storočia
- 7.- náter z roku 1955
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.34:

Miesto: severná stena miestnosti č. 107.

Charakteristika: Sonda pod rímsou. Historické vrstvy sa zachovali len na zvislej stene. Fabiónová rímsa je celosádrová a súvisí s obnovou v 70-tych rokoch 20. storočia. Pod rímsou je vedené trasovanie elektrického vedenia. Primárna vrstva omietky má nízky stupeň súdržnosti.

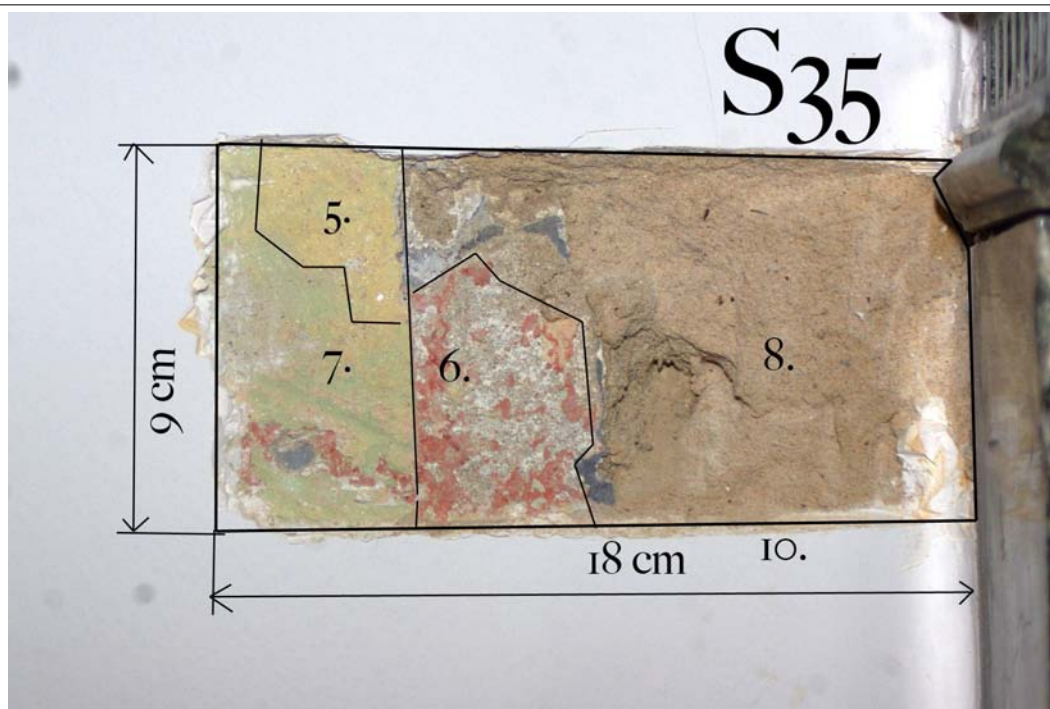
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 4.- ornamentálna výmalba z konca 19. storočia
- 8.- omietka z rokov 1973 – 1978
- 9.- biely náter z prelomu 20. a 21. storočia
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.35:

Miesto: severná stena miestnosti č. 107 pri kamennom krbe.

Charakteristika: Sonda priniesla zistenie, že kamenné články krbu boli vsadené počas obnovy objektu v rokoch 1973 až 1978. Vo vzdialenosti 10 cm od krbu sú historické povrchy. Pod vrstvou červeného náteru bol nájdený kus papierovej tapety.

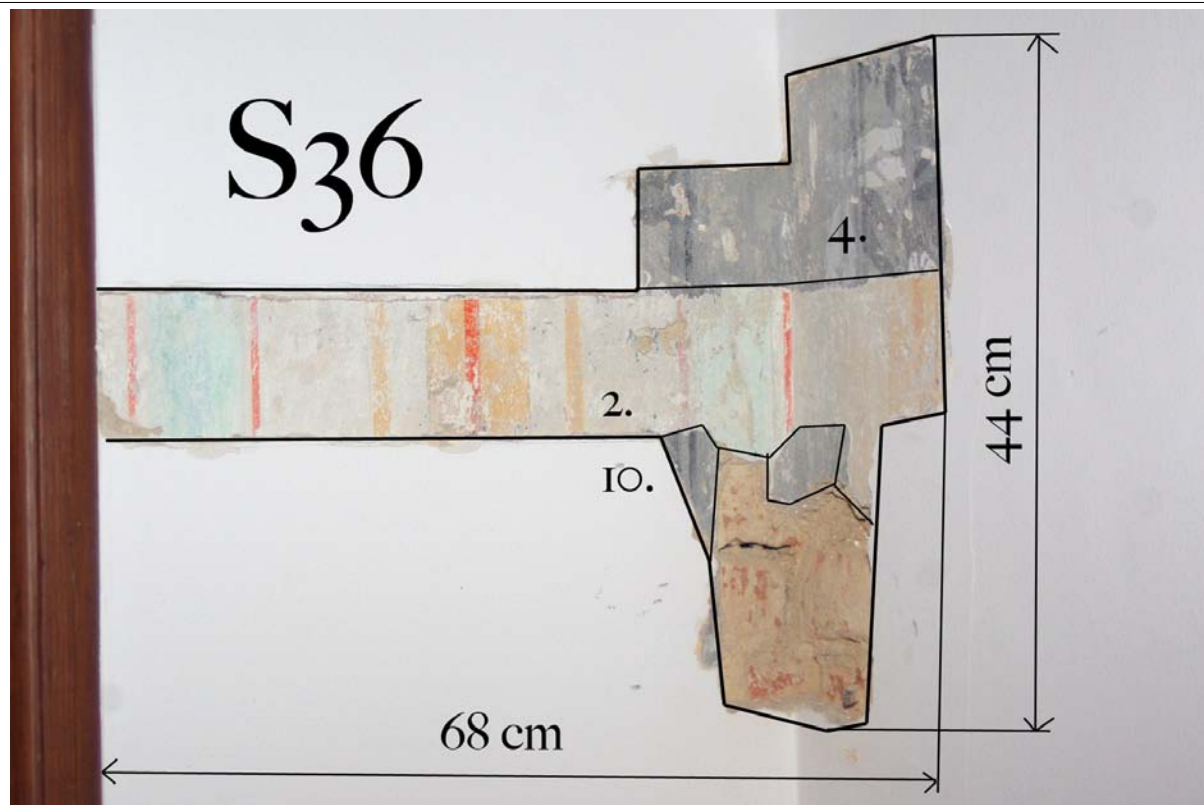
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 5.- náter zo začiatku 20. storočia
- 6.- zelený náter z prvej polovice 20. storočia
- 7.- zelený náter z roku 1955
- 8.- omietka z rokov 1973 – 1978
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.36:

Miesto: roh južnej a západnej steny miestnosti č. 107.

Charakteristika: Primárna omietka je identická s ložnou maltou a má hrúbku 25 mm. Tehlové murivo je previazané . Primárna maľba je zachovaná až po drevenú zárubňu okna.

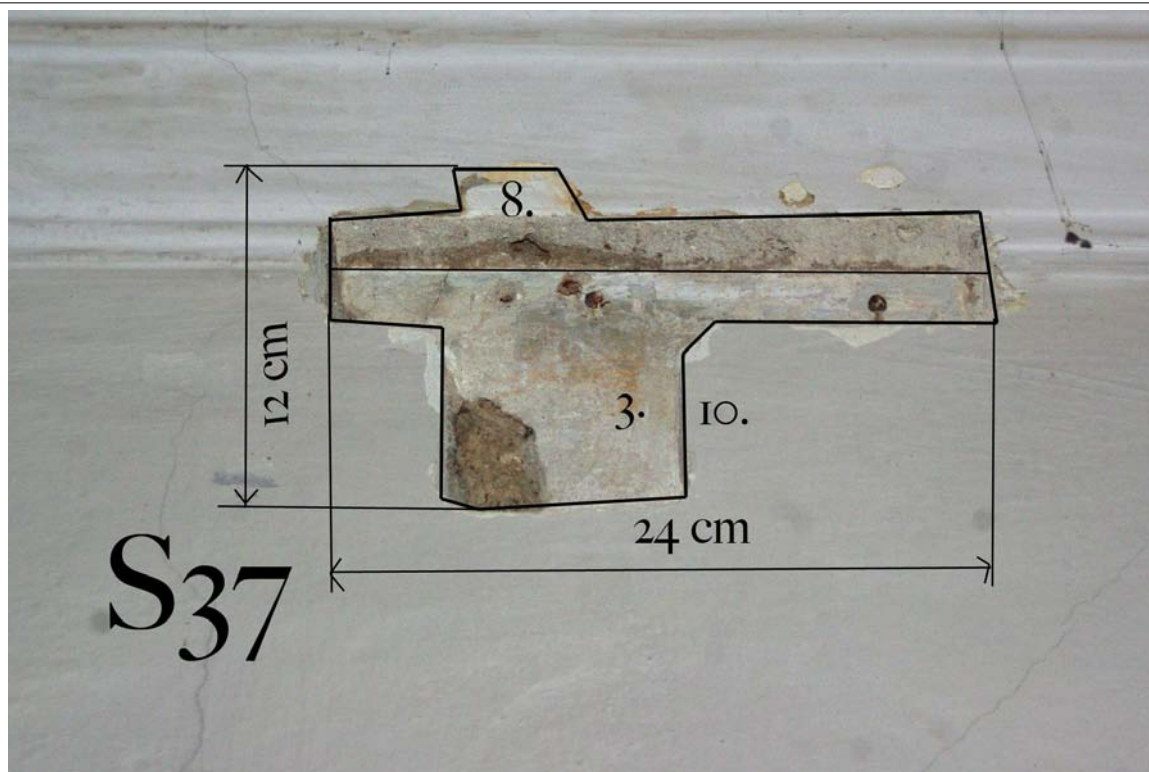
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2.- maľba zo záveru 18. storočia
- 4.- dekoratívna maľba z konca 19. storočia
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.37:

Miesto: južná stena miestnosti č. 240.

Charakteristika: Vrstva klasicistickej omietky má mierne zrnitý povrch a svetlozelenú farebnosť . Pôvodná fabiónová rímsa bola zrušená. Spodnú hranu mala o 15 mm vyššie ako novodobá zo 70-tych rokov. Pod rímsou sú v pôvodnej omietke fabričky vyrábané klinčeky.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- náter a omítka z rokov 1821 až 1822

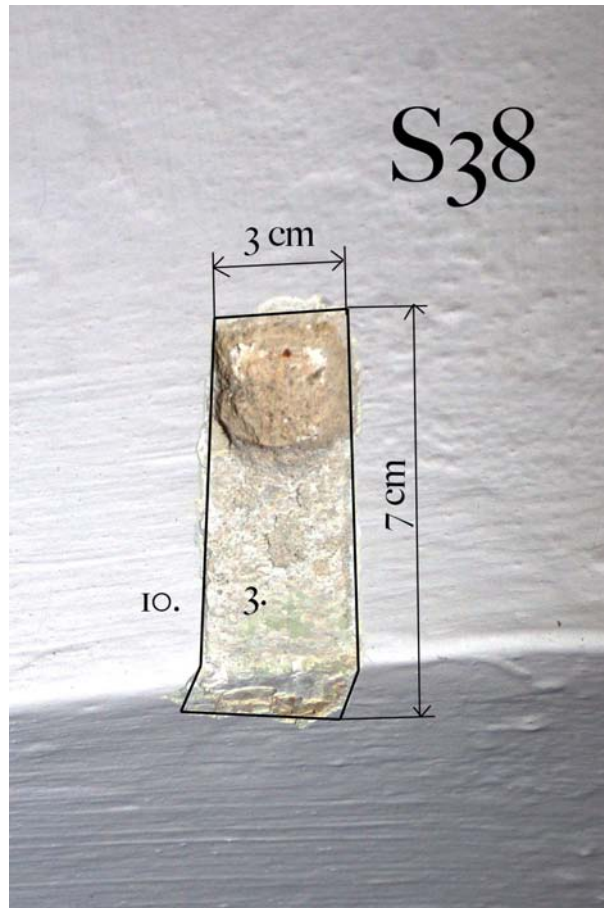
8.- omietka z rokov 1973 – 1978

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.38:

Miesto: severná stena miestnosti č. 240.

Charakteristika: V sonde bola overená pôvodnosť oblúkov arkády, ktoré sa vyskytujú len v tejto miestnosti. Povrch steny po jej vzniku tvorí jednotný svetlozelený náter, dnes prekrytý novodobými nátermi bez výzdoby.

Stratigrafia vrstiev sondy:

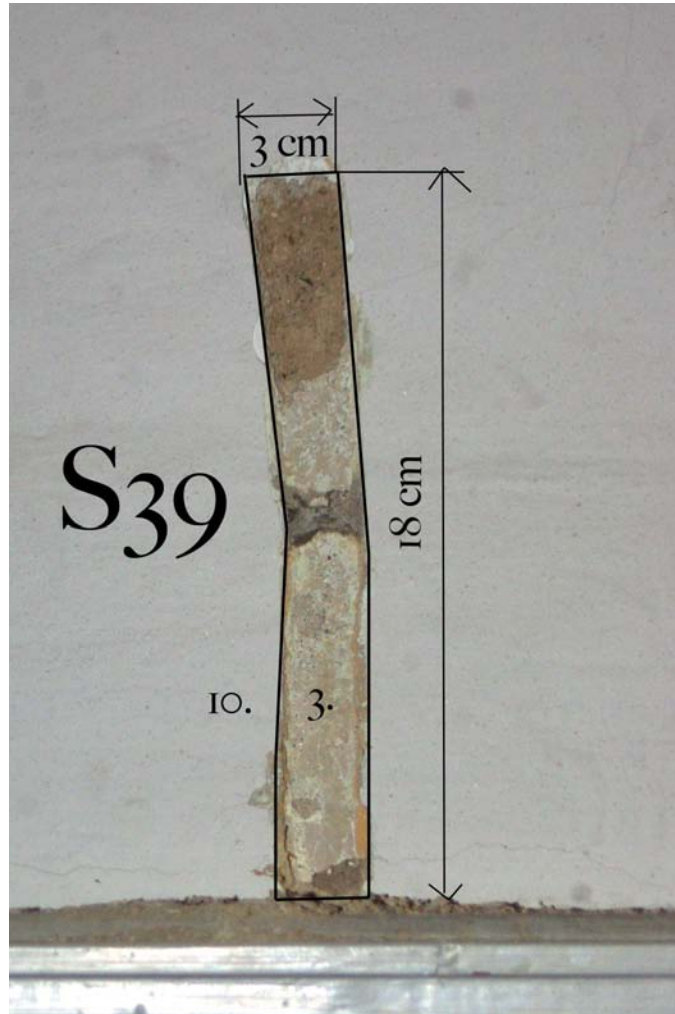
3.- omietka a náter z rokov 1821 až 1822

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.39:

Miesto: severná stena miestnosti č. 240.

Charakteristika: V sonde bola overená a potvrdená primárnosť osadenia dverí miestnosti.

Stratigrafia vrstiev sondy:

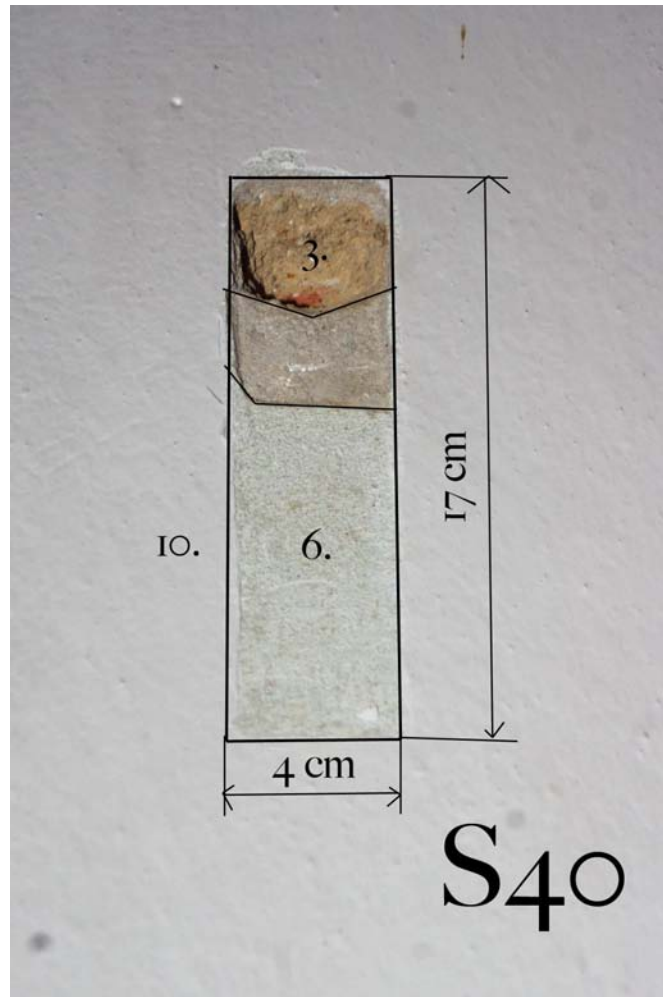
3.- náter a omietka z rokov 1821 až 1822

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.40:

Miesto: východná stena miestnosti č. 230.

Charakteristika: Sonda v miestnosti dnes nazývanej hudobný salón. Spodná vyrovnávacia omietka hrúbky 35 mm má výraznú hnedo okrovú farebnosť. Na jej povrchu sa nachádza tenká vrstva hladenej omietky sivej farebnosti a svetlozelený náter.

Stratigrafia vrstiev sondy:

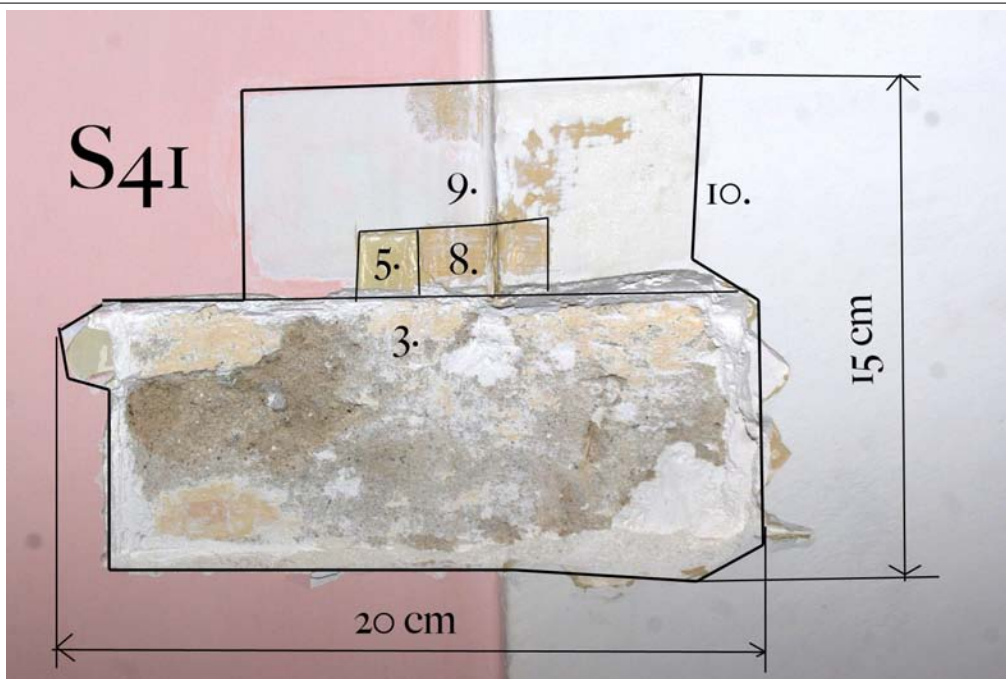
3.- náter a omietka z rokov 1821 až 1822

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.41:

Miesto: stena schodiska na poschodie.

Charakteristika: V sonde bol odkrytý prierez vrstvami. Primárna je hrubozrná vápenná omietka s riečnym štrkom výraznej hnedej farebnosti s okrovým náterom na povrchu. Reliéf štukových zrkadiel by sa dal zaradiť do obdobia konca 19. storočia. Je realizovaný v čistej sádrovej hmote s okrovozeleným náterom. Ďalšia úprava povrchu sádrovou stierkou pochádza už z novodobej obnovy z roku 1978. Posledná vrstva je kombináciou ružovej a bielej farby z poslednej etapy po roku 2004.

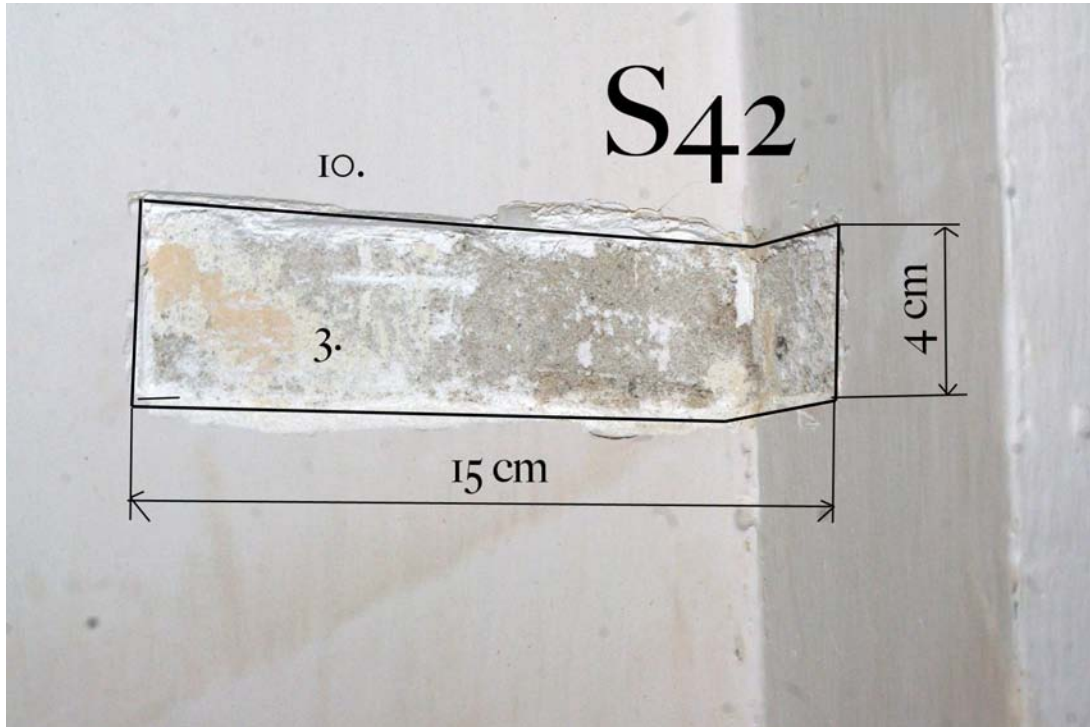
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 3.- náter z rokov 1821 až 1822
- 6.- zelený náter z prvej polovice 20. storočia
- 8.- omietka z rokov 1973 – 1978
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.42:

Miesto: stena schodiska na poschodie.

Charakteristika: V sonde bola overená pôvodnosť piliera. Omietka s okrovým náterom je z obdobia klasicistickej prestavby v rokoch 1821 – 1822. Prekrývajú ju dve vrstvy novodobých sádrových stierok náterov.

Stratigrafia vrstiev sondy:

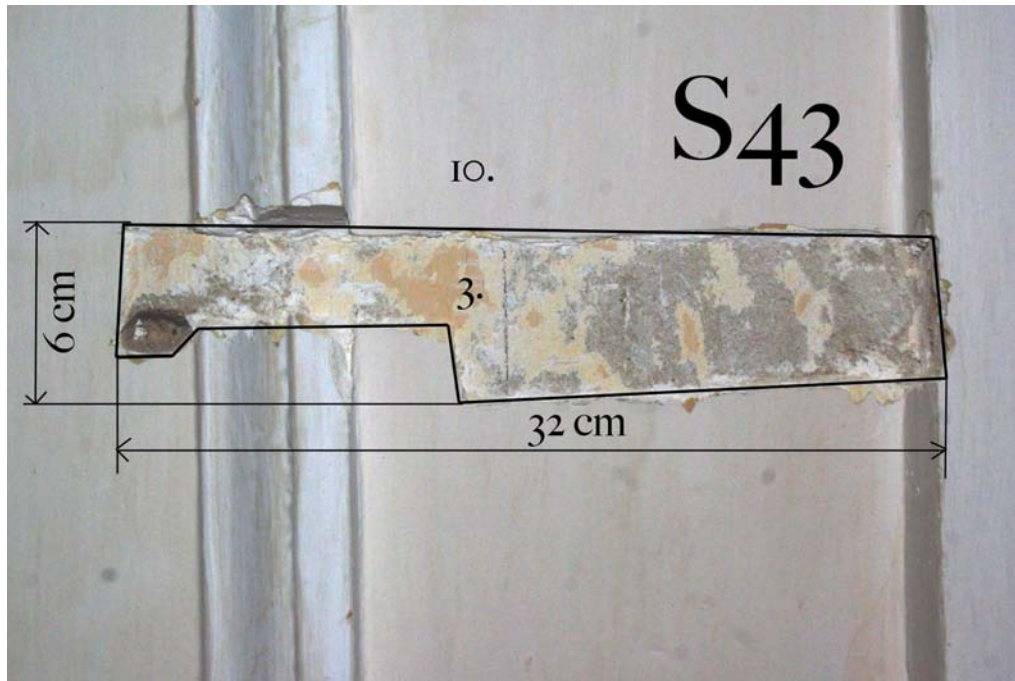
3.- náter z rokov 1821 až 1822

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.43:

Miesto: stena schodiska na poschodie.

Charakteristika: Výzdoba z klasicistickej etapy nepočítala s reliéfnym rámom vo vnútry zrkadla. Farbou upravený povrch primárnej vrstvy zachádza pod profilovanú celo sádrovú bordúru. Na povrchu prekrytého riginálu je čitateľná grafitom kreslená vodiaca zvislá linka.

Stratigrafia vrstiev sondy:

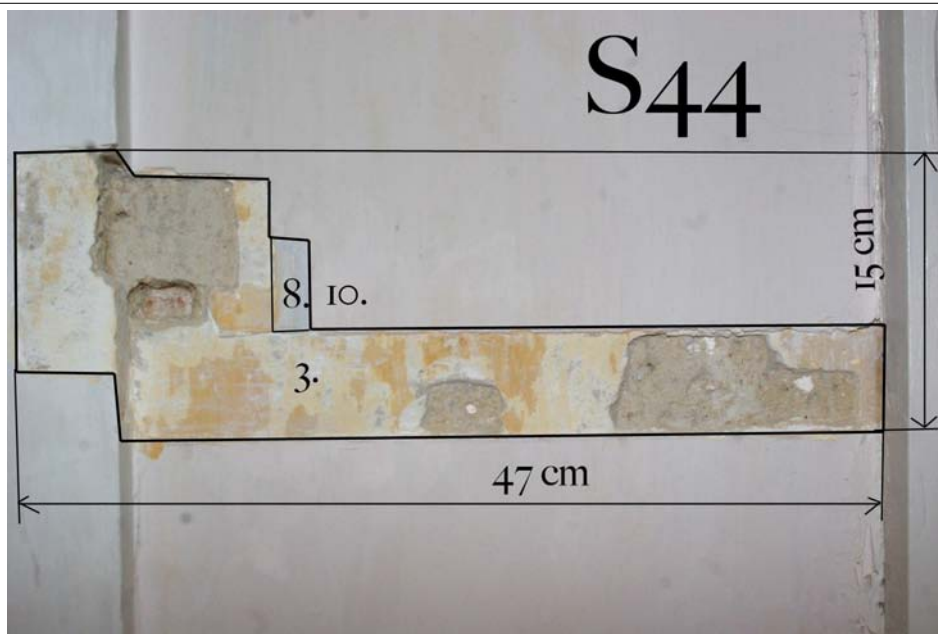
3.- náter z rokov 1821 až 1822

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.44:

Miesto: severná stena chodby č. 201 oproti schodisku.

Charakteristika: Omietka z klasicistickej etapy má hrúbku 20 mm. Jemnozrnná omietka s nízkym podielom vápennej zložky obsahuje veľké kúsky nerozmiešaného vápna. Na povrchu je okrový náter. Omietka zachádza pod drevený rám okna. Pilaster je primárny. Farebne bol od pozadia odlíšený tmavším okrom. Rozhranie dvoch odtieňov bolo exaktne naznačené rytou líniou.

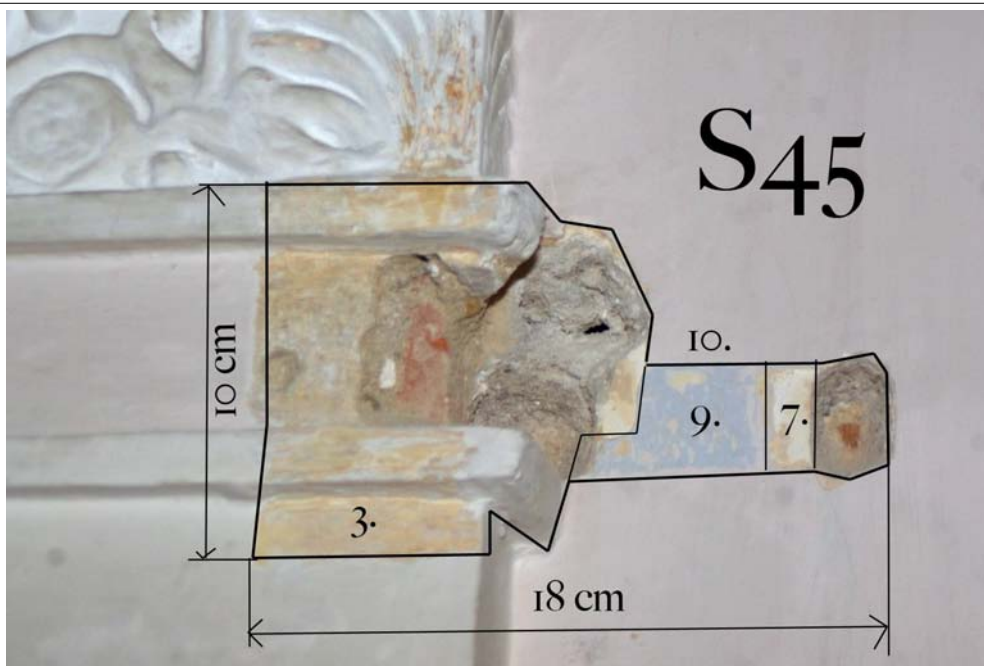
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 3.- náter z rokov 1821 až 1822
- 8.- vrstva z rokov 1973 až 1978
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.45:

Miesto: severná stena chodby č. 201 oproti schodisku

Charakteristika: Pilaster je vymurovaný v tehle a následne pokrytý omietkou. Hlavica je modelovaná v sádrovom štuku. Počas rekonštrukcie v roku 1955 boli povrchy upravené sádrovou stierkou a vybielené. V období na prelome 20. a 21. storočia tvorila farebnosť tejto časti kombinácia svetlomodrého pozadia a bielych vystupujúcich prvkov.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- náter z rokov 1821 až 1822

7.- úprava z roku 1955

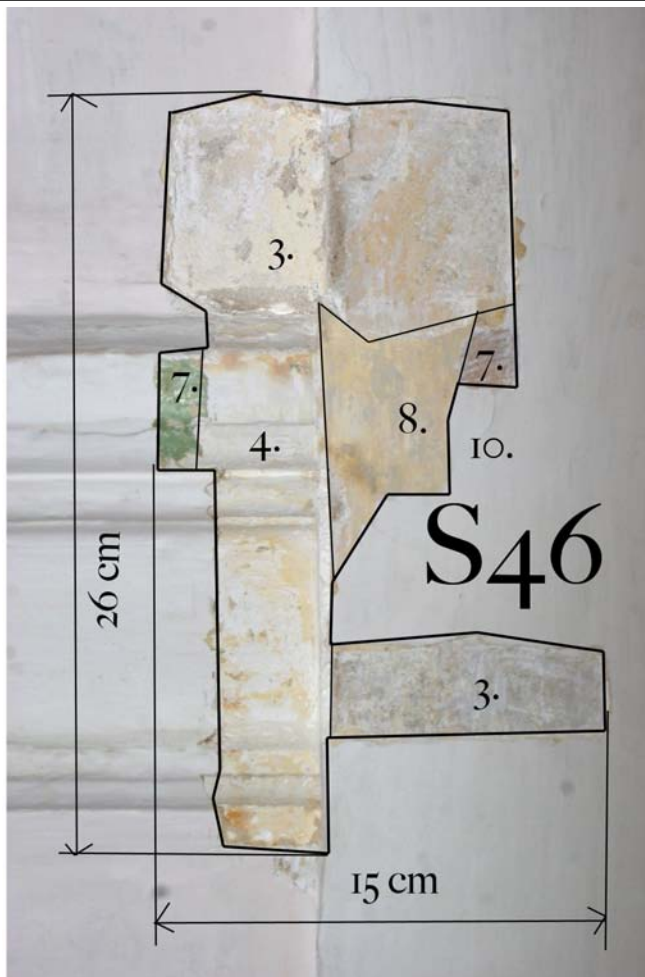
9.- farebná úprava z prelomu 20. a 21. storočia

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.46:

Miesto: severná stena chodby č. 201 oproti schodisku

Charakteristika: Soklová rímsa je vsadená do steny ako sádrový prefabrikát niekedy koncom 19. storočia. Z neskorších úprav a je zachovaná stierka s výraznými farebnými nátermi z roku 1955. Tvria kombináciu hnedej farby pilastra a zelenej na rímse. Povrchová úprava so stierky a okrového náteru sa dá sdatovať rokmi 1973 až 1978.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- náter z rokov 1821 až 1822

4.- koniec 19. storočia

7.- úprava z roku 1955

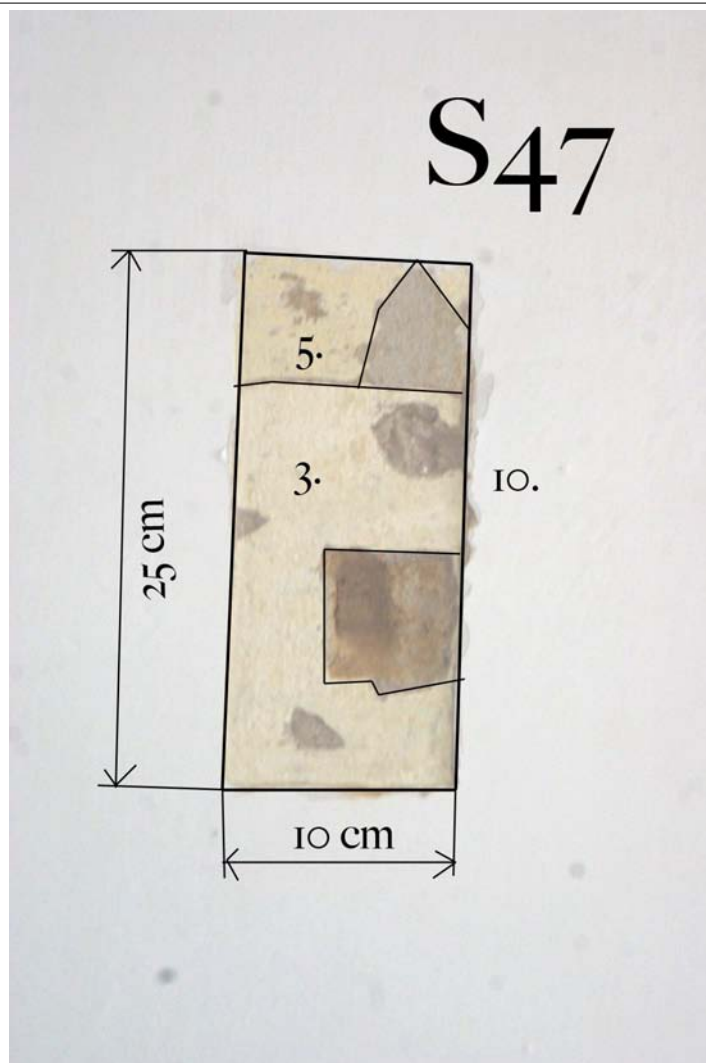
8.- omietka z rokov 1973 – 1978

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.47:

Miesto: západná stena na chodbe č. 201.

Charakteristika: Pod novodobými vrstvami je zachovaná 30 mm hrubá omietka z klasicistickej etapy. Skladá sa z menšieho podielu vápna a hrubozrnného riečneho štrku. Má výraznú hnedú farebnosť a povrch upravený svetlým okrovým náterom. Pravdepodobne začiatkom 20. storočia bola stena preomietnutá jemnozrnnou 8 mm hrubou omietkou sivej farebnosti so žlto-okrovým náterom. Povrch staršej bol opekaný. V rokoch 1973 – 1978 boli staršie povrchy upravené sádrovou stierkou.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- náter z rokov 1821 až 1822

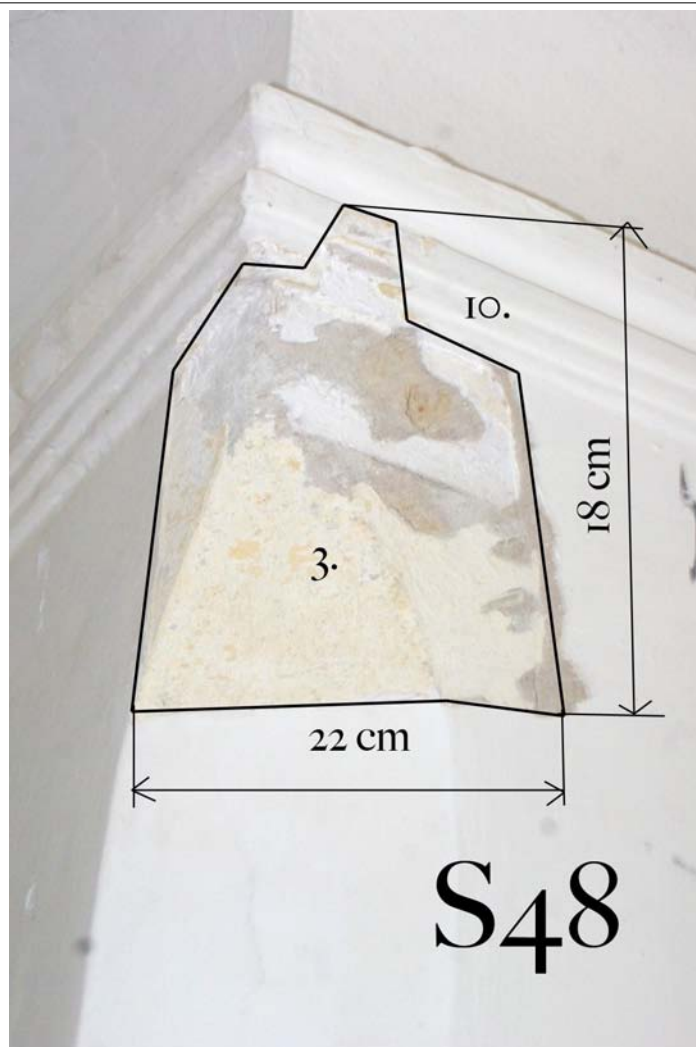
5. (6?)- omietka a náter z konca 19. storočia až začiatku 20. storočia

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.48:

Miesto: stena schodiska na poschodie.

Charakteristika: Sonda odkrývajúca klasicistickú vrstvu s fabiónovou rímsou. Povrch ťahanej rímsy tvorí tenká vrstva sádry. Šírka vozíka na ťahanie profilu je zreteľne odčítateľná. Spodná línia ťahania sa nachádza pod rímsou 7,5 cm. Primárna vrstva je opekovaná.

Stratigrafia vrstiev sondy:

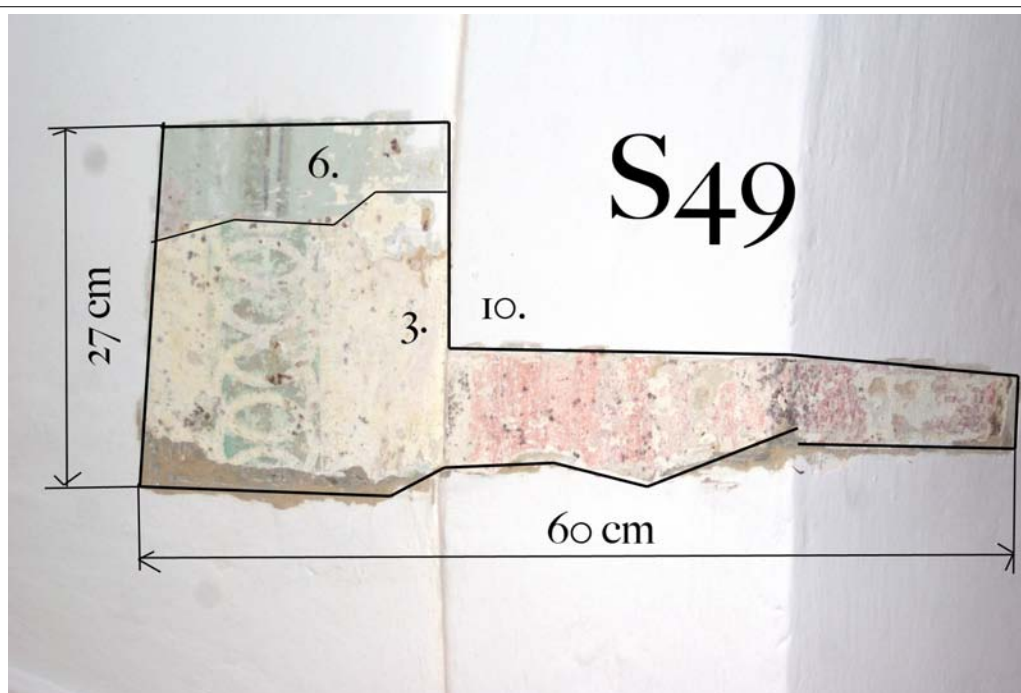
3.- omietka a náter z rokov 1821 až 1822

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.49:

Miesto: južná stena miestnosti č. 011 v suteréne.

Charakteristika: V sonde na klenbe miestnosti bola identifikovaná omietka z klasicistickej prestavby objektu. Hmota má svetlo-okrovú farebnosť. Povrch hladenej omietky má farebnosť slonovej kosti. Na nej je technikou *secco* maľovaný geometrický ornament bordúry lemujúcej okraj klenebného poľa. Ornament je tvorený pletencom z kružníc. Pás široký 8 cm je od okraja klenby vzdialený 9 cm. Maľba ornamentu je realizovaná v 2 vrstvách. Podmaľba sivou farbou + lazúra zeleného smaragdového pigmentu. Prelínajúce sa kružnice, ktoré tvoria pletenec majú vonkajší priemer 7,5 cm. Rebro klenby bolo celoplošne vymaľované ružovým náterom. V ploche sondy bola odkrytá aj premaľba na vápennom náteri podľa následnosti vrstiev radená do obdobia 1. polovice 20. storočia. Na svetlozelenom pozadí je tieňovaná hnedá linka. V spodnej časti sondy sa historické vrstvy strácajú.

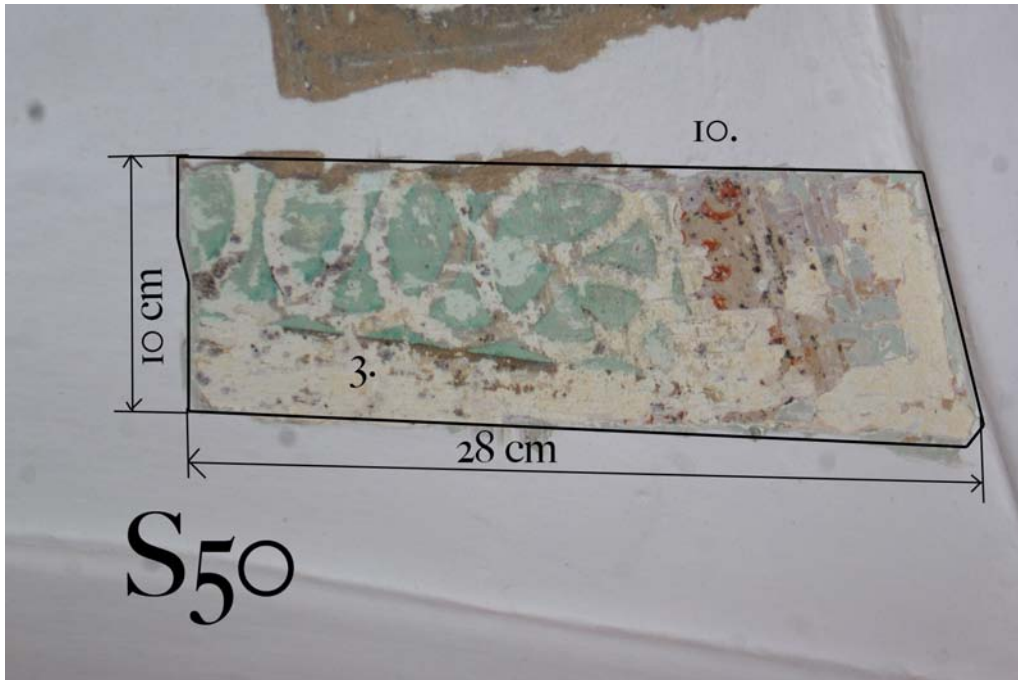
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 3.- omietka a náter z rokov 1821 až 1822
- 6.- zelený náter z prvej polovice 20. storočia
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.50:

Miesto: južná stena miestnosti č. 011 v suteréne.

Charakteristika: v sonde je zadefinované výtvarné riešenie stretania bordúry z klasicistickej výmalby v rohoch klenby.

Stratigrafia vrstiev sondy:

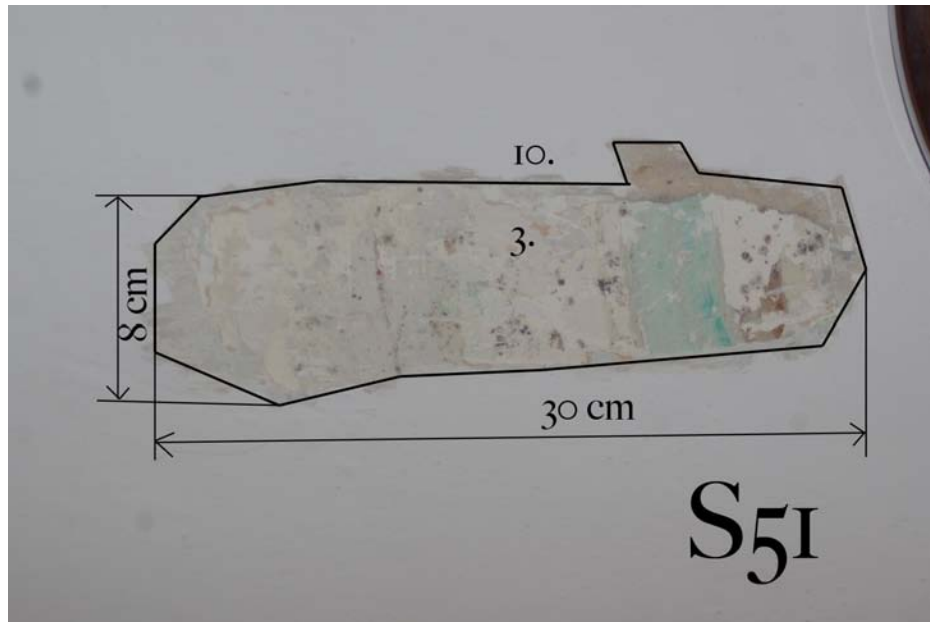
3.- náter z rokov 1821 až 1822

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.51:

Miesto: klenba miestnosti č. 011 v suteréne

Charakteristika: Cieľom odkryvu pôvodnej vrstvy bolo overenie výzdoby vo vrchole klenebného poľa. V rozsahu sondy bol zaďefinovaný kruh s vonkajším priemerom 32 cm a šírkou zeleného pásu 4 cm.

Stratigrafia vrstiev sondy:

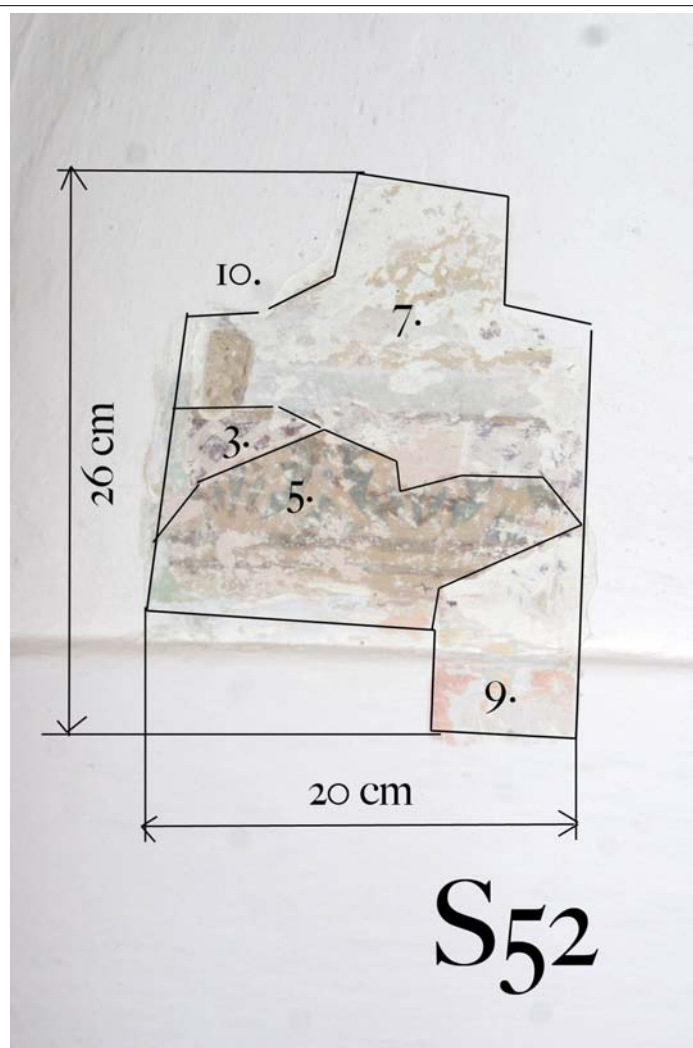
3.- omietka a náter z rokov 1821 až 1822

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.52:

Miesto: stredné klenebné pole miestnosti č. 011.

Charakteristika: V sonde bol v primárnej vrstve identifikovaný fragment geometrického ornamentu tvoreného dvoma kosoštvorcami spojenými priamkou. Ornament bol maľovaný cez šablonu. Výraznejšia vrstva je florálny ornament zo začiatku 20. storočia. Ornament na ružovom podklade má tmavozelenú farebnosť. Predposlednú vrstvu z prelomu 20. a 21. storočia tvorí kombinácia ružovej a bielej farby. V súčasnej dobe sú plochy zjednotené bielym náterom.

S52

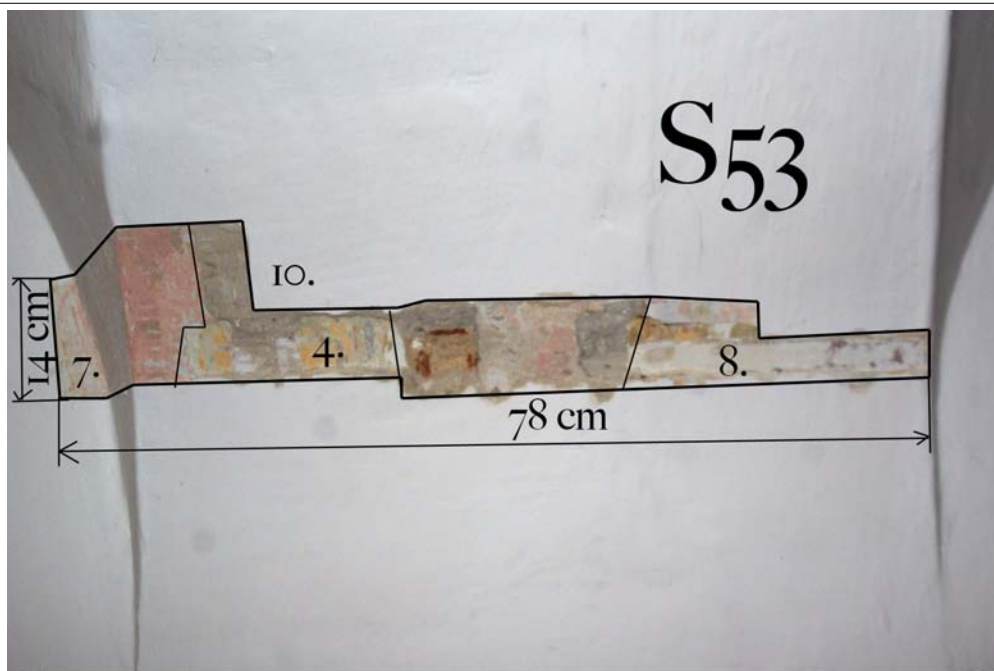
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 3.- náter z rokov 1821 až 1822
- 5.- náter s ornamentom z prvej polovice 20. storočia
- 7.- náter z roku 1955
- 9.- maliarsky náter z prelomu 20. a 21. storočia
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.53:

Miesto: klenba miestnosti č. 011.

Charakteristika: V sonde bola zaeťinovaná zrušená priečka, ktorá bola ale postavená ako sekundárna. Zbúraná bola až v roku 1955. Šírka priečky bola 18 cm. Priestor bol v tom čase po lokálnych omietkových opravách plošne vymalovaný ružovo bielou kombináciou. Najvýraznejšie sa zachoval výrazný žltokrový náter z konca 19. storočia.

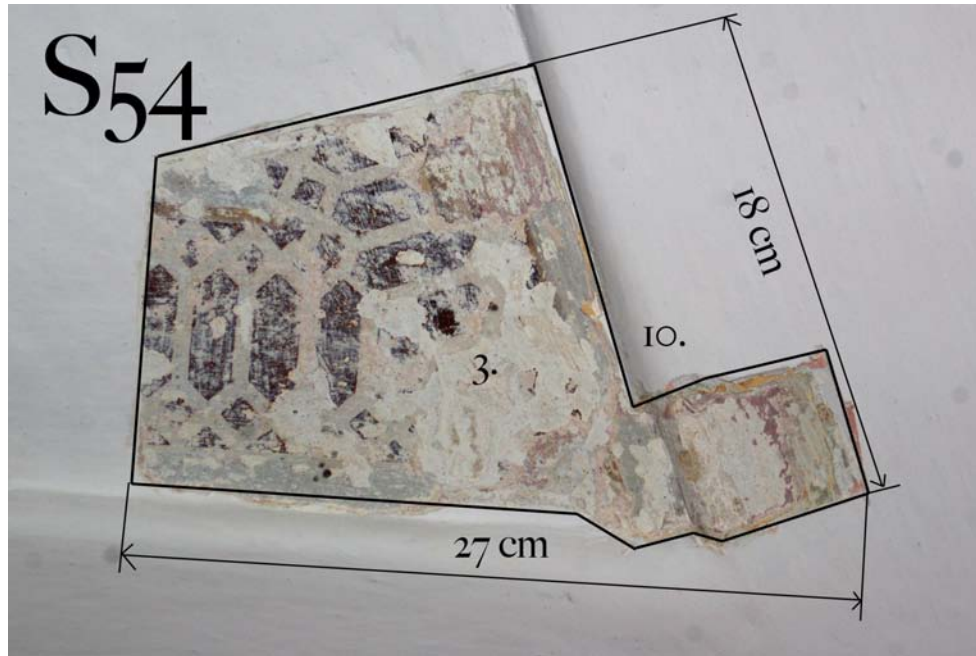
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 4.- plošný okrový náter z konca 19. storočia
- 7.- náter z roku 1955
- 8.- omietka a biely náter z rokov 1973 - 1978
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.54:

Miesto: západné klenebné pole miestnosti č. 011.

Charakteristika: V sonde bolo odsledované riešenie kríženia geometrického ornamentu z primárnej vrstvy. Vrstva má slabú súdržnosť s podkladom.

Stratigrafia vrstiev sondy:

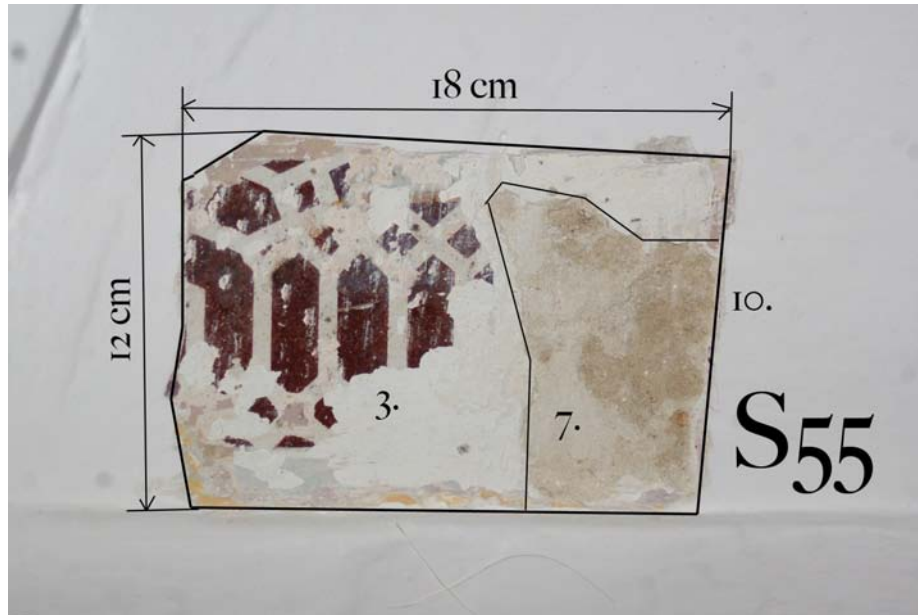
3.- náter z rokov 1821 až 1822

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.55:

Miesto: západné klenebné pole miestnosti č. 011.

Charakteristika: V sonde sa vďaka vzduchovej medzere zachovala vrstva primárnej maľby z klasicistickej prestavby. Geometrický vzor bordúry má výšku 8,5 cm.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- náter z rokov 1821 až 1822

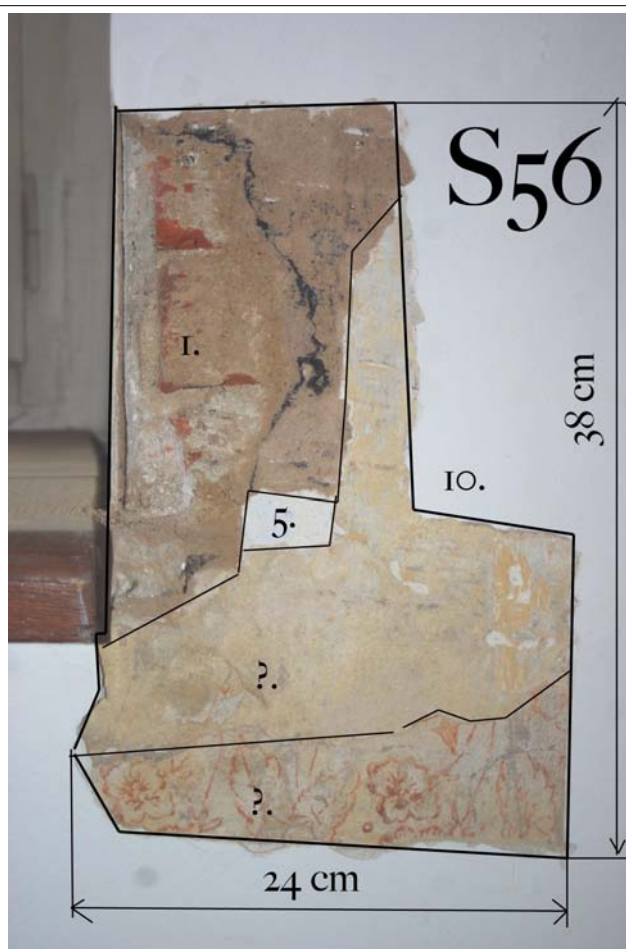
7.- náter z roku 1955

10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.56:

Miesto: južná stena miestnosti č. 011.

Charakteristika: Na tehlovom murive absentujú primárne omietkové a maliarske vrstvy. Prvú je možné radiť do začiatku 20. storočia. Murivo je prekryté náterom smoly, ktorá mala byť zábranou pred vlhnutím omietok. Na smole s vrstva omietky s bielym náterom niekedy zo začiatku 20. storočia. Vrstvy na nej predstavujú lokálne úpravy pred rokom 1955. Farebné úpravy sú prekryté dvoma novodobými úpravami z druhej polovice 20. storočia.

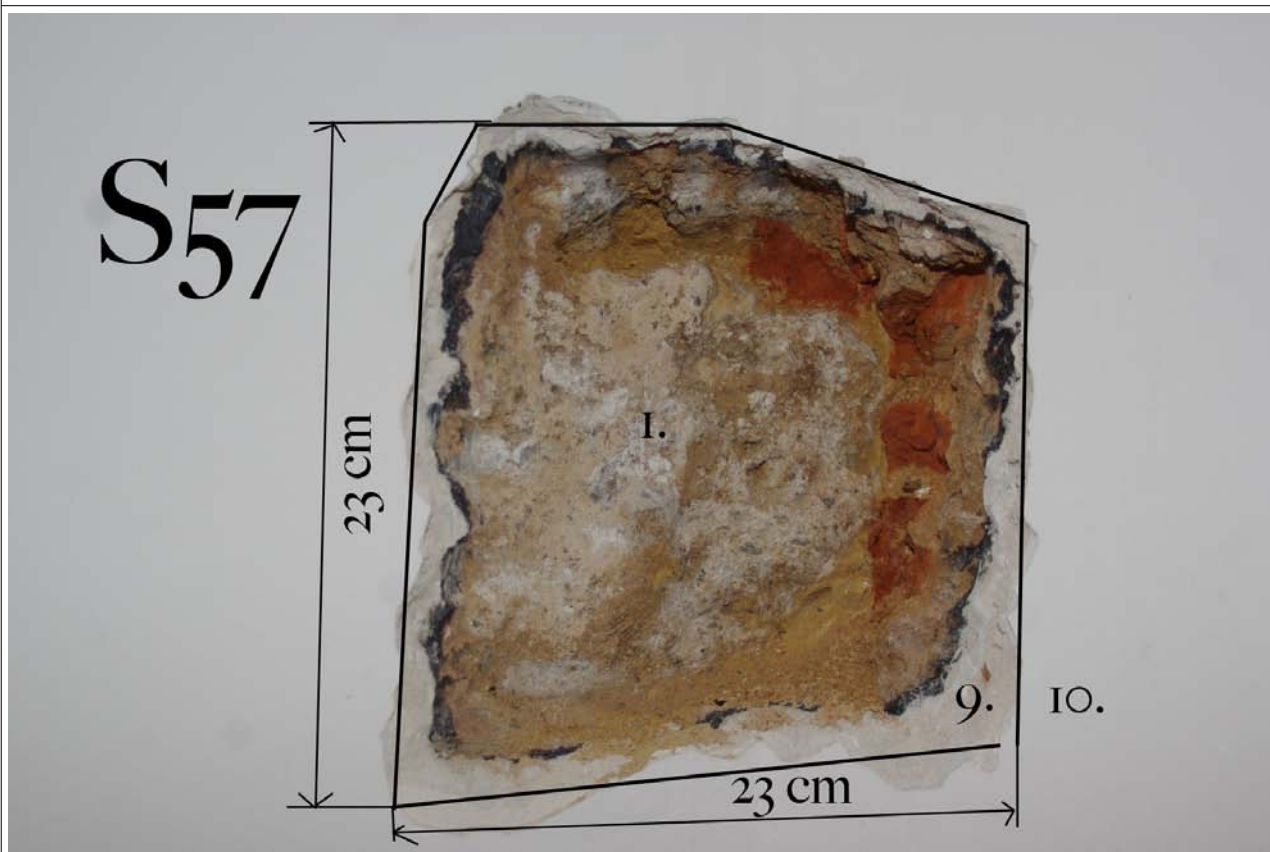
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 1.- murivo z polovice 18. storočia
- 3.- náter z rokov 1821 až 1822
- 5.- omietka z prvej polovice 20. storočia
- ?- lokálne realizované nátery pred rokom 1955
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.57:

Miesto: západná stena miestnosti č. 014.

Charakteristika: Murivo je tvorené kombináciou kameňa a tehly. Možno ho radiť ako hmotu muriva do prvej fázy výstavby objektu. Z muriva boli evidentne pre silné vlhnutie odstránené všetky historické vrstvy. Povrch muriva bol natretý smolou. V súčasnosti sú steny prekryté 2 vrstvami omietok s bielymi nátermi. Na nich sa dajú odčítať ešte 2 biele novodobé nátery. Murivo je zavlhnuté.

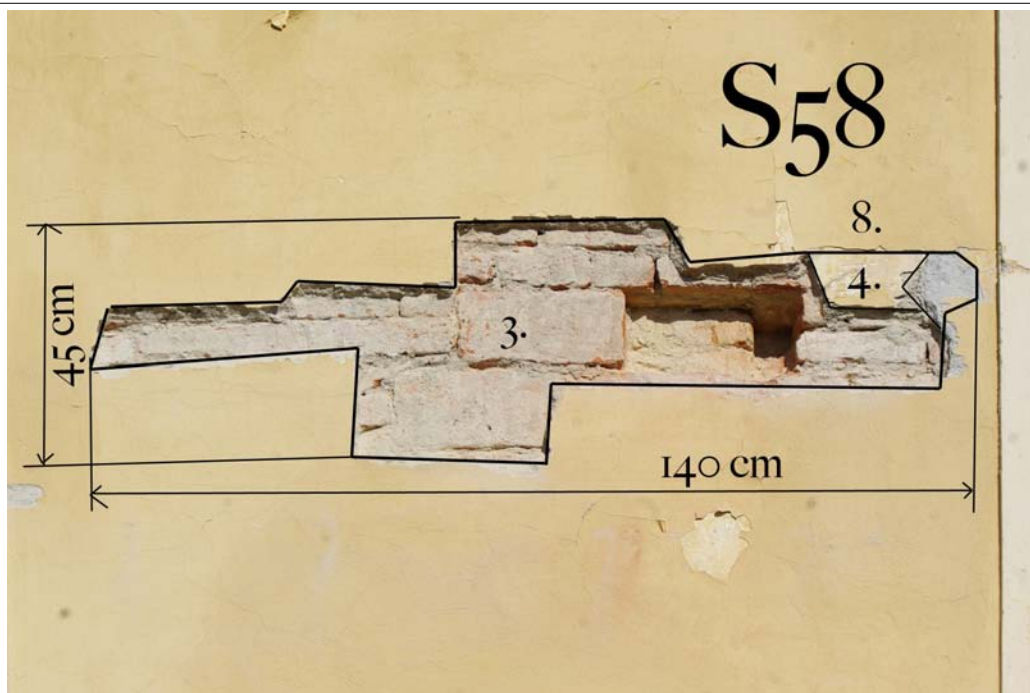
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 1.- murivo z polovice 18. storočia
- 9.- maliarsky náter z prelomu 20. a 21. storočia
- 10.- súčasný náter po roku 2004

SONDA č.58:

Miesto: južná fasáda západného rizalitu

Charakteristika: Hĺbková sonda na murivo. Murivo bolo v 20.- rokoch 19. storočia upravované plentážou. Na vybratej tehle uloženej na kant je vyrazený kolok "CIB". Rovná vápenná omietka je výsledkom obnovy v roku 1821 – 1822. Mala biely povrch. Na nej sa nachádzajú 3 vrstvy náterov okrovej farebnosti.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- murivo z rokov 1821 až 1822

4.- okrový náter z 19. storočia

8.- okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.59:

Miesto: Južná stena západného rizalitu

Charakteristika: V pásovej sonde boli identifikované len dve vrstvy na murive. Tehly ukladané na bok tvoria podklad vytvorený v rokoch klasicistickej prestavby v rokoch 1821 – 1822. Omietka má hrúbku 40 mm. Plnivom omietky je riečny štrk s frakciou zrna do 5 mm. Biely povrch je prekrytý tenkou vrstvou omietky z opravy objektu v roku 1955. Posledný okrový náter je nepriedušná akrylátová farba Dikoplast zo 70-tych rokov 20. storočia.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- murivo z rokov 1821 až 1822

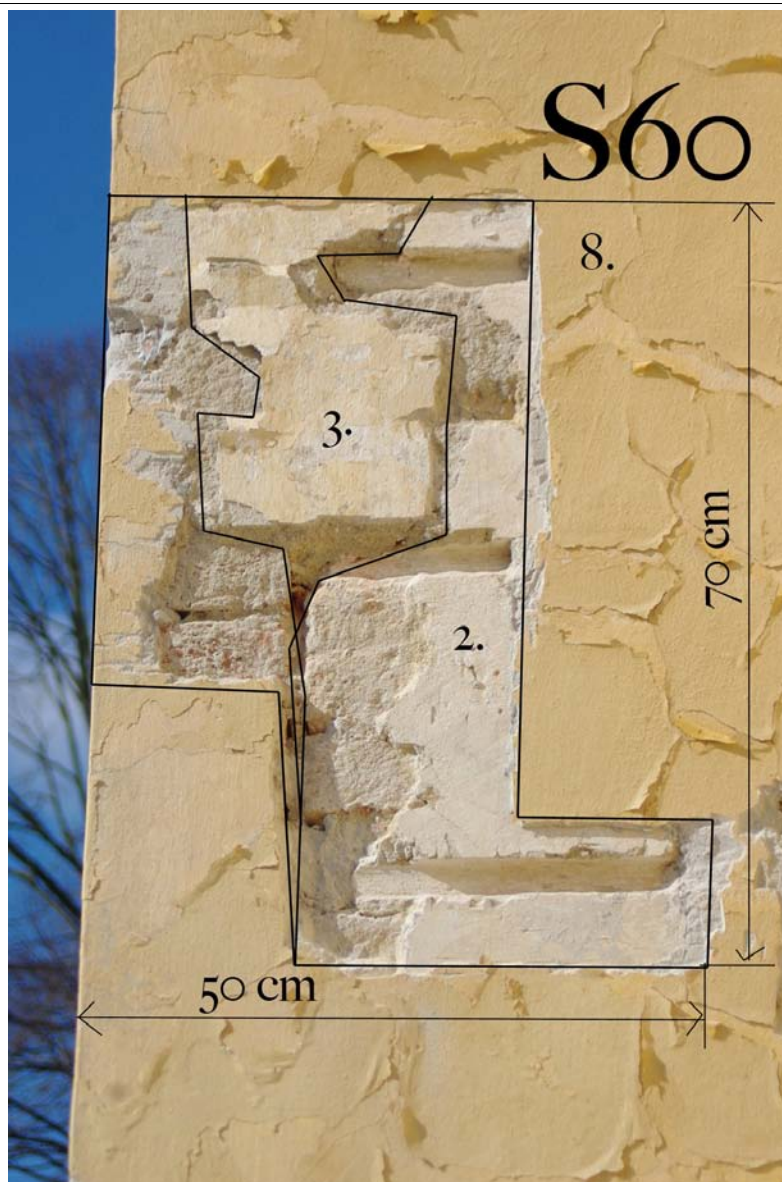
7.- omietka z roku 1955

8.- okrový náter zo 70. - tich rokov 20. storočia

SONDA č.60:

Miesto: južná fasáda západného rizalitu

Charakteristika: Nález pásovej rustiky z obdobia konca 18. storočia. Výška pásu je 27 cm. Omietka s iluzívnymi kvádrmi je formovaná z vápenno – pieskovej malty s jemnozrnným plnivom a veľkým kúskami nerozmiešaného vápna. Nárožie západného rizalitu bolo spevnené novodobou vápenno-cementovou omietkou s jemnozrnným plnivom a veľkým kúskami nerozmiešaného vápna. Hĺbka kvádrov je 28 mm. Naznačené sú miernym predstúpením 3 radov tehál. Najvrchnejšia šupinkovite sa oddelujúca vrstva je okrový náter namaľovaný na vrstve omietky nadstavenej cementom z roku 1955.

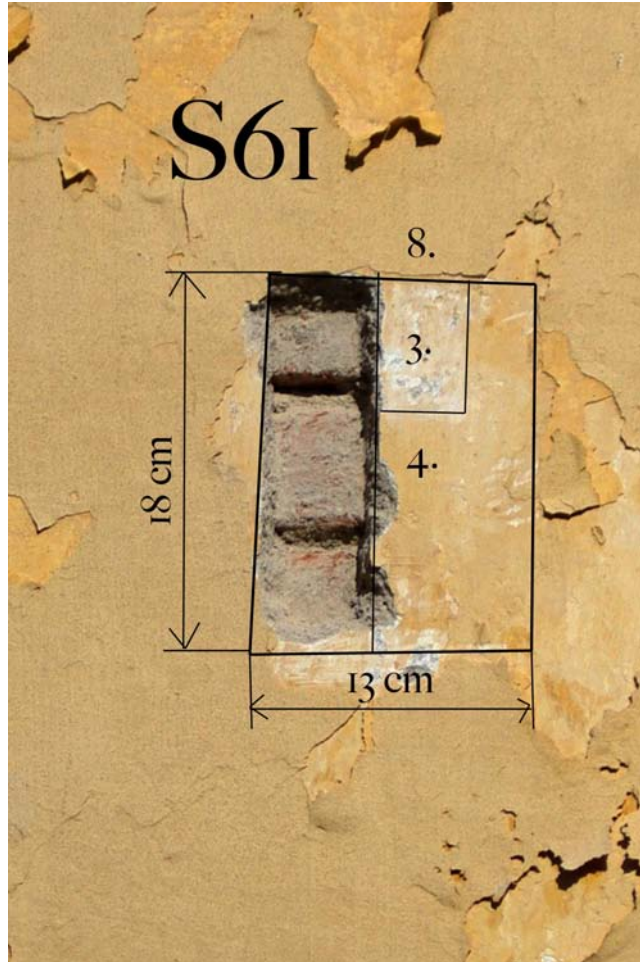
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 2.- vrstva z konca 19. storočia
- 3.- omietka a náter z rokov 1821 až 1822
- 4.- okrový náter z 19. storočia
- 8.- okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.61:

Miesto: južná fasáda.

Charakteristika: V miestach sondy sa nachádza len omietka s bielym náterom z klasicistickej prestavby objektu. Na povrchu sú 3 vrstvy okrových náterov.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- omietka a náter z rokov 1821 až 1822

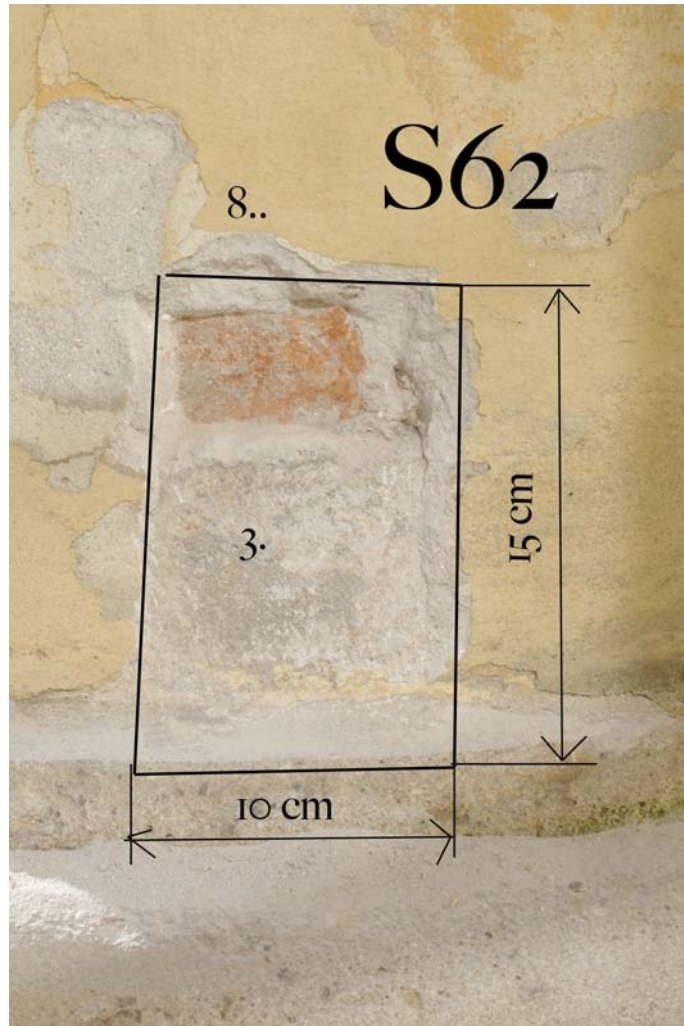
4.- okrový náter z 19. storočia

8.- okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.62:

Miesto: päťka západného stĺpu južnej fasády

Charakteristika: V sonde bolo odkryté tehlové murivo drieku stĺpu. Omietka nadstavená cementom je novodobá pravdepodobne z roku 1955 a okrové nátery z novších etáp.

Stratigrafia vrstiev sondy:

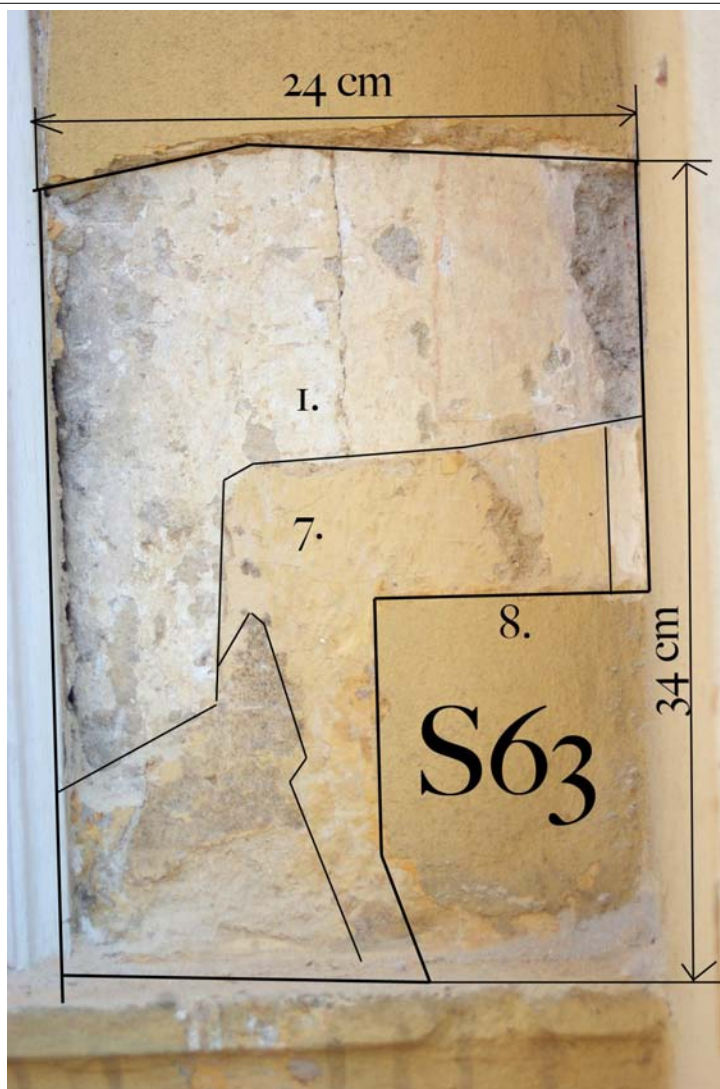
3.- omietka a náter z rokov 1821 až 1822

8.- okrový náter zo 70. - tych rokov 20. storočia

SONDA č.63:

Miesto: centrálna časť južnej fasády

Charakteristika: Sonda pri okennom ráme portikusu. Kamenný článok ako konštrukčný prvok sa zachoval z prvej etapy výstavby kaštiela z polovice 18. storočia. Šírka vertikálneho kameňa je 12 cm. Je pokrytý zožltnutým kamenným náterom. Priľahlá omietka je opekovaná. Následnú vrstvu tvorí omietka z klasicistickej prestavby. Ďalšie 3 majú okrovú farebnosť.

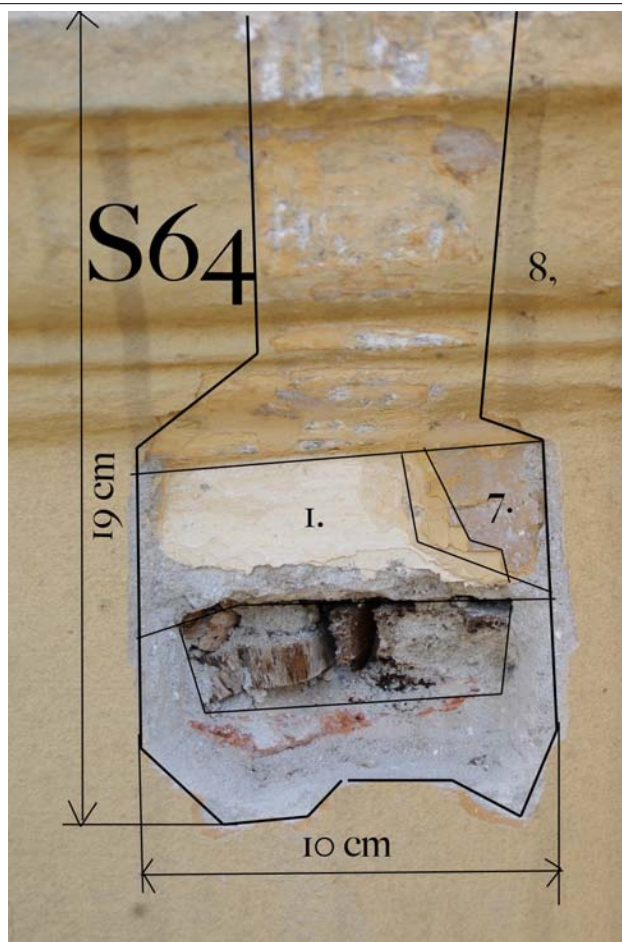
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 1.- murivo a omietka z polovice 18. storočia
- 7.- vrstva z roku 1955
- 8.- okrový náter zo 70. - tych rokov 20. storočia

SONDA č.64:

Miesto: centrálna časť južnej fasády

Charakteristika: Podokenná rímsa tesaná z kamenného bloku je zachovaná z prvej etapy výstavby kaštiela v polovici 18. storočia. V spodnej časti sond sú zachované drevené klíny z vyrovnávania. Pôvodne bol prekrytý bielou farbou. Druhú vrstvu tvorí tak isto biely náter. Po nich nasledujú 3 novodobé vrstvy s okrovým náterom. Pod kamenným článkom sa staršie omietkové vrstvy strácajú. Hmotu pod dvoma okrovými nátermi tvorí omietka nadstavená cementom.

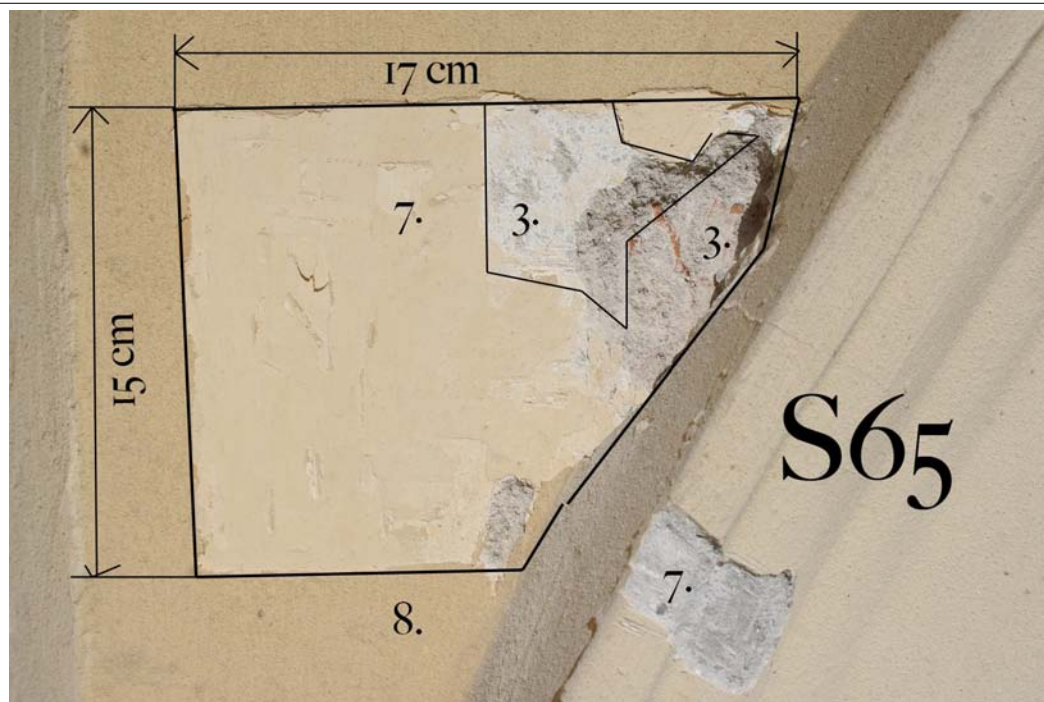
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 1.- kamenný článok z polovice 18. storočia
- 7.- omietka a náter z roku 1955
- 8.- okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.65:

Miesto: centrálna časť južnej fasády nad suprafenestrou pravého okna.

Charakteristika: V týchto častiach stavby je už murivo z klasicistickej prestavby. Povrch primárnej omietky je natretý bielym vápenným náterom. Prekrývajú ju dva novodobé okrové nátery. Hmota polkruhovej profilovanej bordúry suprafenestry je vymodelovaná z cementu nadstavenej omietky v roku 1955.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- omietka a náter z rokov 1821 - 1822

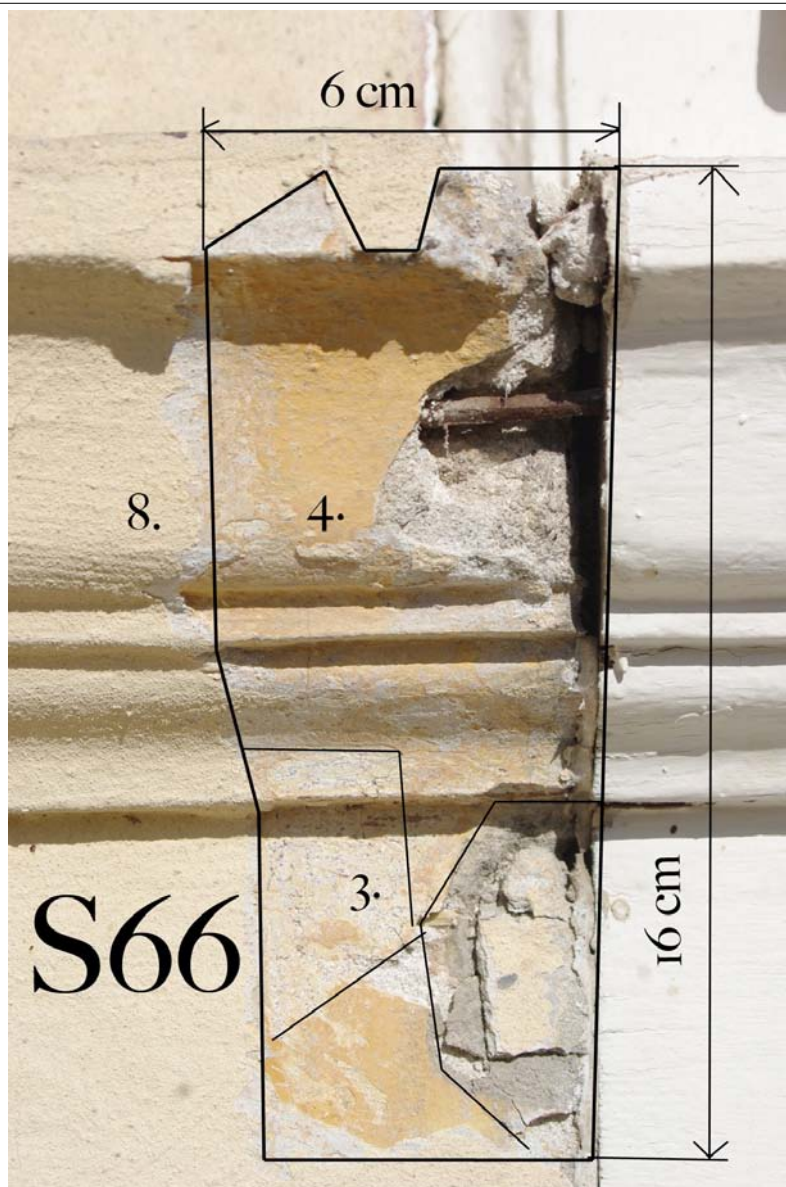
7.- omietka a náter z roku 1955

8.- okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.66:

Miesto: centrálna časť južnej fasády nadokenná rímsa pravého okna.

Charakteristika: Štuková rímsa je modelovaná v omietke, ktorá plynule pokračuje na drevenú rímsu, ktorá tvorí súčasť okenného rámu. Kamenné ostenie okna z barokovej etapy stavby sa zachovalo po iluzívny preklad. Klasicistická vrstva bola premaľovaná koncom 19. storočia okrovým náterom. Prekrývajú ju ešte 2 novodobé novodobé okrové nátery.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- omietka a náter z rokov 1821 - 1822

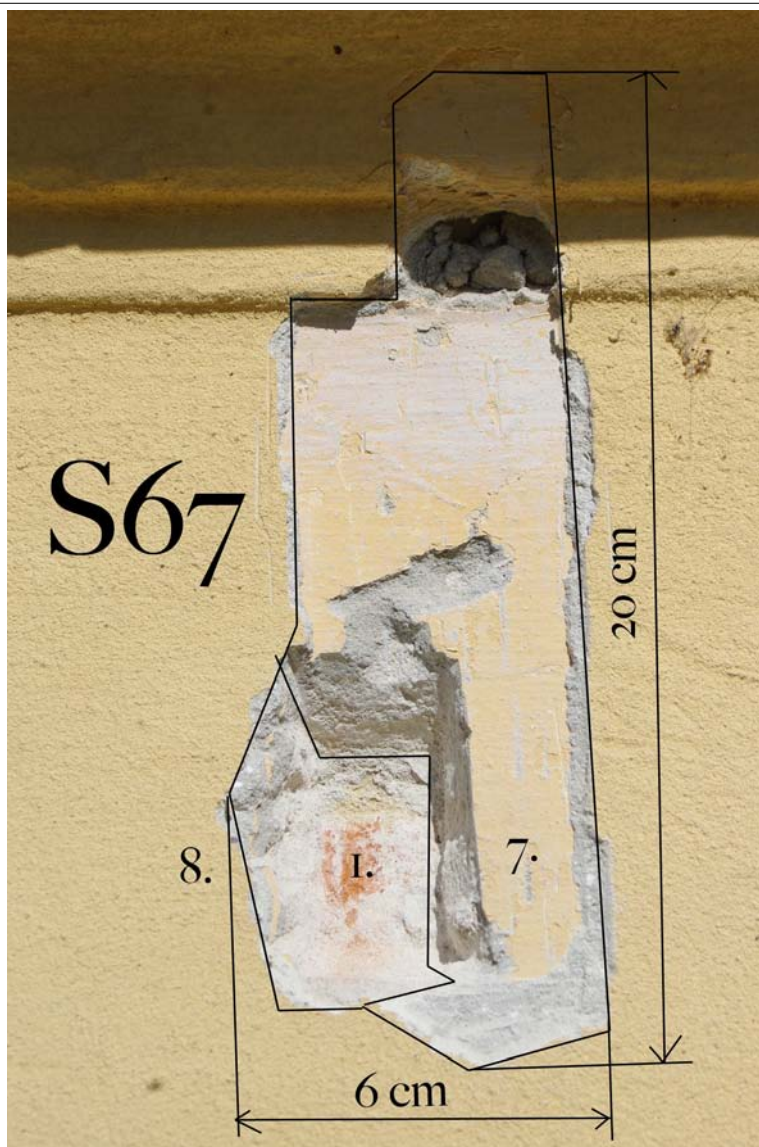
4.- náter z konca 19. storočia

8.- okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.67:

Miesto: južná fasáda v soklovej časti

Charakteristika: Na soklovej časti steny po prvú kordónovú rímsu boli odstránené všetky historické vrstvy a nahradené novou cementom nadstavenou omietkou s okrovým náterom v roku 1955. Pri nasledujúcej obnove v 70-tych rokoch bol povrch opätovne prekrytý omietkou s náterom akrylátovej okrovej farby.

Stratigrafia vrstiev sondy:

1.- murivo z polovice 18. storočia

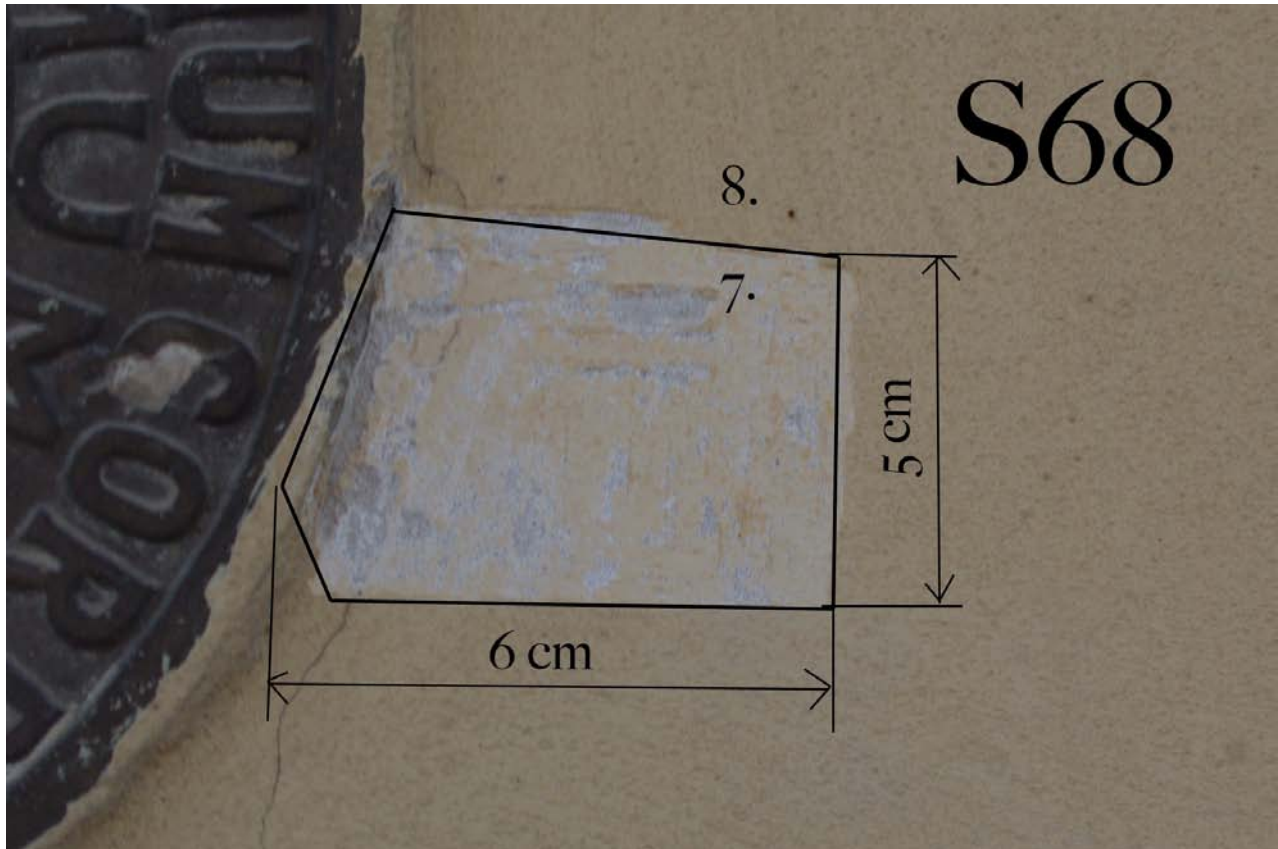
7.- omietka a náter z roku 1955

8.- omietka a okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.68:

Miesto:

Charakteristika: Okolo liatinového reliéfu je len vrstva cementom nadstavenej omietky z roku 1955 a na nej dve vrstvy okrových náterov. Tie čiastočne prechádzajú aj cez reliéf.

Stratigrafia vrstiev sondy:

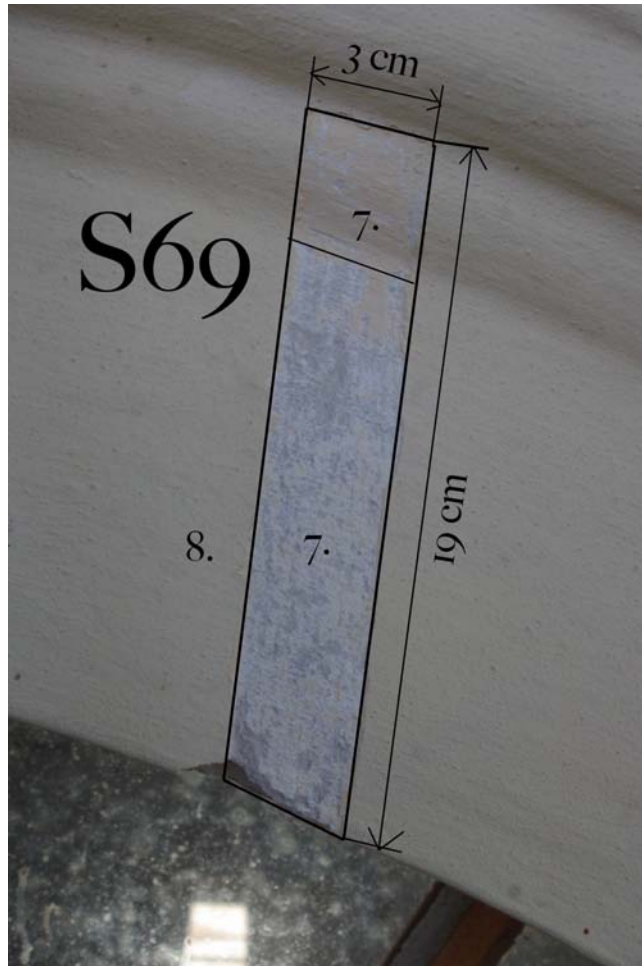
7.- omietka a náter z roku 1955

8.- okrový náter zo 70. - tych rokov 20. storočia

SONDA č.69:

Miesto: Rám nad hlavným vstupom na severnej fasáde.

Charakteristika: V týchto častiach sa nachádza len cementová omietka z roku 1955. Jej hrúbka je v plochách 45 mm. Povrch pokrývajú dve vrstvy okrových náterov.

Stratigrafia vrstiev sondy:

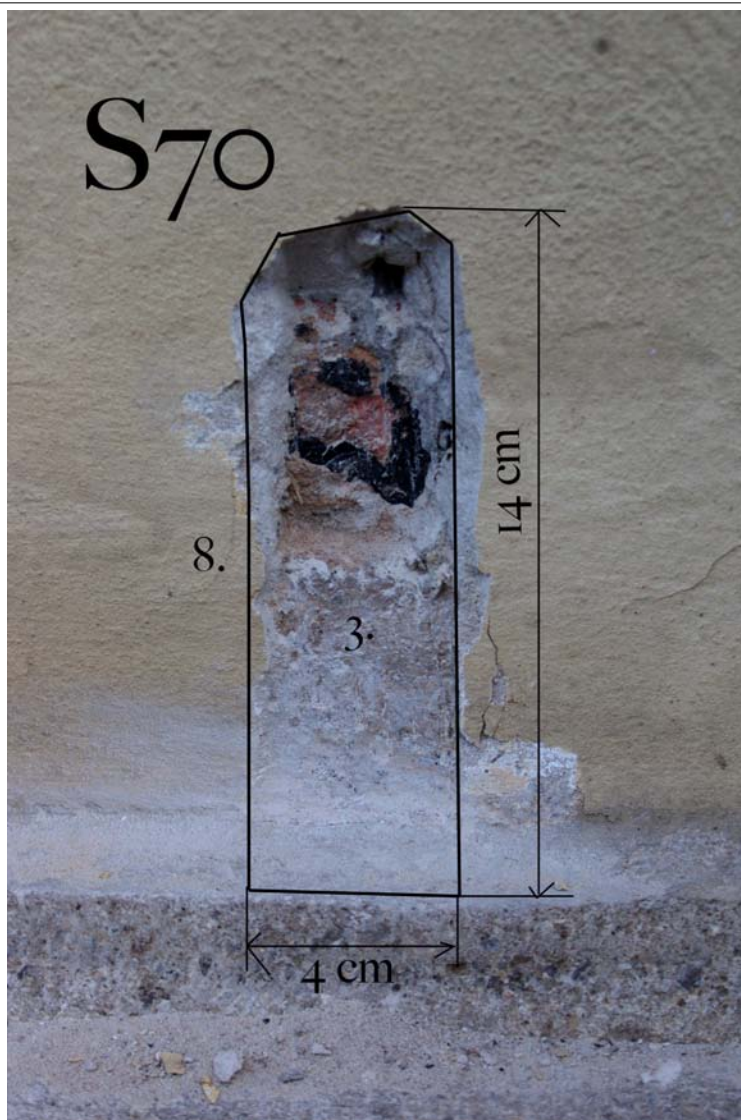
7.- omietka a náter z roku 1955

8.- omietka a okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.70:

Miesto: severná fasáda na pravo od hlavného vstupu.

Charakteristika: Päťka pilastra je vytesaná z kamenného článku. Driek je vystavané v tehle. V čase novodobej obnovy v 50.-tych rokoch bol obnažené murivo natreté smolou a prekryté vápenno – cementovou omietkou. Dva okrové nátery sú z 2. polovice 20. storočia.

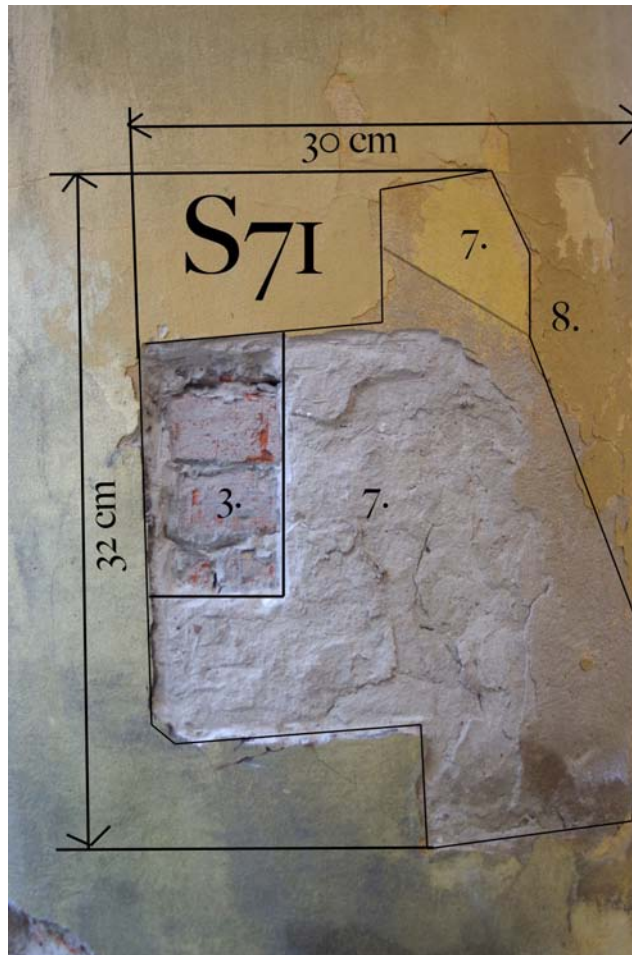
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 3.- kamenný článok a murivo z rokov 1821 až 1822
- 8.- omietka a okrový náter zo 70. - tich rokov 20. storočia

SONDA č.71:

Miesto: severná fasáda, druhý stĺp zo západnej strany.

Charakteristika: Sonda je rozšírením prirodzenej deštrukcie vplyvom vlhkosti. Driek stĺpu je murovaný z tehál. Povrchovo ho pokrýva len cementom nadstavená omietka a 2 okrové nátery z druhej polovice 20. storočia. Fragменты historických povrchov sa nezachovali.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- murivo z rokov 1821- 1822

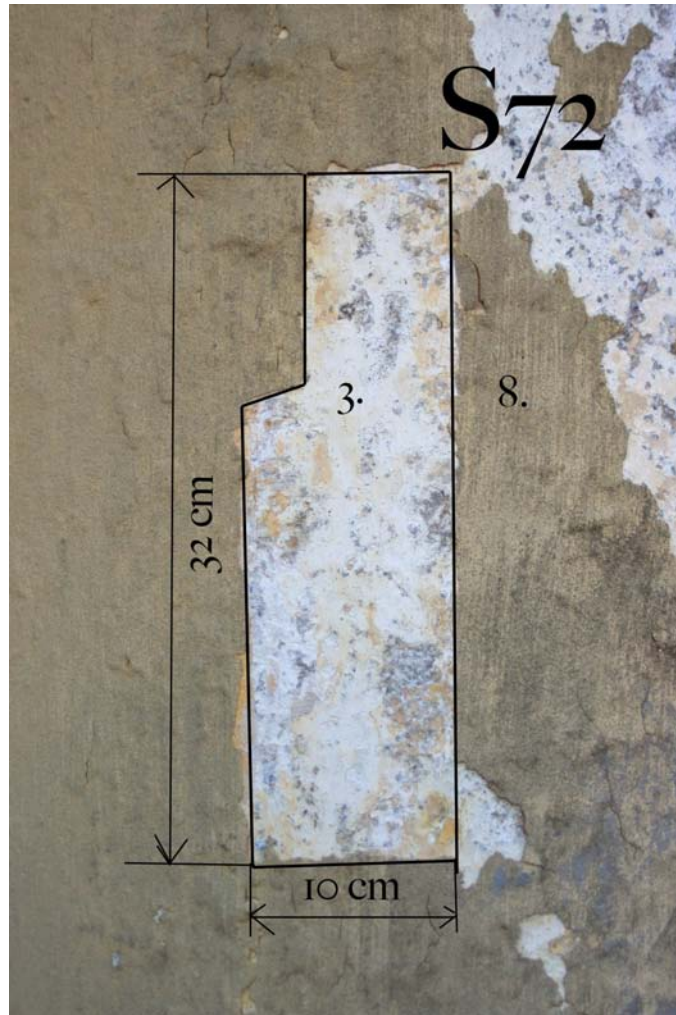
7.- omietka a náter z roku 1955

8.- omietka a okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.72:

Miesto: západný stĺp severného portiku

Charakteristika: Na kamennom bloku driku sa zachoval biely vápenný náter ako primárna farebná úprava. Prekrývajú ju dva novodobé okrové nátery.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- kamenný článok z roku 1821-1822

8.- omietka a okrový náter zo 70. - tych rokov 20. storočia

SONDA č.73:

Miesto: severná fasáda v úrovni suterénu na východnom rizalite.

Charakteristika: V sonde bol potvrdený predpoklad, že na mieste okno bol vedľajší vchod. V mieste sondy bol odkrytý kamenný portál so šírkou 15 cm. V hĺbkách reliéfu sa zachovali fragmenty bieleho vápenného náteru. Pôvodná priliehajúca omietka sa zachovala len v rovine ložnej malty. Povrch steny tvoria v súčasnosti dve vrstvy omietok s vysokým podielom cementovej zložky s okrovými nátermi z 2. polovice 20. storočia.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2.- kamenný článok zo záveru 18. storočia

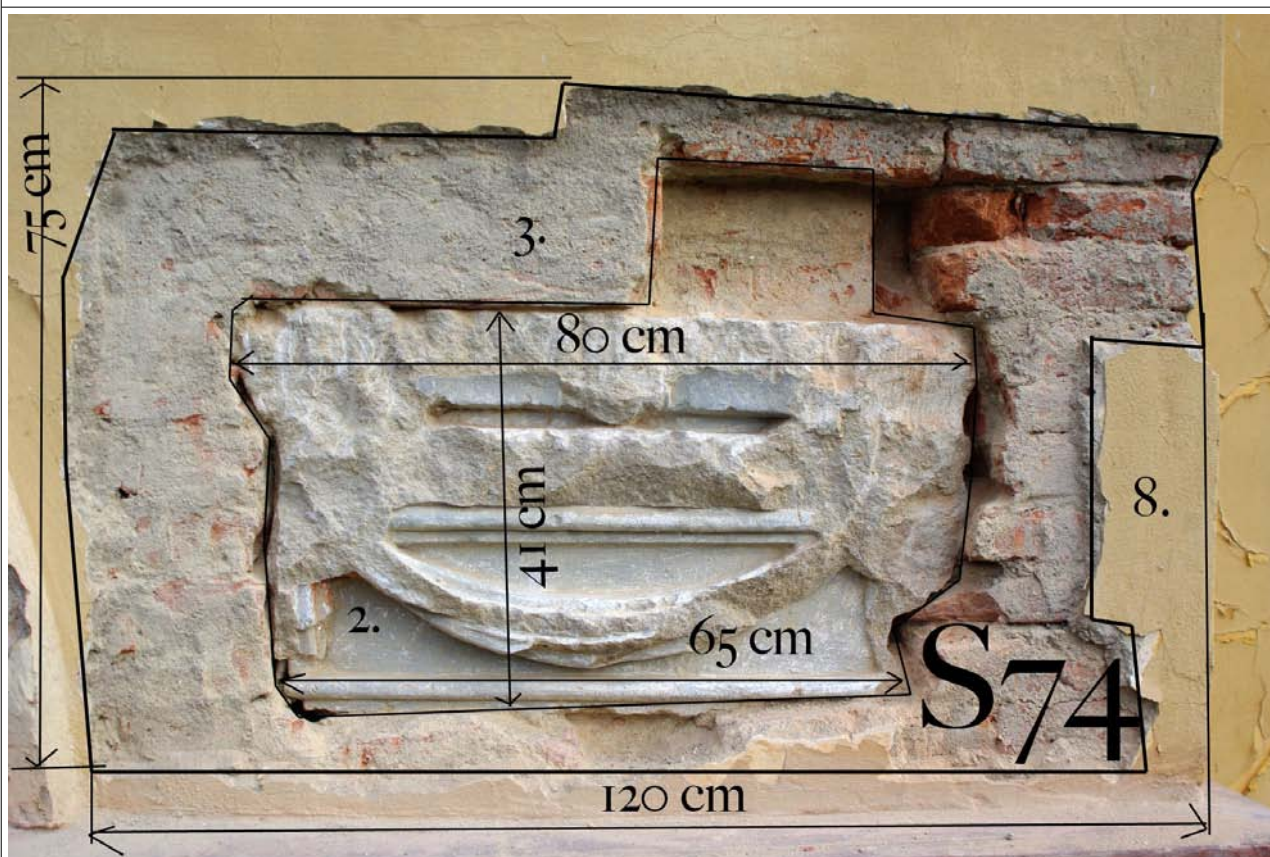
7.- omietka a náter z roku 1955

8.- omietka a okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.74:

Miesto: južná fasáda západného rizalitu

Charakteristika: Sonda bola rozšírením staršej, ktorú v rámci čiastkového architektonicko-historického výskumu otvoril Peter Horanský. V ploche sondy je komplexne odkrytý architektonický kamenný článok hlavice stípu. Pochádza z neskorobarokovej prestavby koncom 18. storočia. Počas klasicistickej prestavby sa dostal pod omietku. Vystupujúce detaily reliéfu boli osekane. Na zachovaných povrchoch je sivá polychrómia. Presný tvar je zrekonštruovateľný na základe dochovaných fragmentov aj z ďalších sond a na základe analógie z objektu Evanjelického a. v. kostola v Banskej Štiavnici. Vystupujúca hmota hlavice je v okolí vyrovnaná tehlovou plentážou. Tehly plentáže sú kolkované značkou "CIB". Na povrchoch sa zachovala čiastočne omietka z rokov 1821-22 s bielym náterom. Ďalej okrová premaľba z Konca 19. storočia. Nárožie tvorí cementom nadstavená omietka z roku 1955 a 2 vrstvy okrových náterov z druhej polovice 20. storočia.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2.- kamenný článok zo záveru 18. storočia

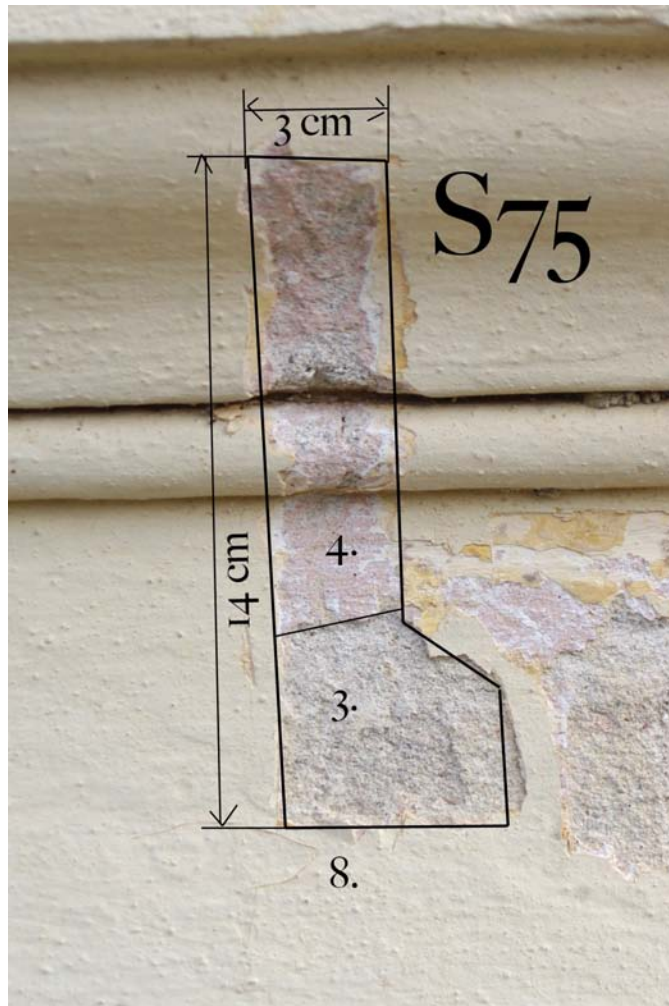
7.- omietka a náter z roku 1955

8.- omietka a okrový náter zo 70. - tych rokov 20. storočia

SONDA č.75:

Miesto: korunná rímsa južnej fasády západného rizalitu

Charakteristika: Hmota omietkovej štukovej korunnej rímsy je zachovaná v klasicistickom originály. Povrch je ale zdeštruovaný. V priereze sondy sa objavujú ešte ružové a dve okrové premalby.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- omietka z rokov 1821 až 1822

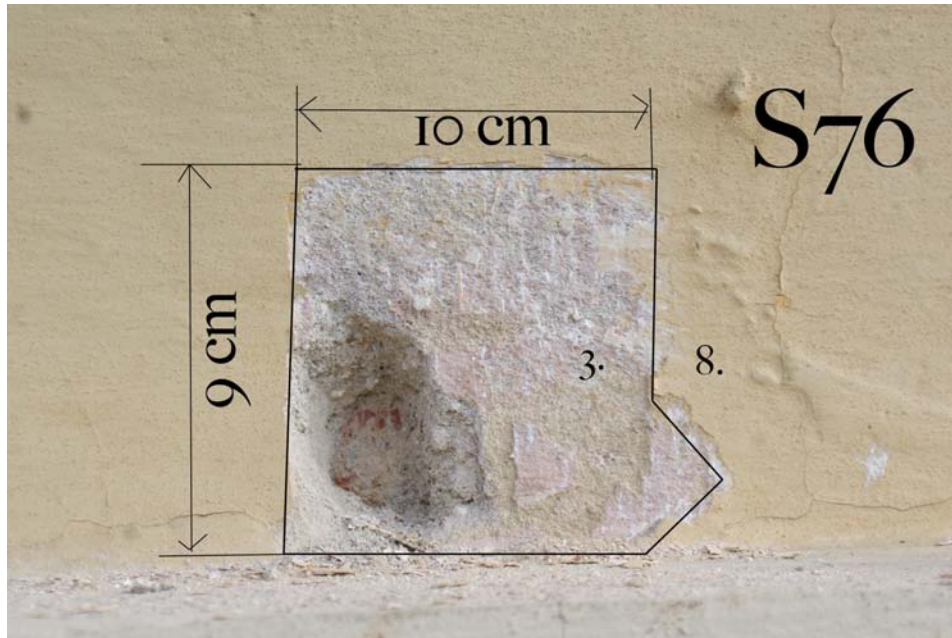
4.- premalba z konca 19. storočia

8.- omietka a okrový náter zo 70. - tych rokov 20. storočia

SONDA č.76:

Miesto: južná fasáda západného rizalitu

Charakteristika: Na ploche na vlyse pod korunnou rímsou boli identifikované tie isté vrstvy ako na rímse v sonde č. 75.

Stratigrafia vrstiev sondy:

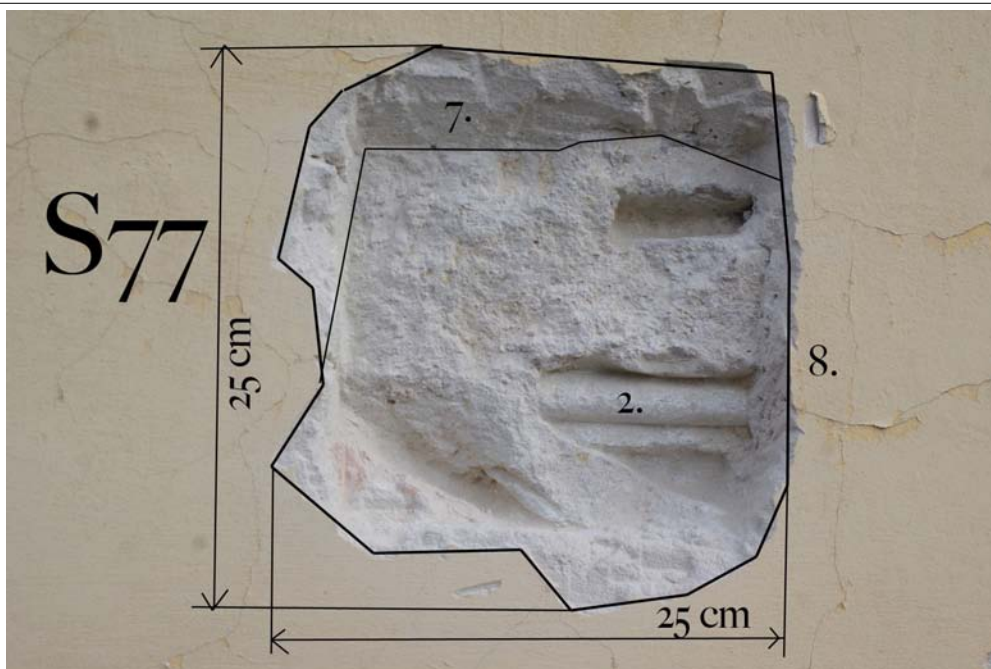
3.- omietka z rokov 1821 - 1822

8.- omietka a okrový náter zo 70. - tych rokov 20. storočia

SONDA č.77:

Miesto: južná fasáda západného rizalitu na vonkajšom nároží.

Charakteristika: Sonda bola otvorená z dôvodu potvrdenia neskorobarokového členenia fasády. Nález kamenného článku sa nachádza 30 cm od nárožia. Vystupujúce detaily sú osekane v čase klasicistickej prestavby. V súčasnosti ho pokrýva len tvrdá 30 mm hrubá vrstva novodobej omietky s dvoma okrovými nátermi.

Stratigrafia vrstiev sondy:

2.- kamenný článok zo záveru 18. storočia

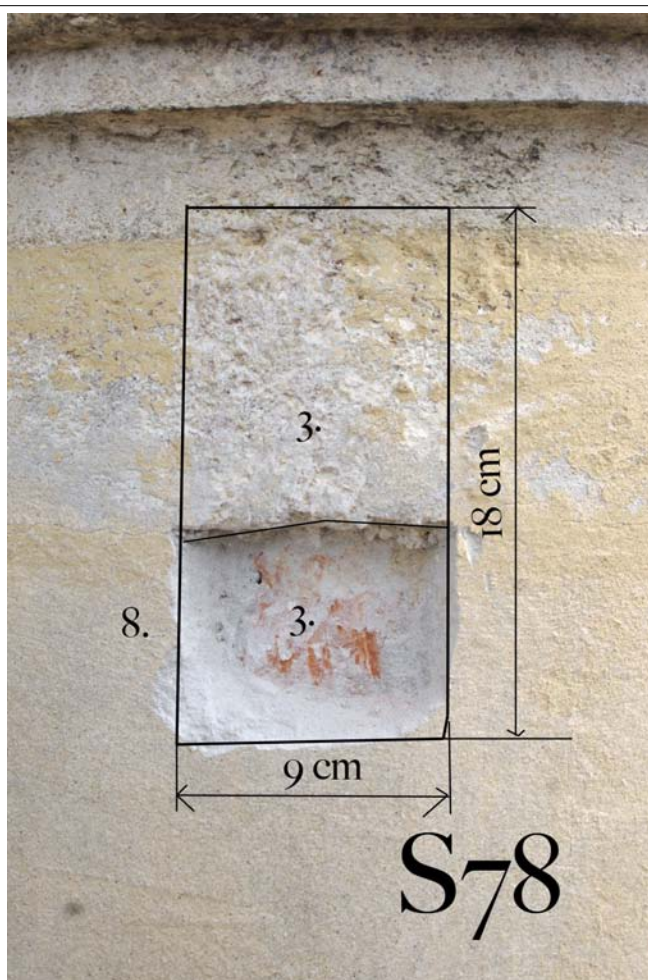
7.- omietka a náter z roku 1955

8.- omietka a okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.83:

Miesto: Driek stípu na južnom portikuse pod hlavicou

Charakteristika: Časť kamenného článku hlavice je formálne súčasťou drieku stípu. V priehlbínach štruktúry kameňa sa zachovali fragmenty bieleho náteru. Nábeh na prstenec a samotná hlavica neboli polychromované. Na tehlovej stavbe drieku je v súčasnosti len cementom nadstavená omietka pochádzajúca z času obnovy v roku 1955. Poslednými vrstvami sú 2 okorvé nátery z druhej polovice 20. storočia.

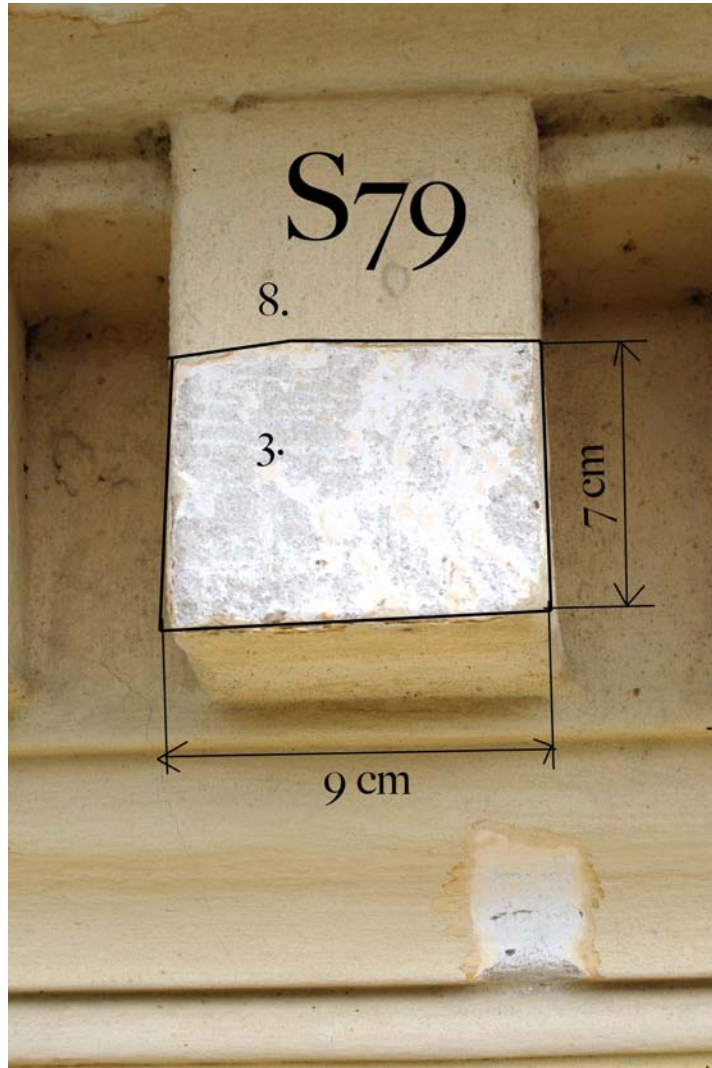
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 3. - kamenný článok a murivo z rokov 1821 - 1822
- 8. - omietka a okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.79:

Miesto: Zuborez pod tympanónom nad južným portikusom.

Charakteristika: Architektonický detail bol aj vďaka krytiu rímsou zachovaný v pôvodnej forme a kompaktnosti. Pôvodne biely povrch prekrývajú farebné nátery rôznych odtieňov okru z 20. storočia.

Stratigrafia vrstiev sondy:

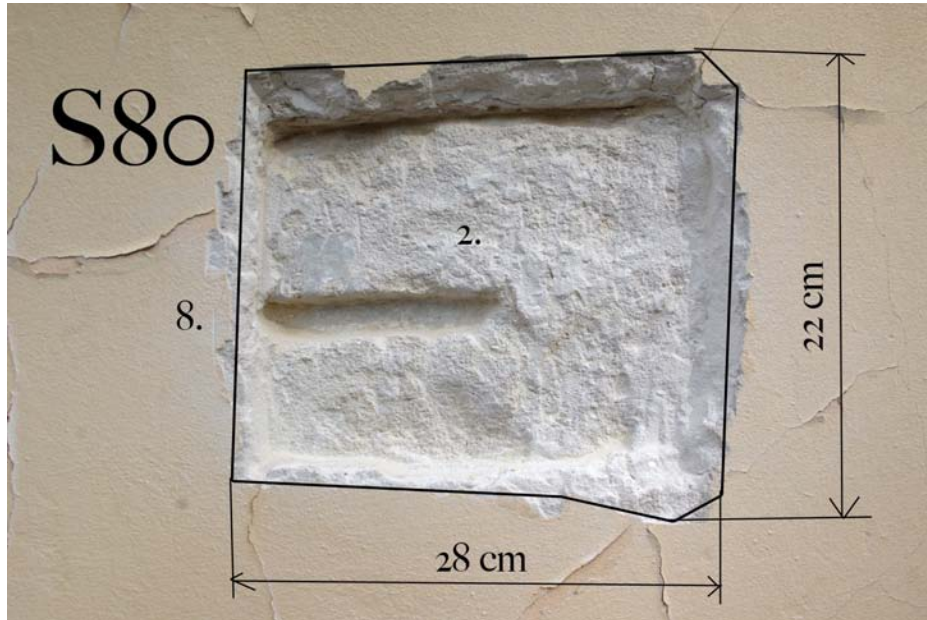
3.- omietka a náter z rokov 1821 - 1822

8.- omietka a okrový náter zo 70. - tych rokov 20. storočia

SONDA č.80:

Miesto: južná fasáda východného rizalitu na nároží.

Charakteristika: Nález 3. kamenného článku z neskorobarokovej etapy výstavby svedčí o zachovaní kamenných detailov v hĺbke muriva pod klasicistickou plentážou. Reliéf článku je osekáný do roviny. Prekrýva ho cementová omietka z roku 1955 dva okrové nátery.

Stratigrafia vrstiev sondy:

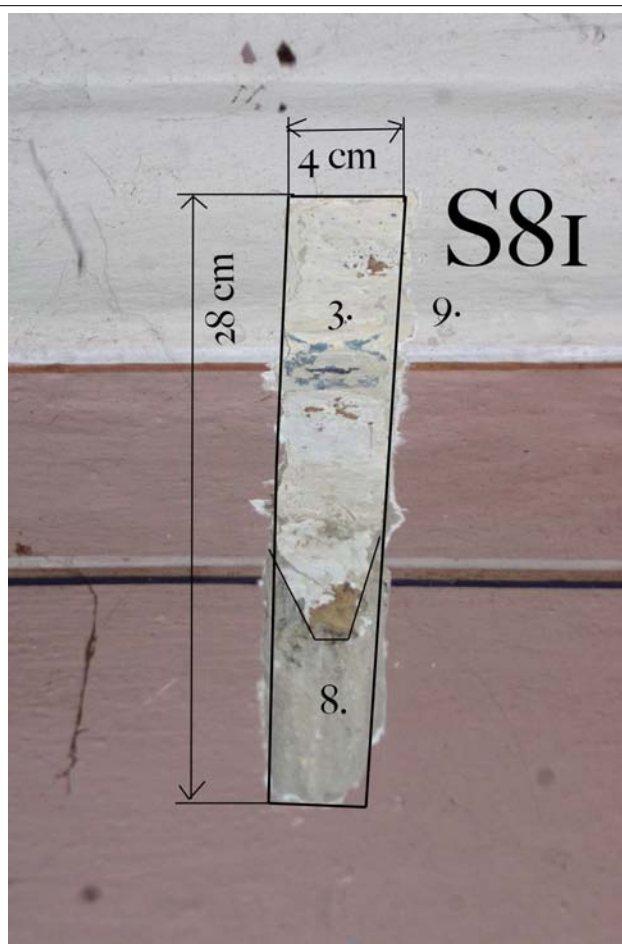
2.- kamenný článok z konca 18. storočia

8.- omietka a okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia

SONDA č.81:

Miesto: západná stena interiéru budovy vrátnice

Charakteristika: Sonda vznikla za účelom zistenia pôvodnej klasicistickej výzdoby servisného objektu v interiéri. Originálne plochy sa zachovali len na klenbe od fabiónovej rímsy vyššie. Prvotný náter tvorila biela vápenná farba. Zachovali sa aj fragmenty sekundárnych úprav, ktoré sú časovo zaraditeľné len veľmi okrajovo. Nie sú nositeľmi výtvarných hodnôt. Zvislé steny interiéru pokrýva pevná cementová omietka a maliarska výzdoba bez výtvarnej hodnoty s posledných dekád.

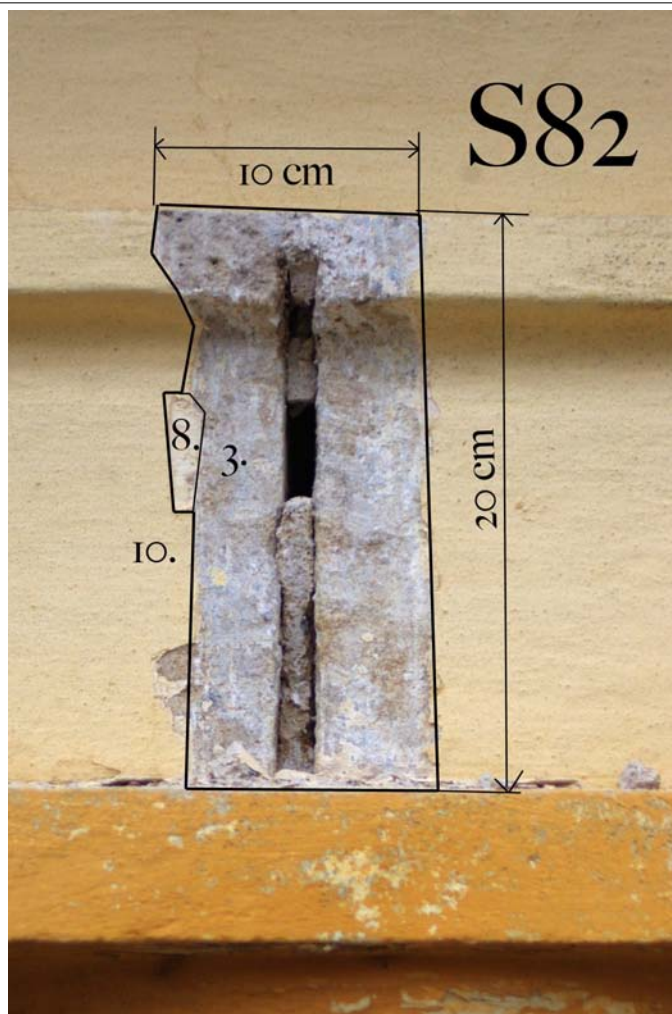
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 3.- omietka a náter z rokov 1821 – 1822
- 8. - omietka z druhej polovice 20. storočia
- 9.- súčasný náter

SONDA č.82:

Miesto: preklad nad stíporadím budovy vrátnice

Charakteristika: V sonde boli overované povrchy na kamennom preklade stípor. V prvotnej etape nebol kameň nositeľom polychrómie. V druhej polovici 20. storočia ho už pokrýva tenká vrstva omietky a dva okrové nátery.

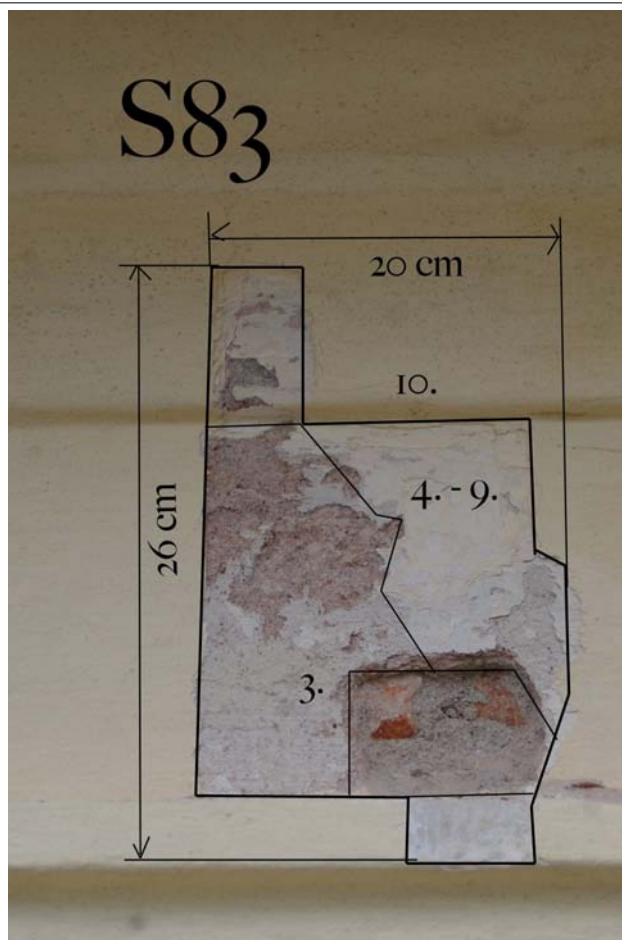
Stratigrafia vrstiev sondy:

- 3.- kamenný článok a murivo z rokov 1821 - 1822
- 8.- omietka a okrový náter zo 70. - tých rokov 20. storočia
- 10. - súčasný náter po roku 2004

SONDA č.83:

Miesto: západná stena v nartexe budovy vrátnice

Charakteristika: V polohách pod fabiónovou rímsou sa zachovala zdeštruovaná pôvodná omietka 15 mm hrúbky so slabou súdržnosťou. V minulosti bola do červena vyžíhaná požiarom. Neskôr bola niekoľkokrát premaľovaná odtieňmi okrových farieb.

Stratigrafia vrstiev sondy:

3.- omietka z rokov 1821 - 1822

4. - 9.- premaľby od druhej polovice 19. storočia

10.- náter po roku 2004

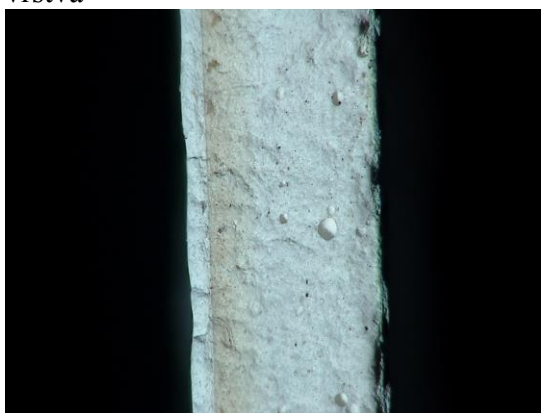
Kaštieľ Dolná Krupa

Metodika

Chemické zloženie vzoriek (semikvantitatívne vyhodnotenie, mapovanie, bodové analýzy) vyplýva z interpretácie spektier Rtg. fluorescenčnej spektrometrie. Minerálny fázový rozbor je vykonaný na základe interpretácie spektier Ramanovskej mirospektrometrie, na základe vyhľadávania v dostupných databázach a mikroskopického pozorovania.

Vzorka Steny

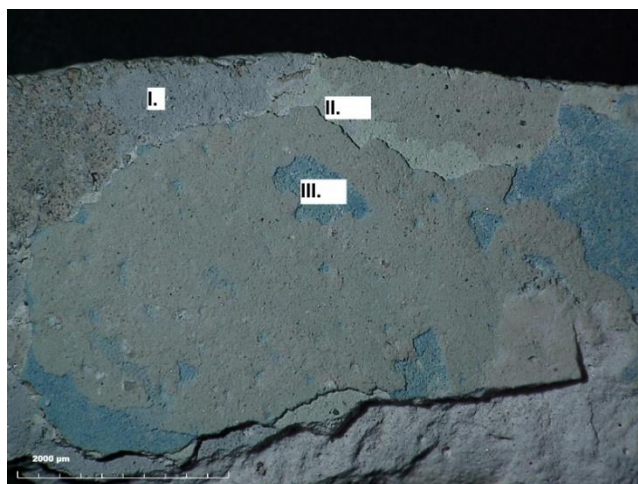
Omietka pozostáva z niekoľkých vrstiev: 1. tenká biela vrstva, 2. hrubá bielo-okrová vrstva, 3. hnedá vrstva

Profil omietky s nátermi (povrch je v pravej časti obr.)

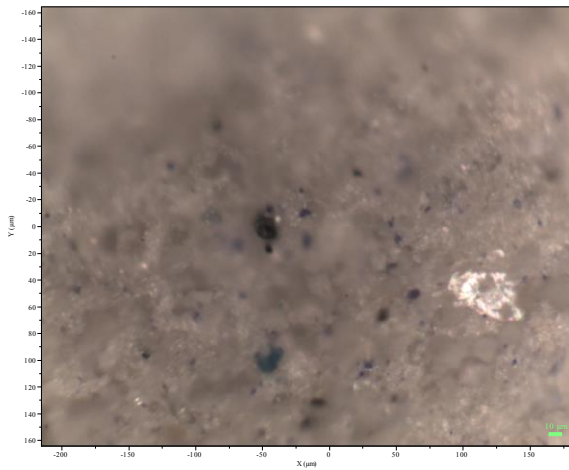
Na omietke tejto vzorky sa nachádza niekoľko vrstiev náterov:

I. - modrý náter, II. - modrozelený náter, III. - modrý náter, povrchový náter. Medzi týmito nátermi sa niekde objavuje pravdepodobne podkladový náter (bielo-okrová farba).

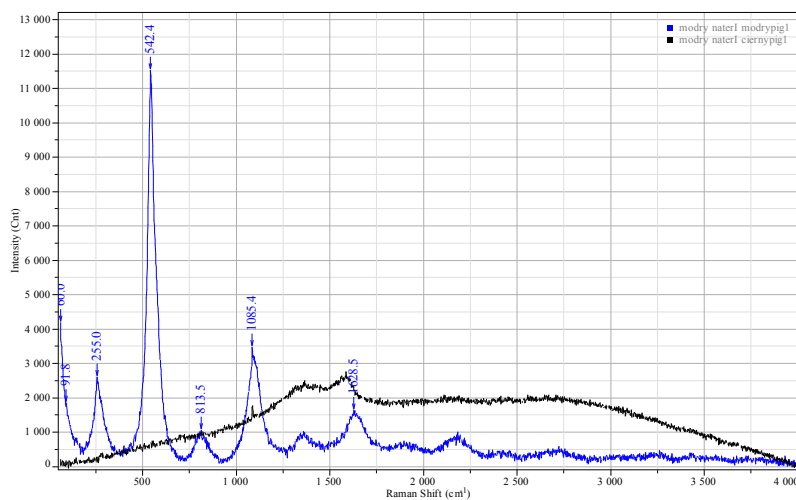

Obr.č. 1: povrch vrstiev modrých náterov na omietke, viditeľné sú tri modro sfarbené náterové vrstvy: najspodnejšia – na kontakte s omietkou náter I, stredný modrozelený II, vrchný modrý – III.

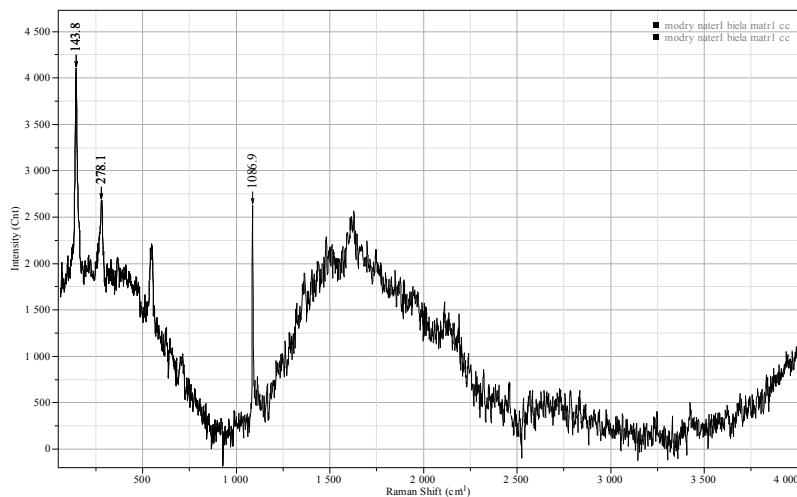
Modrý náter I. : náter sa javí ako modro-sivý, pigment je tvorený **lazuritom (ultramarín $\text{Na}_3\text{CaAl}_3\text{Si}_3\text{O}_{12}\text{S}$)** a čiernou **uhlíkovou substanciou**. Biela matrix obsahuje **kalcit**, minerál na báze **silikátu – živec a TiO_2** . Al a Si sú súčasťou silikátov. Lokálne je prítomné Zn v zhlukoch.

Obr.č. 2: povrch modrého náteru I v mikroskopickom zväčšení, tmavomodrý – lazurit, čierny uhlíková hmota, biela matrix.

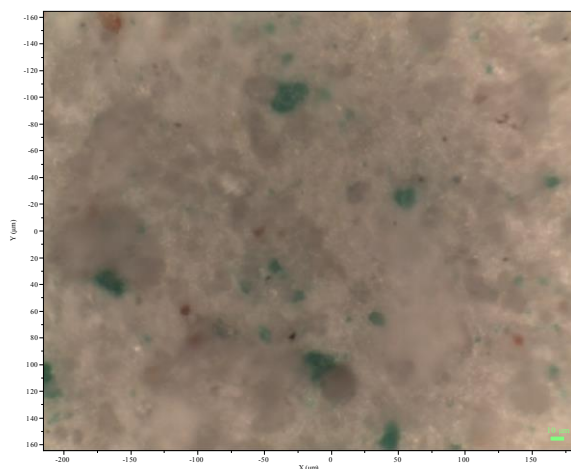
Obr.č. 3: Spektrum tmavomodrého pigmentu – lazuritu, čierny pigment tvorený uhlíkom C (čierne spectrum), ktoré sú súčasťou najspodnejšieho modrého náteru.

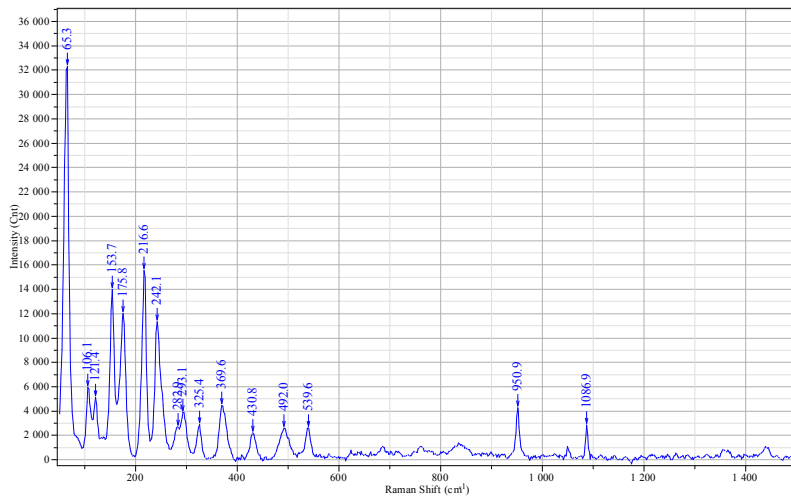
Obr.č.4 : Spektrum bielej matrix najspodnejšieho modrého náteru I – kalcit a TiO₂.

Modrý náter č. II. : modrozelený náter

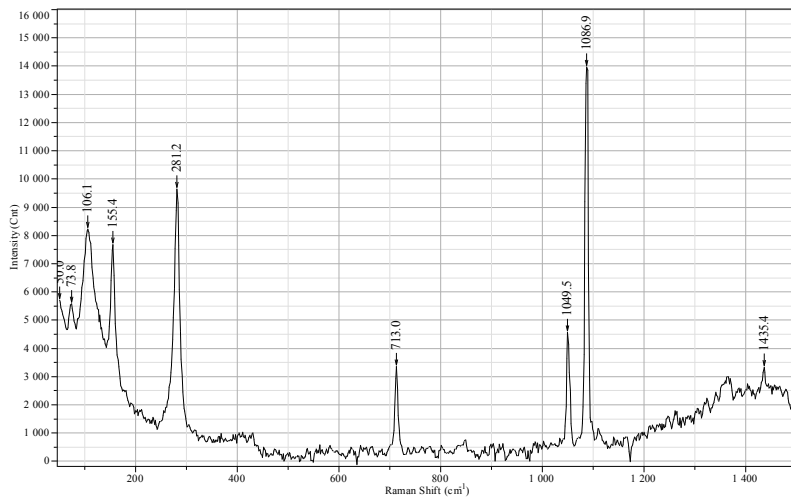
Pigmentová zložka: **smaragdová zelená** (emerald green $\text{Cu}(\text{C}_2\text{H}_3\text{O}_2)_3\text{Cu}(\text{AsO}_2)_2$, Pigment Green 21), zrná zeleného pigmentu roztrúsené v bielej matrix, biela pozostáva prevažne z **kalcitu** a pigmentu na báze **TiO₂** a **Pb**, zistené boli aj **S, Ba**.

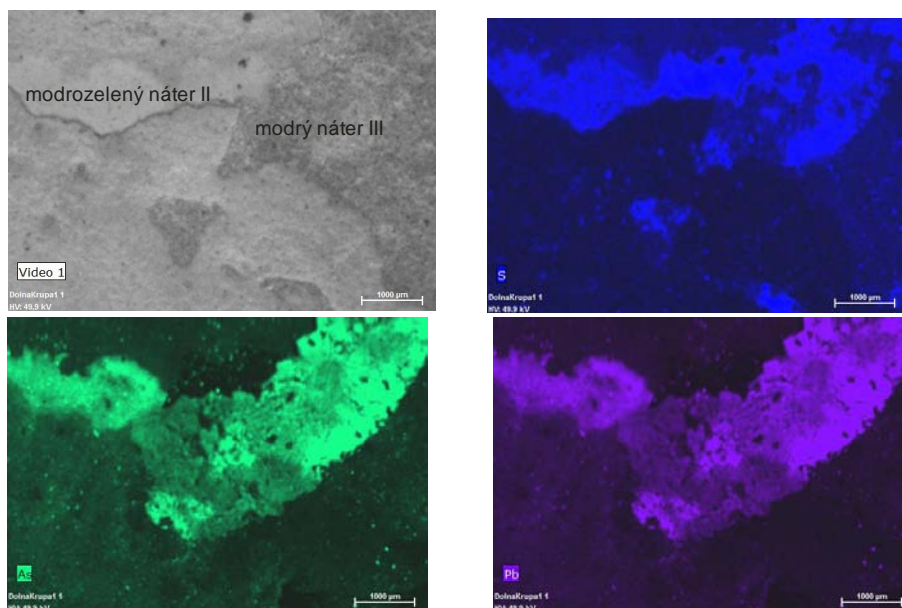
Obr.č. 5: povrch modrého náteru č. II v mikroskopickom zväčšení, zelenomodrý – zrníčka smaragdovej zelenej $\text{Cu}(\text{C}_2\text{H}_3\text{O}_2)_3\text{Cu}(\text{AsO}_2)_2$ v bielej matrix (prevažne kalcit)

Obr.č. 6: Spektrum modrozeleného pigmentu – smaragdová zelená

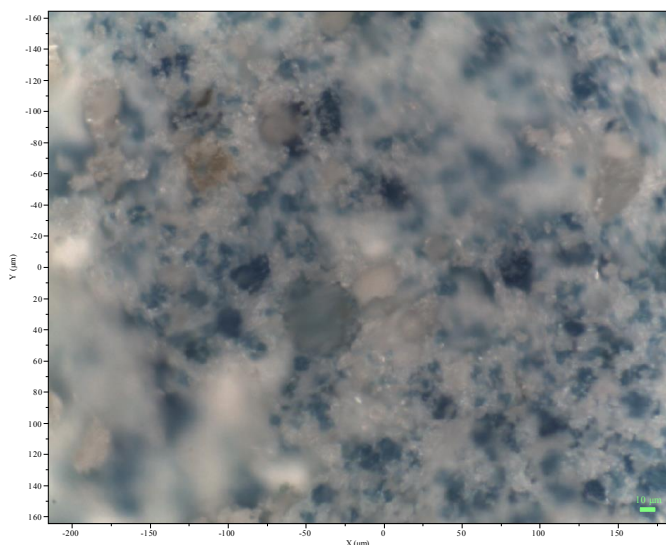

Obr.č. 7: Spektrum bielej matrix modrého náteru II – kalcit a TiO₂

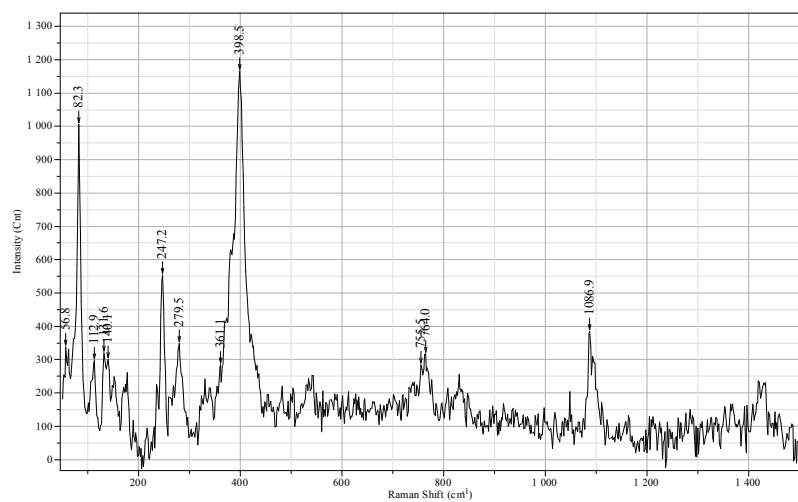

Obr.č. 8: Mapa koncentrácie prvkov S, As a Pb v modrozelenom nátere.

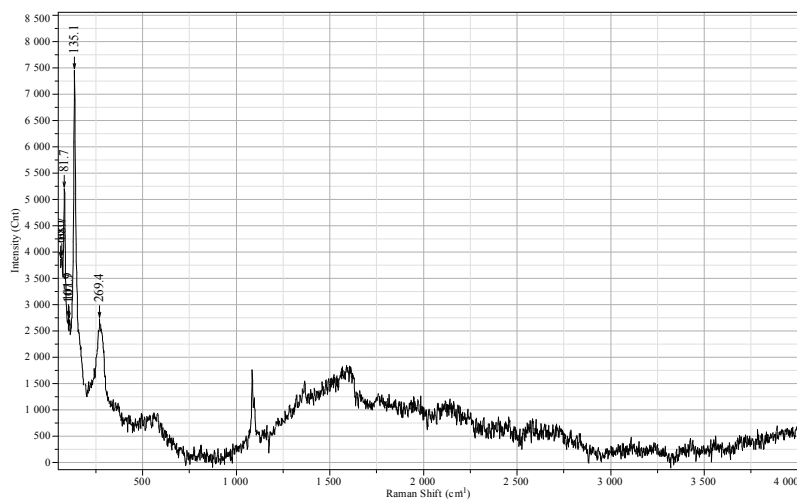
Modrý náter č.3: náter sa javí ako bledomodrý, pigment je tvorený azuritom $\text{Cu}_3(\text{CO}_3)_2(\text{OH})_2$, ktorý je hojne zastúpený. Biela matrix obsahuje **kalcit** a bielo-okrovú fázu na báze **olova**, pravdepodobne **mendipit** $\text{Pb}_3\text{O}_2\text{Cl}_2$ alebo **PbO**, **organickú prímes**, **S**, **As**.

Obr.č. 9: povrch modrého náteru č. III v mikroskopickom zväčšení, modrá pigmentová prímes –azurit

Obr.č. 10: Spektrum modrého pigmentu III. náteru – azurit $\text{Cu}_3(\text{CO}_3)_2(\text{OH})_2$

Obr.č. 11: Spektrum bielej matrix III. modrého náteru – kalcit a pravdepodobne mendipit $Pb_3O_2Cl_2$ alebo PbO a organická prímes

Povrchový náter:

Evidentná je prítomnosť kalcitu. Prvky Ti, Zn, Ba, S, Ca. Ramanovská spektroskopia vykazuje vysokú luminiscenciu, signál je zastretý týmto javom.

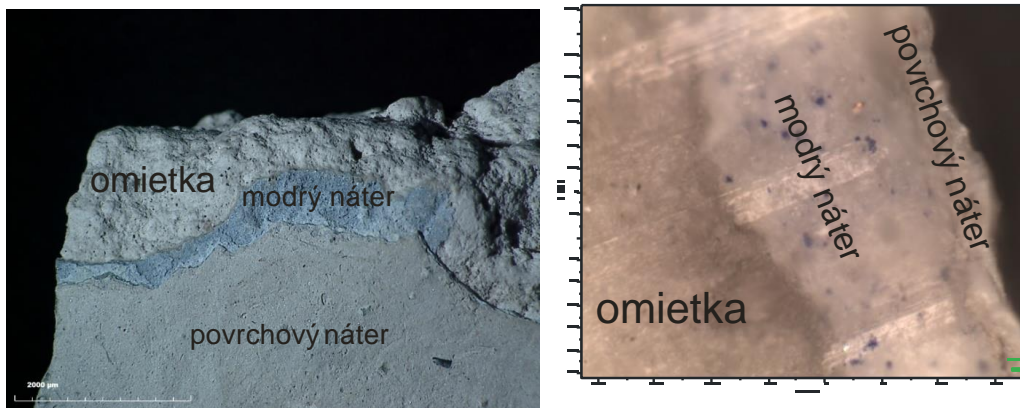
Zaradenie niektorých prvkov do konkrétnych bielych náterov, resp.matrix nie je jednoznačné.

Vzorka STROP

V profile pvrchu omietky boli zistené tieto vrstvy:

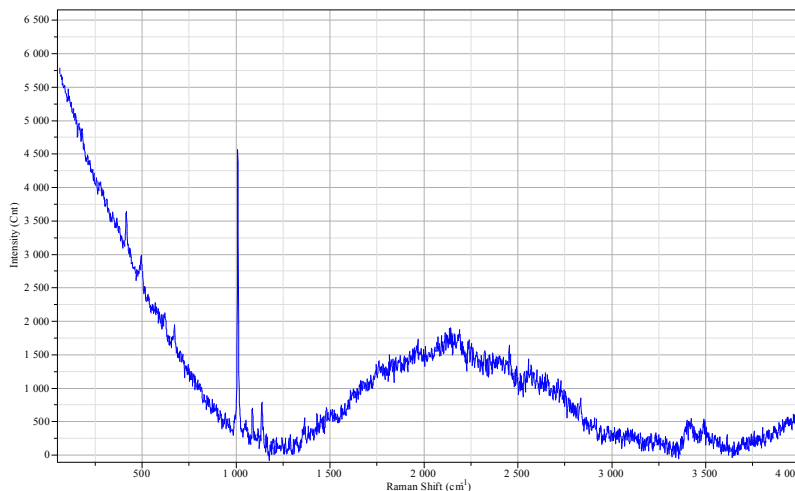
- omietka,
- ukončenie omietky – tmavšia zóna na báze **kalcitu a sádrovca s prvkami S, Ca, Ti, Ba**,
- modrý náter s lazuritom,
- povrchová vrstva na báze **TiO₂ a PbO**.

Modrý náter: náter sa javí ako modro-sivý, pigment je tvorený **lazuritom (ultramarín Na₃CaAl₃Si₃O₁₂S)**. Prvková analýza v tejto vrstve ukázala okrem **Al, Si, Cu, Fe, Ca aj Zn** (viazaný na bielu fázu), lokálne **As**.

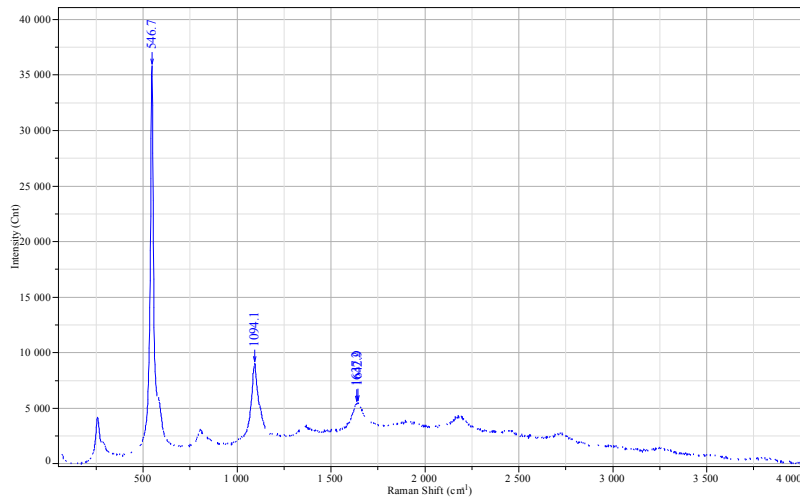

Obr.č. 1: povrch omietky s modrým náterom a povrchovým náterom v stropnej časti.

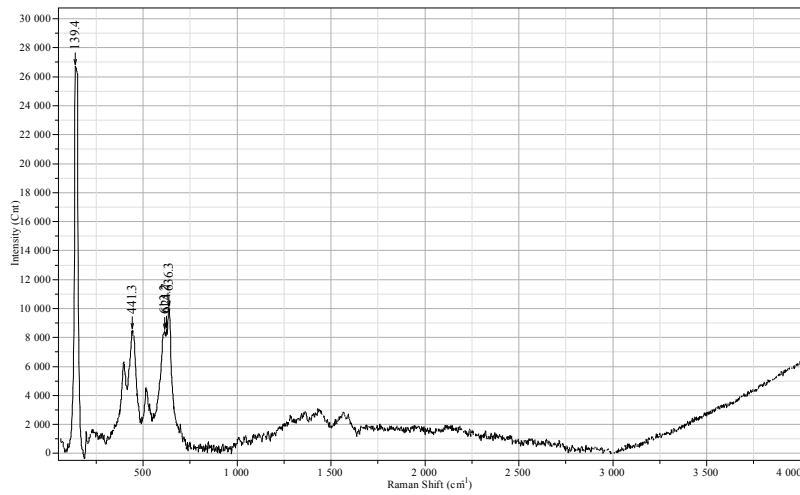
Obr.č. 2: profil omietkou s modrým náterom: omietka (vľavo dole), ukončenie omietky – tmavšia zóna na báze kalcitu a sádrovca, modrý náter s lazuritom, povrchová vrstva.

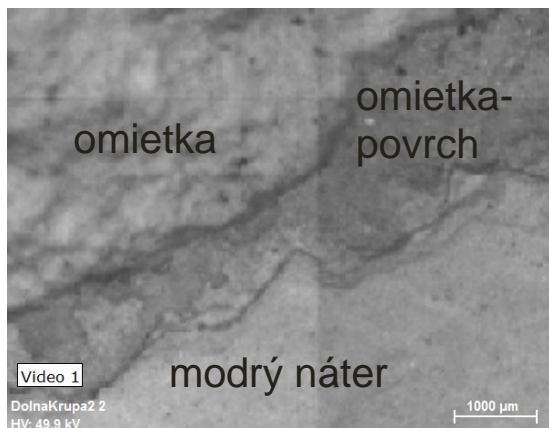
Obr.č. 3: Spektrum sádrovca a kalcitu z vrhnej časti omietky pod modrým náterom.

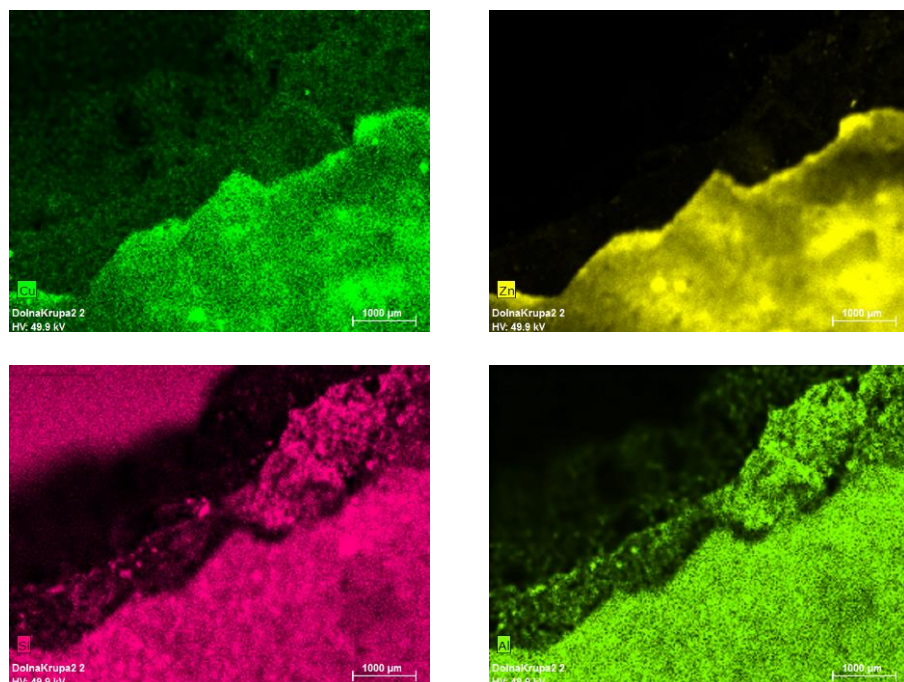

Obr.č. 4: Spektrum lazuritu v modrom nátere.

Obr.č. 5: Spektrum povrchovej bielej vrstvy s majoritným obsahom TiO₂ a PbO.

Obr.č. 6: Distribúcia prvkov Cu, Zn, Al, Si v modrom nátere. Intenzita farby pre daný prvok je úmerná jeho koncentrácii.

VYHODNOTENIE REŠTAURÁTORSKÉHO VÝSKUMU NÁSTENNEJ MALBY A OMIETOK

Výskum nástenných malieb a omietok bol zameraný zvlášť na interiér, exteriér kaštiela a menšiu stavbu vrátnice.

Po sumarizácii podkladov sondážneho výskumu, chemickotechnologického rozboru pigmentov a archívnych prameňov sa dá konštatovať, že pod vrstvami z novších období je možné čiastočne rekonštruovať klasicistický výraz stavby. Fasády boli opravované už koncom 19. storočia, prípadne na prelome 19. a 20. storočia. Napriek tomu si stavba zachovala hlavné výrazové prvky, ktoré nadobudla po nosnej klasicistickej úprave v rokoch 1821 až 1822. Farebnosť bola zmenená na okrovú.

V sonde č.60 bola identifikovaná horizontálna bosáž, ktorá bola v rozsahu sond nájdená len lokálne na nárožniach rizalitov. Bola modelovaná v jemnozrnnej omietke s veľkými kúskami nerozmiešaného vápna. Ďalšou hĺbkovou sondážou boli čiastočne odkryté osekane kamenné články barokových hlavíc. Vystupujúce detaily reliéfov sú zosekané do roviny. V zachovaných povrchoch má polychrómiu sivú farebnosť. Presný tvar hlavíc je odčítateľný zo zachovaných originálov, ktoré sú poškodené rôznym rozsahom. Tak isto sa dajú detaily doplniť podľa zachovaných analógií.

Konkrétne sa identický tip hlavice zachoval na kostole Evanjelickej a. v. cirkvi v Banskej Štiavnici. V sondách odkryté detaily horizontálnej bosáže kamenných hlavíc polopilierov pochádzajú z 2. etapy výstavby, kedy sa kaštieľ rozšíril do strán dvoma vystupujúcimi rizalitmi.

Archívne doložená neskorobaroková prestavba čiastočne rešpektovala staršie kamenné prvky a využila ich vo svojej hmote. Za také sa dajú považovať nadokenné rímsy dnešného prízemja strednej časti južnej fasády, podokenné rímsy a ostenia okien na južnej terase a pri hlavnom vstupe z pohľadu obecnej zástavby. Príklad omietky z tejto etapy bol nájdený v rozsahu sond identifikovaný len v sonde č. 63. vedľa kamenného portálu okna na južnej terase.

K zásadnej prestavbe s využitím stien starších etáp došlo v roku 1821. Plochy fasád boli tektonicky zjednodušené zrušením pilastrov na rizalitoch a horizontálnej bosáže. Mohutné stĺpové portikusy presahujú výšku dvoch poschodí. Sondážou bol overený materiál, z ktorých boli vystavané drieky. Dva postranné stĺpy na severnom portikuse sú zložené z troch kamenných blokov uložených na sebe. Dva stredné sú už tehlové. Drieky stĺpov južného portiku sú všetky tehlové. Bočné steny triumfálneho schodiska boli vyzdobené horizontálnymi pásmi bosáže, tak ako prízemné časti, ktoré ostali ako časť výzdoby z predošlej stavebnej etapy.

Na niekoľkých sondách exteriéru, kde sa zachovali klasicistické povrchy je dôkaz bieleho povrchu.

Kamenné články ostali vo farbe a štruktúre kameňa ako estetický prvok.

Ku zmene farebnosti fasád došlo až niekedy koncom 19. storočia. V tom čase výraz objektu zmenil okrový náter. Ďalšia obnova exteriéru sa týkala už povojnovej oprave v roku 1955. Budova bola pridelená Poverenictvu zdravotníctva prostredníctvom ktorého bola v objekte zriadená Psychiatrická liečebňa. Väčšina plôch objektu bola preomietnutá cementom nadstavenou omietkou. Veľké časti zdeštruovaných historických vrstiev boli odstránené. Snahou obnovy bolo zachovanie štukových prvkov, ktoré boli obnovované len nevyhnutne. Servisný portál do súčasného suterénu bol zamurovaný. Okrová farebnosť bola zopakovaná.

Posledná obnova prebehla pred prebratím objektu Ministerstvom kultúry a zriadením Spolku hudobných skladateľov. Exteriéru sa obnova týkala len lokálnych opráv omietok a následnej celoplošnej premaľby technologickou novinkou tých čias Dikoplast okrového tónu. Odstupom krátkeho času sa nepriedušný akrylát ukázal ako samodeštrukčný. Z fasády sa lupinkovite oddeľujú pláty farieb. Použitie cementových omietok z rokov 1955 a 1973-1978 má za následok vlhnutie jadra tehlového muriva. V neposlednom rade bolo technologickým faulom v roku 1955 použitie smolného náteru na osekaniím obnažené murivo v prízemných častiach budovy. Tým sa zvýšil počet neparopriepustných vrstiev.

Okrem opísaných technologických chýb, ktoré sprevádzali obnovy exteriéru v 2. polovici 20. storočia je stavba atakovaná dažďovou vodou aj deravým odkvapovým systémom.

V interiéri kaštiela sa dajú rozpoznať jednotlivé architektonické etapy v rôznych častiach. Obnova interiéru v rokoch 1973 – 1978 najviac zasiahla pôvodnú vnútornú dispozíciu. Miestnosti poschodia, ktoré slúžili súkromným účelom panstva bolo predelené na niekoľko apartmánových izieb so sociálnymi zariadeniami. Izby boli zmenšené aj znížením stropov. V pôvodnej dispozícii sa zachovali chodby a dve menšie izby, dnes nazývané “salónik” a “hudobný salón”. V sondách č. 37 až 40 bola zadefinovaná pôvodná farebnosť izieb po ich vzniku v 20. -tych rokoch 19. storočia. Zvislé steny mali svetlozelenú farbu. Štukové prvky z tohto obdobia sa nezachovali. Dnes viditeľné fabiónové rímasy sú výsledkom obnovy zo 70. -tych rokov 20. storočia. Na stenách chodieb sú zachované pôvodné fabiónové rímasy. Zvislé steny mali svetlo okrovú farebnosť. Strop bol biely. Pilastre, ktoré tvoria optickú tektoniku aj na schodisku majú v pôvodnej vrstve tmavšiu okrovú farebnosť. 8 hlavic stĺpov malo byť podľa archívneho materiálu zlátených. V rozsahu sond sa tento údaj nepotvrdil, čo však nevylučuje že sa pri prípadnom odbornom plošnom odkryve nenájde fragment zlata. Architektonické zrkadlá kruhového schodiska boli oproti dnešnej jednoduchšie bez štukových bordúr.

Dnes úplne zmenená dispozícia kaplnky bola preverená v sondách č. 1 až 7 a 8 až 13. Bohoslužobný priestor bol zmenený počas obnovy v roku 1955 na servisný skladový. Oltár bol s najväčšou pravdepodobnosťou zničený. O oltárnom obraze, ktorý bol olejomaľbou na plátne neexistujú žiadne stopy. Nie je vylúčená možnosť, že bol prenesený bez zdokumentovania, prípadne bez dnes známej informácie na iné miesto. Možnosť zachovania obrazu, prípadne huteľných detailov je predpokladateľná na základe toho, že napriek ideológii nebola prekrytá stropná maľba s témou Ducha svätého, neskorobarokové fresky v centrálnej sále a liatinový reliéf nad vchodom s témou Božského srdca. V suterénnej časti kaplnky bolo vybudované nové okno so železným prekladom. Vnútorňa vitráž bola odstránená. Ostenie bolo upravené prístavbou šikmej steny ku exteriérovému oknu. K horizontálnemu predeleniu kaplnky došlo až v roku 1973. Spodná časť sa stala skladovým priestorom a vrchná po definitívnom zrušení empory s novou podlahou kancelárskym priestorom. Stropná freska bola upravená viacmenej premaľbou. Výskumom bola potvrdená existencia pánskej empory. Šírka empory na ktorú sa vchádzalo z prízemja bola 140 cm. Steny kaplnky boli od vzniku biele.

V centrálnej miestnosti boli počas celej histórie zachované od konca 18. storočia, nikdy nepremaľované boli odborné reštaurované medzi rokmi 1973 a 1976 prof. Karol Veselý so študentami Vysokej školy výtvarných umení. V dnešnej dobe sú retuše stmavnuté a farebnosť fresiek zmenená depozitom. Veľký počet tmelov je zreteľný a čitateľný pri bočnom svetle.

Novodobý luster je priemyselným sochárskym dielom, ktorý je esteticky nespojiteľný s barokovým priestorom. Má svoju výtvarnú hodnotu a jedinečnosť, ktorá ale kolидуje so zámerom "vyčistenia" priestoru od novodobých prvkov.

V západnej miestnosti boli identifikované prvotné vrstvy so zelenou farebnosťou. Vchod z chodby je výsledkom obnovy v 70.-tych rokoch 20. storočia, tak isto ako strop miestnosti aj so štukovými prvkami. Vo veľkej miestnosti na západ od centrálnej bola v sonde identifikovaná jazva po zrušení priečky. Na povrchu primárnej omietkovej vrstvy sú nálezy fragmentov farieb, ktoré v stave zachovania nie sú tematicky čitateľné. Ide o modré plochy a menší fragment tmavočerveného pigmentu. Veľká miestnosť č. 106 vznikla zrušením priečky medzi dvoma menšími miestnosťami. Pásovými sondami boli presne definované zrušené dvere a priečka. Šírka priečky bola 18 cm. Bývalá miestnosť, ktorá bola bližšie k centrálnej bola celoplošne vymaľovaná modrým náterom azuritu. Počas klasicistickej prestavby v roku 1822 bola miestnosť premaľovaná v tom čase vynájdenou smaragdovou zelenou farbou, ktorá sa niekedy nazýva aj brunsvickova zeleň. Ešte pred spojením dvoch miestností do jednej bola prinavrátená modrá farebnosť syntetickým ultramarínom. Vedľajšia

miestnosť mala v čase neskorobarokovej prestavby bielu farebnosť povrchu omietky. V sonde č. 27 je nález drobného fragmentu papierovej tapety. V druhej polovici 19. storočia bola farebnosť zmenená na výrazne žltú okrovú. Jazvy po zbúraní predelovacích stien v susedných priestoroch vedľa freskovej sály a lokálne poškodenia stien boli prekryté tenkou vrstvou omietky s jemnou zrnitou štruktúrou. Steny boli komplexne premaľované zelenou zemitou farbou. Miestnosť č. 107 slúžila ako spálňa grófa. V sondách č. 33 – 36 bol odkrytý povrch s jednoduchou ornamentikou tvorenou striedaním zvislých zelených a okrových pásov a červenými linkami. Do konca 19. storočia, prípadne začiatku 20. sa dá radiť premaľba na hrubej vrstve vápna. Na tmavosivom podklade je florálna ornamentika maľovaná cez šablonu kombináciou bieleho a čierneho pigmentu. Ďalšie sú už len obmeny plošnej maľby.

Súčasťou výskumu boli aj povrchy menšej stavby vrátnice pri obecnej ceste, ktorá je postavená v slohu 3. etapy stavby kaštieľa. Na základe vizuálnej obhliadky a sond č. 81 – 83 vieme, že omietky zvislých stien boli aj v minulosti atakované vzliňajúcou vlhkosťou a v dnešnej dobe sú už nahradené silnou cementovo vápennou omietkou. Použitie tejto zapríčiňuje ešte rýchlejší transport vody do muriva, ktoré je už vo výške pod rímsou. Okrové premaľby sa šupinovite oddeľujú. Kamenné články stĺpov, prekladu a portálov okien a dverí neboli v primárnej podobe polychrómované. Na zachovaných fragmentoch originálu omietok je dôkaz bielej farebnosti. Interiér je na povrchu vymaľovaný naivnou ornamentálnou maľbou bez výtvarnej hodnoty. Povrchy stien sú tak isto ako exteriérové nahradené novodobou omietkou s vysokým podielom cementu. Povrchy stien sú napadnuté plesňou. V celom priestore je vysoká relatívna vlhkosť.

Napriek snahe komplexne presondovať a preskúmať objekt kaštieľa, ďalšie korekcie poznatkov týkajúce sa stavebného vývoja a vývoja výzdoby sa dajú očakávať počas realizácie reštaurovania. Sondáž bola prevedená s ohľadom na to, že objekt je živý a slúži ako múzeum. Reštaurátorský výskum bol v prvom rade zameraný na získanie informácií, na základe ktorých bolo možné stanoviť technológiu reštaurovania a zároveň pomôcť určiť metodiku celkovej obnovy.

TECHNOLÓGIA A POSTUP REŠTAUROVANIA

EXTERIÉR

- Primárne je potrebné odstrániť nepriedušné a neparopriepustné vrstvy, ktorými trpia zvyšky historických omietok, kamenných článkov a muriva. Poslednú dnes vnímanú vrstvu tvorí akrylátový náter známy pod značkou Dikoplast. Mechanické odstránenie náteru odkryje ďalšie defekty povrchov. V prízemných častiach a na nárožiach sú použité omietky so značnou súdržnosťou nadstavené cementom. Nachádzajú sa v dvoch vrstvách z 20. storočia. Tie zabraňujú odparovaniu do muriva vzliňajúcej vody. Ich odstránenie je tak isto nevyhnutné. Tieto vrstvy nie sú nositeľmi žiadnych umeleckých ani výtvarných hodnôt. Po odstránení novodobých sekundárnych vrstiev bude viditeľný stav zachovania historických omietok a fragmentov výzdoby.
- V sondách bola v prízemných častiach identifikovaná vrstva smolného náteru na tehlovom murive. Ten je potrebné mechanicky odstrániť. Obnažené murivo nechať presychať počas realizácie rekonštrukčných prác na vyšších úrovniach.
- Fragmenty omietok z obdobia baroka a klasicizmu zakonzervovať spevnením penetráciou organo - kremičitanu a podľa potreby injektážou vápennými pastami.
- Povrchy fasád prekryť rekonštrukciou omietky z prestavby v roku 1820, ktorá rešpektovala niektoré reliéfne prvky z predošlého obdobia a zároveň v tejto etape bolo realizované členenie štukovými reliéfnymi prvkami. Použiť riečny štrk s frakciou zrna do 4 mm a vápno v pomere 3:1. Povrch upraviť hladením. Defekty na štukových prvkoch upraviť klasickou technológiou "ťaháním šablóny".
- Obnažené kamenné články očistiť od depozitu. Z kamenných ríms a portálov zapracovaných do omietok odstrániť povrchové úpravy, ktoré sú tvorené len vápennými nátermi a omietkovými tmelmi.
- Zakonzervovať kamenné články napustením vodným roztokom organokremičitanu.
- Vytmeliť kamenné články zmesou minerálneho kompozitu s primiešaným pigmentom, ktorým sa farebnosť hmoty prispôsobí originálu.
- Otvorenie servisných otvorov z obdobia klasicizmu. Na severnej fasáde je to portál s kamenným ostentím zadefinovaným v sonde č. 73 a bočný prechod do salla tereny pod triumfálnym bočným schodiskom.

- Kruhový liatinový emblém nad hlavným portálom je vsadený v predposlednej sekundárnej vrstve v období medzi dvoma svetovými vojnami. Ten navrhujem ponechať ako doklad doby.
- Rekonštruované povrchy opatriť náterom bielej vápennej farby mierne lomenej patinou zostarnutého vápna.
- Kamenné články ako sú hlavice a pätky stĺpov a reliéf rodu Brunwickovcov v južnom tympanóne ponechať vo farbe kameňa.

INTERIÉR

Suterén

- V priestoroch interiéru je potrebné zrušiť niekoľko stavebných úprav, ktoré degradujú honosnosť priestoru. V prvom rade odstrániť novodobé priečky a inštalácie v priestoroch suterénu.
- Ďalšia obnova priestorov bude nasledovať po modernizácii rozvodov inštalácií. Trasy rozvodov je potrebné konzultovať s metodikom obnovy a autormi pamiatkových výskumov, prípadne zodpovedným realizátorom pamiatkovej obnovy.
- Kaplnka bola vytvorená v priestore východného rizalitu v 90-tych rokoch 18. storočia. Mala výšku dvoch poschodí. Po klasicistickej úprave sa spodná časť dostala do suterénu, ale funkcia bola zachovaná. V dnešnej dobe po predelení priestoru je zo suterénnej časti skladisko. Postup rekonštrukcie kaplnky je popísaný komplexne v ďalšom odseku.
- Priestor kuchyne z exteriéru sprístupniť z dvoch servisných vstupov a bočného schodiska.
- Prechod z východnej strany do kaplnky navrhujem oddeliť od zázemia kuchyne dverami. Vstup zo západnej strany, kde by po zrušení priečok vznikla väčšia sála ponechať otvorený.
- Vo všetkých miestnostiach prízemí navrhujem odstrániť novodobé dlažby pod ktorými sa nachádza pôvodná.
- Prechod do juhozápadnej miestnosti rizalitu bol v minulosti zamurovaný. Keďže bola miestnosť od 50 -tych rokov využívaná ako kotoľňa s mazutovými pecami je silne kontaminovaná chemikáliami. V tomto stave nie je v blízkej budúcnosti možné akékoľvek využitie. Z priestoru bude nutné odstrániť betónový obklad a podlahu, ktorá má efekt bazéna, kde sa zbiera voda a zároveň všetky zvyšky starej kotoľne. Omietky na stenách miestnosti odstrániť a nechať presychať. Týmto vyčistením priestoru

by malo byť zabezpečené postupné presychanie stavby a zamedzenie vlhnutie muriva zbytku stavby z týchto častí.

- Miestnosť na západ od “sally tereny” bola aj v minulosti atakovaná vzliňajúcou vlhkosťou. Pôsobením nepriaznivých vplyvov boli zdeštruované originálne omietky. Problematika sanácie bola v prvej polovici 20. storočia riešená odstránením starších zdegradovaných omietok. Obnažené tehlové murivo bolo natreté bitumenom – smolou. Na takto upravenú stenu boli v novodobej histórii natiahnuté 2 vrstvy cementom nadstavenej omietky. Celá táto skladba zapríčiňuje nepriepustnosť vody a rozpad tehlovej hmoty muriva. Všetky tieto vrstvy je nutné mechanicky odstrániť a murivo nechať presychať.
- Zaniknutý prechod do zápednej miestnosti naznačiť ústupkom a zaslepením.
- Ten istý postup uplatniť aj pre centrálnu miestnosť.
- V miestnosti na východ od sally tereny odstrániť vrstvy sekundárnych náterov z farebnej úpravy z roku 1820. Na klenbe sa zachovali rozmaľované bordúry. Zvislé steny sú z väčšej časti upravené smolným náterom a cementom nadstavenými omietkami podobne ako susedné.
- Na klenbách zakonzervovať vrstvy odkrytých maliarskych úprav napustením vodným roztokom organokremičitanu.
- Reliéfy klenby upraviť v úbytkoch hmoty vápennou omietkou.
- Po zmapovaní fragmentov primárnej maľby prekryť klenbu tenkou vrstvou hladenej vápennej omietky.
- Po vyzretí upraviť saturáciu - nasiakavosť novej vrstvy náterom 2% vodného roztoku akrylátu Acryl 33.
- Rekonštruovať farebnú výzdobu minerálnymi práškovými pigmentami miešanými v akrylátovom pojidle.
- Steny suterénu, ktoré nie sú nositeľmi historických vrstiev po preschnutí muriva prekryť vrstvou hladenej vápennej omietky.
- Rekonštrukcie povrchov patinovať lazúrnymi nátermi imitujúcimi zostarnutý povrch vápenného náteru.

Kaplnka

- Obnoviť pôvodný rozsah kaplnky odstránením podlahy predelujúcej výšku dvoch

poschodí.

- Zamurovať novodobé okno v spodnej časti kaplnky. Zároveň obnoviť pôvodnú niky, do ktorej bol vsadená farebná vitráž. Hĺbka niky je zachytená v sondách č. 5 a 6. Spodná časť niky bude zadefinovaná počas rekonštrukcie pri odstraňovaní sekundárnych zásahov.
- Horné okno nad oltárom slúžilo od klasicizmu a osvetlovalo priestor kaplnky. Jeho podoba je zrekonštruovateľná na základe archívneho fotografického prameňa.
- Výplň niky nechať otvorenú pre prípadnú rekonštrukciu pôvodného oltára a vitráže.
- Široký klenebný oblúk (140 cm) v spodnej časti kaplnky bol nositeľom tzv. pánskej empory. Jej funkcia by mala byť obnovená rekonštrukciou zábradlia. Tvar a prevedenie zábradlia je potrebné konzultovať s metodikom obnovy a autormi výskumov.
- Odstrániť priečku, ktorou bola v suteréne vytvorená chodba skracujúca bývalý priestor kaplnky.
- Na zvislých stenách priestorovo otvorenej kaplnky odstrániť sekundárne vrstvy omietok a náterov až na primárnu z konca 18. storočia.
- Nástenná maľba na klenbe je realizovaná technikou pravej fresky. Tá je prekrytá premaľbou. Téma a kompozícia je zachovaná. V sonde č.1 bola odkrytá vrstva primárnej maľby, ktorá je realizovaná technikou pravej fresky. Pôvodný výraz maľby je skreslený zmenenou farebnosťou premaľby. Premaľby odstrániť mokrým procesom.
- Úbytky originálnej omietkovej plochy tmeliť vápennou omietkou. Na povrchu použiť jemnozrný vápenný tmel povrchovo modelovaný podľa originálu.
- Retuš malieb realizovať farbami namiešanými z práškových pigmentov pojených v pojidle Acryl 33.

Centrálna tzv. fresková miestnosť

- V interiéri sa omietky a maliarska výzdoba v barokovej podobe zachovali v strednej miestnosti prízemí. Fresky s figurálnymi motívmi neboli nikdy prekryté. Jediný reštaurátorský zásah bol realizovaný počas troch rokov od 1973 pod vedením profesora Vysoké školy výtvarných umení Karlom Veselým. Bol prevedený podľa moderných zásad reštaurovania vrámci možností doby. V dnešnej dobe sa už retuše opticky líšia od originálu. Rozdiel štruktúry tmelov je viditeľný pri bočnom nasvietení. Povrch malieb bol fixovaný pravdepodobne náterom akrylátu. Vo fixačnej vrstve je nasadený tmavý depozit, ktorý skresľuje farebnosť fresky. Depozit spolu s fixáciou a zostarnutými

retušami je možné odstrániť mokrou cestou. Proces odstraňovania bol vyskúšaný v sondách č. 23 – 25.

- Odstrániť staršie tmely a nahradiť ich novými. Použiť omietkovú masu zloženú z riečného štrku s frakciou zrna do 4 mm s vápnom v pomere 2:1. Povrch tmelov upraviť modelovaním.
- Retuš malieb realizovať farbami namiešanými z práškových pigmentov pojených v pojidle Acryl 33.

Miestnosti južnej časti prízemnia

- Štyri výstavné priestory majú novodobé stropy so sádrovými štukovými bordúrami. Tie sú realizované na omietke nahodenej na drevených trámoch s rákosom. Historické štukové prvky známe z archívnej fotografie sú zničené.
- Dve miestnosti okolo centrálnej sály boli zväčšené prebúraním priečok v 50-tych rokoch 20. storočia. Lokalizovanie priečok sa dá exaktne určiť po výskume v sondách č. 18, 27 a 29.
- Tie navrhujem náznakovou rekonštrukciou obnoviť. Reverzibilným spôsobom, vystavením mierne vystúpenou konštrukciou so sádrokartónovým obkladom opticky oddeliť veľké miestnosti strednej časti.
- V prvej miestnosti na západ od centrálnej je na strope nainštalovaných 75 osvetlovacích telies, ktoré kolidujú s historickým rázom priestoru.
- Fabiónová rímsa miestnosti je zachovaná. Výzor štukovej výzdoby stropu sa zachoval vďaka archívnej fotografii.
- Na základe dochovaného materiálu by bolo možné zrekonštruovať stropnú výzdobu miestnosti. K tejto variante je možné sa prikloniť, keďže vrstvu neprekryva žiadna ďalšia historicky hodnotná úprava. Tvar pôvodnej štukovej výzdoby jej rozmiestnenia sa dá vyčítať z dobovej fotografie.
- Na zvislých stenách juzápadnej miestnosti sa zachovali vrstvy z jednotlivých historických období. V sondách č. 14 a 16 bolo identifikovaných 9 vrstiev. Primárna omietka má hrúbku 25 mm. Na nej je nález súvislej zelenej vrstvy náteru s najväčšou pravdepodobnosťou z obdobia klasicistickej prestavby. Po odstránení novodobých vrstiev

rekonštruovať primárny povrch.

- Prierez vrstiev juhovýchodnej miestnosti dokumentujú sondy č. 33 až 36. Na vrstve primárnej omietky je dekoratívna výmalba v podobe zvislých pásov. Na nej sa zachovali ešte 3 vrstvy výtvarne menej hodnotných, ale historických náterov.
- Pre zvýraznenie pôvodného významu miestnosti je potrebné odstrániť najnovšie dve sekundárne vrstvy bez výtvarnej výzdoby povrchu.
- Odkryté fragmenty historických vrstiev zakonzervovať napustením vodného roztoku organokremičitanu.
- Zmapovať fragmenty primárnej maľby.
- Povrch miestnosti prekryť vrstvou jemnozrnnej vápennej omietky s hladným povrchom
- Rekonštruovať pôvodnú farebnosť minerálnymi práškovými pigmentami pojenými akrylátom Acryl 33.

Chodby a schodisko

- chodby prízemnia a poschodia si zachovali pôvodnú dispozíciu s fabiónovou štukovou rímsou. Steny majú v primárnej vrstve svetlo okrovú farebnosť. Stropy spolu s fabiónovou rímsou sú biele. Na schodisku je farebná kombinácia svetlo okrovej farby na pozadí a na vystupujúcich prvkoch.
- V spodných častiach prízemnia absentujú v primárnej vrstve. Pod vrstvou cementom nadstavenej omietky je na murive vrstva smolného náteru. Ten je potrebné odstrániť spolu so všetkými novodobými zásahmi.
- Zo štukových prvkov na schodisku odstrániť vrstvy bielych náterov mechanicky a mokrým procesom.
- Tmelenie defektov na štukových prvkoch kombináciou vápennej omietky a sádrového štku.
- Rekonštrukcia absentujúcich primárnych omietok pieskovo vápennou maltou.
- V archívnych prameňoch sa spomína zlátenie na hlavičiach schodiska. V rozsahu sond zlátenie nebolo potvrdené. V prípade nálezu fragmentu zlata, alebo oleja pod zlátenie rekonštruovať takýto druh výzdoby. Išlo by o 8 korintských hlavic.
- Farebnosť stien upraviť lazúrnymi nátermi, tak aby sa dosiahol identický optický dojem

ako nálezy originálnej farebnosti.

Miestnosti poschodia

- pôvodné izby a salóny boli v 70 – tých rokoch 20. storočia pretransformované na menšie hotelové izby a apartmány. Tým, že majiteľ pamiatky má zámer ponechať poschodie ako hotel aj v budúcnosti zostáva dispozícia z 20. storočia nezmenená.
- 2 menšie miestnosti na severnej časti poschodia v súčasnosti označované ako salónik a hudobný salón majú pôvodnú výšku stropu. V sondách č. 37 až 40 bola zistená v primárnej vrstve celoplošná zelená farebnosť. Pre čiastočné prinavrátenie výzoru miestnosti je potrebné obnoviť farbu stien.
- Odstrániť všetky sekundárne vrstvy omietok a náterov mechanickým spôsobom.
- Tmelenie defektov na štukových prvkoch kombináciou vápennej omietky a sádrového štku.
- Rekonštrukcia absentujúcich primárnych omietok pieskovo vápennou maltou.
- Farebnosť stien upraviť lazúrnymi nátermi, tak aby sa dosiahol identický optický dojem ako nálezy originálnej farebnosti.

Budova vrátnice

- jednou z mála zachovaných stavieb exteriéru kaštiela je menšia budova vrátnice. Začiatok rekonštrukcie stavby je podmienený vyriešením sanácie vlhkosti na objekte. Okolie stavby je nevhodne upravené betónovými chodníkmi. Tie je potrebné odstrániť. Základy odseparovať od okolitého terénu a odvodňovacími kanálmi odvieť zbieranú vodu.
- Následne odstrániť omietky po korunnú rímsu. Obnažené murivo nechať preschnúť.
- Interiér vyčistiť od neskorších stavebných zásahov.
- Odstrániť sekundárne farebné nátery z kamenných článkov.
- Zakonzervovať povrch kamenných článkov napustením vodným roztokom organokremičitanu.
- Na suché murivo aplikovať rekonštrukciu zdegradovanej pôvodnej omietky.
- Poškodenia štukových prvkov tmeliť pieskovo vápennou omietkou.
- Konečnú farebnosť stavby prispôbiť lomenej bielej farbe exteriéru kaštiela. Kamenné články ponechať vo farebnosti hmoty.

FOTODOKUMENTÁCIA

Pohľad na kaštieľ z juhu.

Južný portikus.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Západná fasáda budovy vrátnice.

Poškodenia vrstiev na západnej fasáde kaštiľa.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Schody na južnú terasu. Deštrukcie omietok.

Schody na južnú terasu. Deštrukcie omietok.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Južná terasa. Pohľad na kamienkovú dlažbu.

Liatinový reliéf.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Pohľad na východnú stenu freskovej miestnosti.

Pohľad na západnú stenu freskovej miestnosti.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Strop freskovej miestnosti.

Detail fresky s motívom Marsa a Venuše.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Pohľad na fresku a fabiónovú rímsu kaplnky.

Zatečenie na strope kaplnky. Deštrukcia sa prejavuje spráškovatím originálnej farebnej vrstvy.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Archívny záber na oltár kaplnky.

Pohľad na zatečenie klenby zrušenej empory v predelenej kaplnke. V súčasnosti skladový priestor.

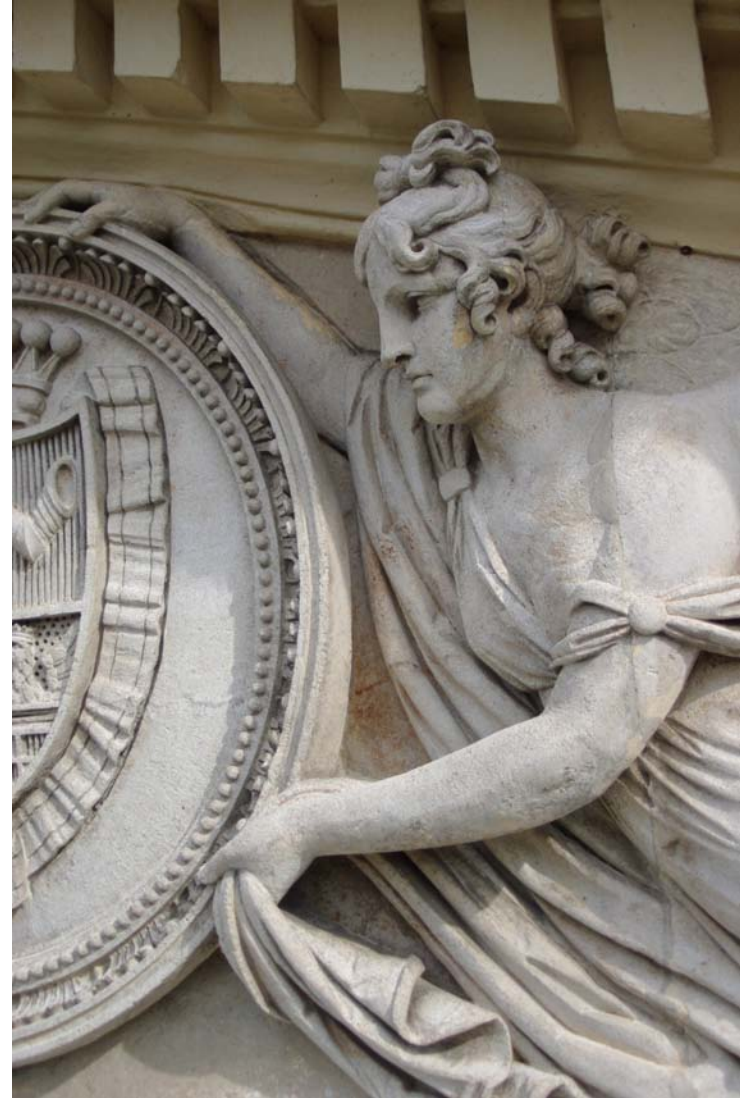
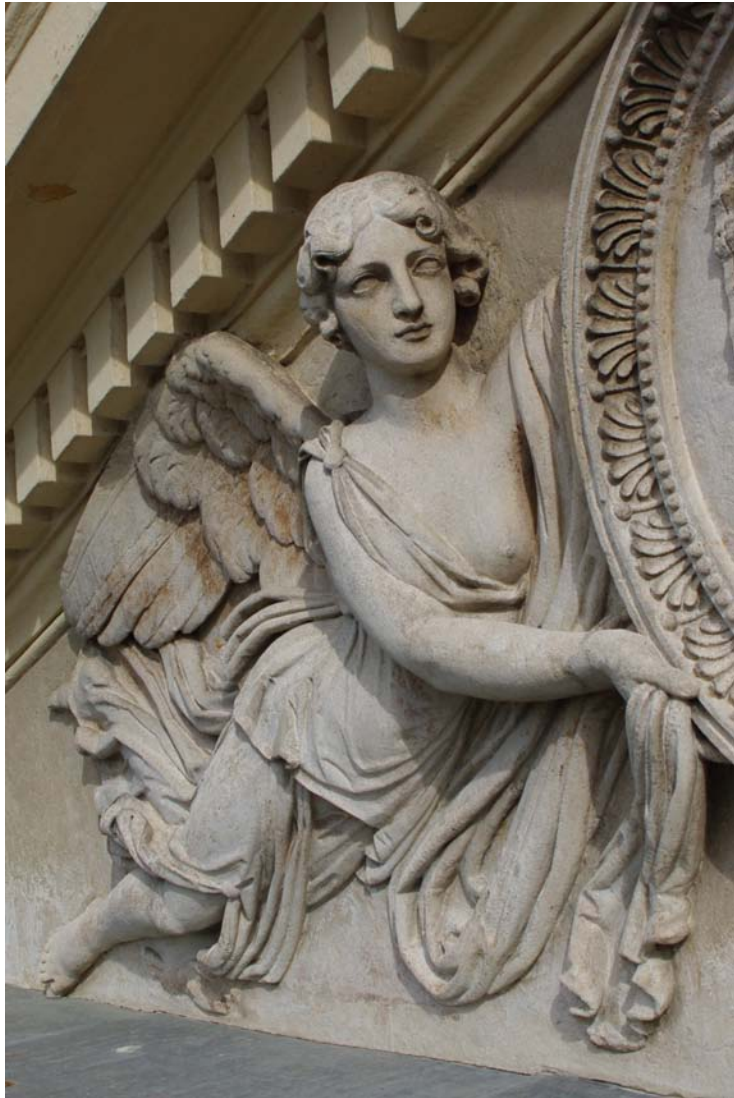

Pohľad na časť severnej steny bývalej kaplnky. Predňou stál oltár. Bývalý priestor v súčasnosti horizontálne predelený na dve miestnosti. Na ľavej strane je časť novodobého okna, ktoré bolo potrebné vybrať na osvetlenie skladového priestoru.

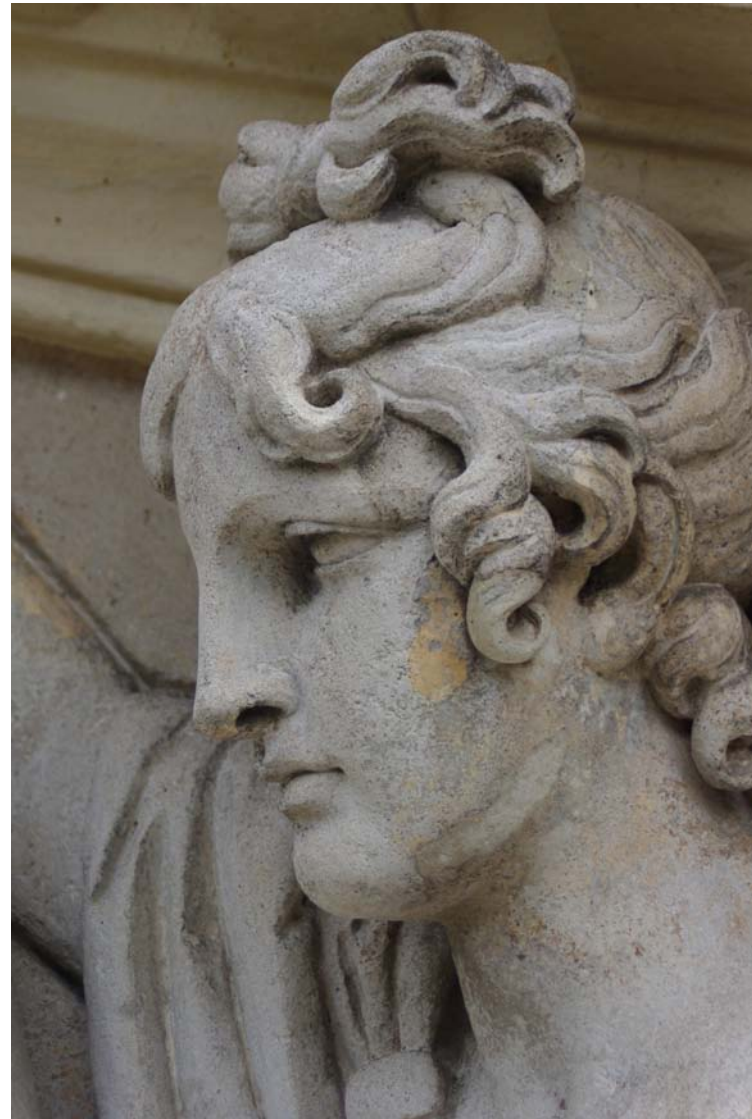
Pohľad na centrálny motív holubice ako symbolu Ducha svätého

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Postavy anjelov na erbe rodu Brunsvick v tympanóne.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Detailné zábery na erb v tympanóne.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Klasicistická hlavica na stĺpe južného portiku.

Neskorobaroková hlavica odkrytá v sonde.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Cementové tmely na defektoch kamenného reliéfu v tympanóne.

Chýbajúca časť nohy a drapérie na kamennom reliéfe v tympanóne.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Pohľad na západnú fasádu kaštiela s deštrukciami vrstiev.

Technika použitá pri sondáži vo výškach.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Klenba interiéru vrátnice.

Pohľad do nartexu budovy vrátnice.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Pohľad na okná a exteriérovú severnú stenu suterénu s nevhodnými zásahmi, ktoré degradujú estetickú hodnotu objektu

Klasicistická hlavica na schodisku v interiéri.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Pohľad na strop miestnosti č. 104

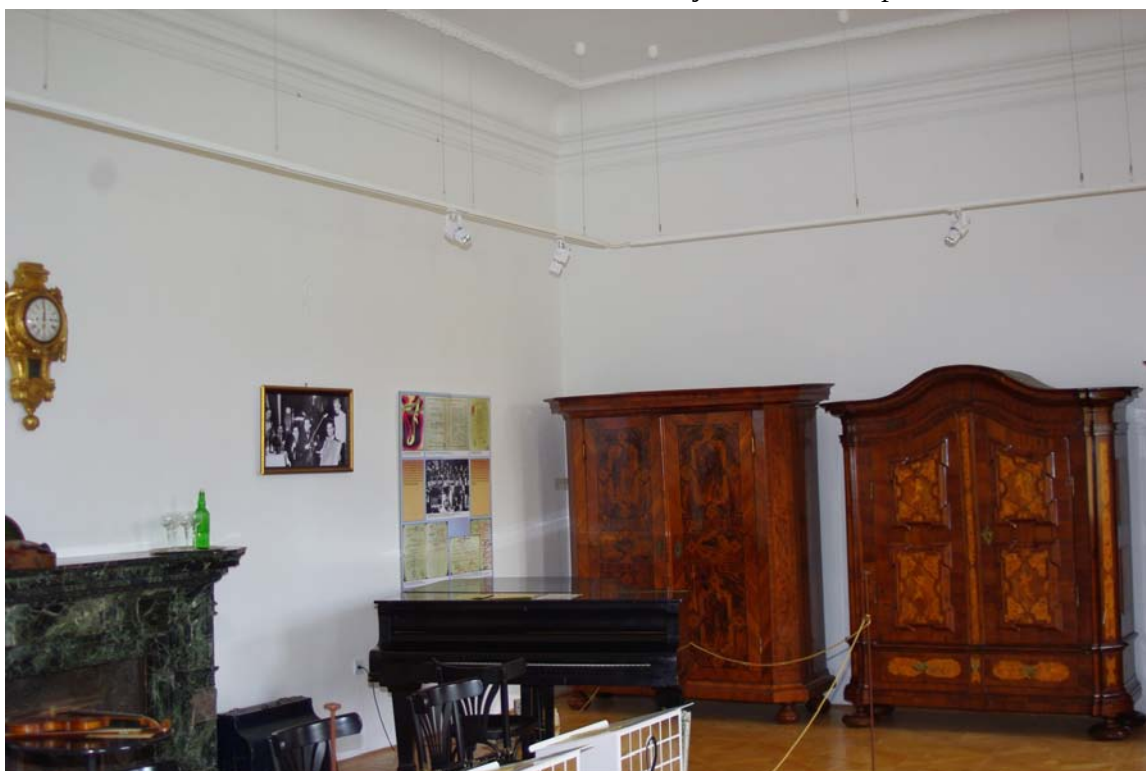

Pohľad do miestnosti č. 104

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Pohľad do miestnosti č. 106. Viditeľné je zatečenie stropu.

Pohľad do miestnosti č. 107

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Krb v miestnosti č. 107

Stena chodby nad schodiskom.

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Stena kruhového schodiska na poschodie.

Miestnosť č. 011

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Miestnosť č. 014

Klenba miestnosti č. 011

Návrh na reštaurovanie nástenných malieb a omietok v kaštieli Dolná Krupá

Pohľad na severnú stenu "salónika" na poschodí

Pohľad na arkády "salónika" na poschodí.